COMMENTARII
CAROLI PATINI
IN
ANTIQUA MONUMENTA
AURELIÆ TRIPHÆNÆ, Smyrnenſis.
LUCII MURDII HEROIS.
PAMPHILI & ALEXANDRI.
ULPIÆ MARCELLINÆ, Antiſtitis Veneris cœleſtis.
MARCI ARTURII, Medici Cæſaris Auguſti.

PATAVII,
M. DC. LXXXIX.

SUPERIORUM PERMISSU.

COMMENTARIVS CAROLI PATINI,

IN TRES INSCRIPTIONES GRÆCAS, SMYRNA NVPER ALLATAS.



PATAVII, M. DC. LXXXV.

Ex Typographia Seminarii Patavini.

SVPERIORVM PERMISSV.

Miremur periiſſe homines? Monumenta fatiſcunt,
Mors etiam ſaxis nominibuſque venit.

Auſonius.

REVERENDISSIMO PATRI,

P. FRANCISCO
DE LA CHAIZE,
E SOCIETATE IESV,
REGI A CONFESSIONIBVS,
CAROLVS PATINVS.

I*Ngenuos quoſque dominii Veneti incolas ad metropolim interdum volentes duci, nolentes etiam occulta quadam genii vi trahi, omnibus compertum eſt: Sic ego Muſis aliquando Patavinis ad aliquot dies valedicens, Venetias peto, tum ſtimulantibus negotiolis, tum amicis viſitandis, necnon Sereniſſimæ Reipublicæ Proceribus qui mihi favent & benefaciunt, excolendis atque honorandis.*

Ea eſt civitatis conſuetudo, ut cuiuſlibet ſortis homines, toto ferme die, at horis potiſſimum matutinis ac veſpertinis, alii confectis, alii conficiendis negotiis,

confluant ad illam D. Marci plateam decantatiſſimam, terræ mariſque aſpectu amœniſſimam, quæ ut ampliſſima, continuum videtur palatii atrium, triplici diſtinctum templo: Neſcias otioſorum magis an negotioſorum ſit commune receptaculum. Huc plerumque concurrunt nobiles, plebeii, mercatores, tum præcipuè exteri, qui vel unà recreati oculorum voluptate, itineris ſuſcepti moleſtiam blandè repenſant.

Inter huius ſortis homines ſub veſperam prodeambulanti, occurrit mihi pridem notus Antiquarius proxeneta, qui auribus clanculùm inſuſurrat meis, ſe duos vetuſtiſſimos lapides nactum venales, Smyrna recens advectos; quorum illico, ſi commodum foret, mihi copiam faceret. Monentem, ſalutatis priùs amicis, extemplo ſequor, & apud Græculum mercatorem lapides illos indagare liberum fuit, quorum elegantia atque integritas meam ipſam expectationem ſuperavit. Similis uterque eſt magnitudinis, quatuor palmas in latitudine, tres in longitudine circiter continens. De typo atque inſcriptione primùm inter nos agitur; Illiterati porrò negociatores oraculum in jis latere quo theſaurum eruerent, cupiebant. Ego pro virili ἐπιγράμματα quatenus à me intelligebantur officiosè aperio, adiiciens me maiora inveſtigaturum, ſi horum exemplar mihi ſuppeteret. Exorata tranſcribendi licentia, ſtatim Turcico more, humi ſedere non pudet, omneſque characteres & notulas quantà poſſum induſtrià expiſcor. Aliud poſcere lapidum Domini, ſcilicet ut ipſe Zechinos pro lapidibus reponerem: urgebant, eòque demùm compellunt, ut profitear crumenæ meæ vires lapidum pretio pares non eſſe, me tamen pro illis decem quos geſtabam Zechinos, lubenter repoſiturum. Aeſtimatione

mea non ſatis arridente, impetravi ut eleganti manu artificioſè delinearentur figuræ quas ruditer adumbraveram; ut ſaltem præclari monumenti inter ſordidas manus periclitantis imago quædam in tuto collocaretur. Quod non ita multo poſt præſtitit ingenuus pictor Gallus, Natalis Cucinus, eò tamen adactus, ut exemplar ſuo ſimile mercatori impertiretur. Eximia horumce lapidum graphide potitus, nolui in ſinu gaudere, ſed ut pretioſis gemmis frueretur Reſpublica litteraria, de adhibendis commentariis cogitavi.

Proſperè tunc evenit ut alter lapis non abſimilis argumenti ab eadem civitate advectus in manus meas inciderit, quod quidem ampliorem mihi campum aperuit, & currenti calcar addidit. Certus porrò operis tractandi non diu hæſi ad quem illud dirigerem: Tu enim Rev. Pater, illico occurriſti, quòd & antiqua monumenta prout merentur, & me ſupra merita diligas. Adde quod jam dudum eſt quòd nullum obſervantiæ erga Te meæ atque gratitudinis exſtare publicum teſtimonium ſuppudebat. Hæc ergo lucubratiuncula erit exiguum quidem at ſincerum animi mei monumentum.

Quòd ſi illis horis, imò potiùs momentis ſubceſivis quibus ab altiſſimis ſanctiſſimiſque ſtudiis ad eruditum otium delaberis, aliquid oblectamenti ex hac lectione hauſeris, tunc verò me amplum ex meo labore dicam an luſu, collegiſſe fructum, exiſtimavero.

E Muſæo noſtro Patavino, Kal. Ian. M.DC.LXXXV.

PRI-

PRIMA INSCRIPTIO.

Αὐρηλία Τρύφαινα Ἀλεξάνδρου ἐπεσκεύασε τὸ προγονικὸν ἡρῶον αὑτῇ ϗ κληρονόμοις αὐτῆς ϗ ἀπελευθέροις ϗ Ἀντωνίῳ Μελιτίνῳ μετὰ τῆς γυναικὸς ὁμοίας, ϗ τέκνων αὐτῶν ϗ Παμφίλου μόνου, ὠνησαμένη τὸ καινὸν ἀγγεῖον Προκοννήσιον τὸ κτ̄ τοῦ Σωλαρίς, μηδενὸς ἔχοντος ἐξουσίαν ἑτέρου εἰς τὸ καινὸν ἀγγεῖον τεθῆναι, ἢ μόνης τῆς Τρυφαίνης: ὁμοίως μηδὲ εἰς τὸ ἕτερον ἀγγεῖον τὸ προγονικόν: μηδὲ ἀπαλλοτριῶσαι τὸ ἡρῶον: Ὡς ἐάν τις παρὰ ταῦτα τολμήσῃ ποιῆσαι ἀποτείσει Μητρὶ Θεῶν Σιπυληνῇ δηνάρια δισχίλια πεντακόσια. Ταύτης τῆς ἐπιγραφῆς ἀπόκειται τὸ ἀντίγραφον εἰς τὸ ἀρχεῖον ἀποτεθὲν ἐπὶ Στεφανηφόρου Αἰλίου Βίωνος, μηνὸς τρίτου.

VER-

ΑΥΡ·ΤΡΥΦΑΙΝΑΑΛΕΞΑΝΔΡ
ΤΟΠΡΟΓΟΝΙΚΟΝΗΡΩΟΝ·ΑΥΤ
ΑΥΤΗΣΚΑΙΑΠΕΛΕΥΘΕΡΟΙΣΚΑΙ
ΤΑΤΗΣΓΥΝΑΙΚΟΣΟΜΟΙΑΣΚΤ
ΦΙΛΟΥΜΟΝΟΥ ΩΝΗΣΑΜΕΝΗΤ
ΚΟΝΝΗΣΙΟΝΤΟΚΑΤΑΤΟΥΣΩΛΑΡΙ
ΤΟΣΕΞΟΥΣΙΑΝ ΕΤΕΡΟΥΕΙΣ ΤΟ
ΤΕΘΗΝΑΙΗΜΟΝΗΣΤΗΣΤΡΥΦΑΙΝ
ΕΤΕΡΟΝΑΝΓΕΙΟΝΤΟΠΡΟΓΟΝΙΚΟΝ
ΤΟΗΡΩΟΝ ΩΣΕΑΝΤΙΣΠΑΡΑΤΑ
ΑΠΟΤΕΙΣΕΙΜΗΤΡΙΘΕΩΝΣΙΠΥΛ
ΧΕΙΛΙΑΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑΤΑΥΤΗΣ
ΑΠΟΚΕΙΤΑΙΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝΕΙΣΤ
ΕΠΙΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥΑΙΛ·ΒΙΩ

SMYRNÆVM TRYPHÆNA

Inſcriptum marmori alb

longum pedibus Venetis IV

Patauij, in Ædibus

M DC LXXX

ΑΡΟΥ· ΕΠΕΣΚΕΥΑΣΕ
ΑΥΤΗ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΙΣ
ΚΑΝΤΩΝΙΩ ΜΕΛΙΤΙΝΩ ΜΕ
Κ ΤΕΚΝΩΝ ΑΥΤΩΝ Κ ΠΑΜ
ΝΗΤΟΚΑΙΝΟΝΑΝΓΕΙΟΝΠΡΟ
ΑΡΙΟΥ3 ΜΗΑΕΝΟΣΕΧΟΝ
ΤΟΚΑΙΝΟΝΑΝΓΕΙΟΝ
ΑΙΝΗΣ ΟΜΟΙΩΣ ΜΗΑΕ ΕΙΣΤΟ
ΙΟΝ ΜΗΑΕ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΑΙ
ΤΑΥΤΑ ΤΟΛΜΗΣΗ ΠΟΙΗΣΑΙ
ΥΛΗ ΑΗΝΑΡΙΑ ΑΙΣ
ΤΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ
ΕΙΣ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟΝ ΑΠΟΤΕΘΕΝ
ΙΩΝΟΣ ΜΗΝΟΣ ΤΡΙΤΟΥ

ÆNÆ MONVMENTVM,
ori albo puriſsimo,
tis IV. altum prope III.
libus Patinianis,
XXXV.

VERSIO.

AVrelia Triphæna Alexandri, inſtauravit hoc avitum monumentum, ſibi, & hæredibus ſuis, & libertis, & Antonio Melitino, cum ejus uxore ſimili, & filiis eorum, & Pamphilo ſolo, cùm emiſſet novum vas Proconneſium, ſitum juxta Solarium, nullo alio habente facultatem, ut ponatur in novum vas, niſi ſola Tryphæna: Et pariter nec in aliud vas avitum, neque ut alienet monumentum: Vt ſi quis auſus fuerit præter hæc facere, pro mulcta pendat Matri Deorum Sipylenæ, denariorū duo millia & quingentos. Hujus inſcriptionis ſervatur exemplar in Archivis, repoſitū tempore Stephaniphori Aelii Bionis, menſe tertio.

Poſt-

POſtquam è lapide characteres apprimè delineati fuerunt, eo prorſus modo quo ſcripti erant, eoſdem æri diligentiſſimè conſignari id primùm mihi conſilium fuit: Atque ut legentium incommodo obviam iretur, eoſdem uſitatis characteribus noſtris, diſtinctis ut decet vocabulis, typis imprimendos curavi, cum nobis aliquot quæ mihi ſcribenti occurrerunt.

Monumentum hoc ſepulcrale fuiſſe neminem fugere poteſt; ad cujus interpretationem mirè faciunt binæ leges Atticæ à Tullio *lib.* 2. *de legibus* relatæ: Prima erat, SUPER TERRÆ TUMULUM NE QUID STATUITO NISI COLUMELLAM TRIBUS CUBITIS NE ALTIOREM AUT MENSAM AUT LABELLUM. Altera verò, NE QUIS SEPULCRA DELEAT NEVE ALIENUM INFERAT: SI QUIS TYMBON hoc eſt buſtum, AUT MONUMENTUM, AUT COLUMNAM VIOLARIT, DEJECERIT, FREGERIT, POENA ESTO. Ad eas accedit Ulpiani Lex 11. *Digeſt. de Sepulcro violato*: ITA DE STATUA DE MONUMENTO EVULSA CELSUS SCRIBIT, *ſive affixa ſive ſit applumbata ſepulcro*, commentatur Fr. Accurſius. Pœnæ etiam obnoxium eſſe qui veſtes cum mortuo conditas furaretur, docet Syneſius epiſt. CXLII: Ἡγοῦμαι δὲ ἀσεβέστερον ἀποθανόντων λόγους κλέπτειν, ἢ θοιμάτια ὃ καλεῖται τυμβωρυχεῖν. Hoc eſt, *Cenſeo autem ſceleſtius eſſe defunctorum verba ſurripere quàm veſtes*. Ex XII tabularum lege, ſepulcrorum violatores graviſſimè plectebantur: Hinc emanarunt leges Pandectarum & Codicis, *de ſepulcro violato*. Antiquorum morem vel ruditer callentibus notum eſt Athenienſes jam à Cecropis primi ipſorum Regis temporibus, mortuos ſuos terra condidiſſe; quod teſtatur Cicero, *l.* 2. *de leg. Antiquiſſimum ſepulturæ genus quo apud Xenophontem Cyrus utitur; Redditur enim terræ corpus, & ita locatum ac ſitum, quaſi operimento matris obducitur*. Arnobiuſque *lib.6. adv. gent.* Cecrops autem regnavit æræ Argivæ an. CCLV. Poſt LX. annos cœperunt Græci igne ſuos mortuos comburere, ritus initium ad Herculem referentes, qui Argeum familiarem in bello cæſum combuſſit, ſcilicet ùt fidem liberaret, quam de illo reducendo obligaverat. Vide Euſtalii narrationem ad Homericæ Iliad. α. Ideo ſcribit Lucianus, ὁ μὲν Ἕλλην ἔκαυσεν, *Nam Græcus exurit*. Non tamen exolevit prior ille mos humandi ſcilicet corpora, ſed uterque apud ipſos remanſit pro arbitrio. Illum imitati ſunt Romani, ut videre eſt apud Plinium, *l.* 7. *c.* 54. & Ciceronem, *l.* 2. *de legibus*. Platonis quidem inſtitutio fuit ut in agro infœcundo & ſterili ſepulcra conſtituerentur, ne viventibus officeretur.. Tanti autem veteres ſepulturam exiſtimarunt, ut cùm graviſſimè imprecari vellent, imprecarentur ἐκπίπτειν χθονὸς ut legitur apud Sophoclem, Κακὸς κακῶς ἄθαπτος ἐκπέσοι χθονὸς; *ut inſepulti jacerent*. Quare Athenienſium lege ſanctum erat, ut ſi quis in inſepultum incidat cadaver, ſaltem terram ei injiciat: Ὃς ἂν ἀτάφῳ περιτύχῃ σώματι ἀνθρώπου, πάντως ἐπιβάλλειν αὐτῷ γῆν, θάπτειν δὲ πρὸς δυσμὰς βλέποντας. Hoc eſt, *Inſepulto homi-*

nis

nis cadaveri terram injicito, & in ſepulcro occaſum verſus condito. Multa ejuſmodi obſervabantur, quas *cerimonias ſepulcrorum* nuncupat Cicero, *in Tuſc.* brevitatis causâ nunc omittenda. Unum in præſentiarum non ſilebo, ab Alberto Magno l. 1. Eth. commemoratum, *Omnes antiquos de quacunque lege fuerint, ſepulcra ſolemnia habere voluiſſe*. Pleraque porro cadavera Antoninorum temporibus cremari deſiiſſe doctis viris perſuaſum eſt, donec mos ſenſim obſoleverit. Chriſtiani quidem ſua cadavera nunqnam cremarunt, totamque hanc uſtrinam ſuſtulerunt, Judæorum exemplo qui integra ſepeliebant, juxta Ægyptiorum morem, *ſuos mortuos condere non cremare* ſolitorum, ut docet Tacitus, *hiſt. lib.* 5. *c.* 5. Et chriſtiani quidem fiduciâ reſurrectionis quam non longè abeſſe ipſius Eccleſiæ primordio, ſibi perſuaſerant. Ex quo tot lucernæ ſepulcrales, Chriſti Salvatoris nomine abbreviato inſcriptæ.

Ita omnia faciebant ut brevi excitandas mortales exuvias, à tabe præſervarent immunes: *Et qui in totum unguenta abdicaverant, ea ſolis funeribus reſervabant*, inquit Octavius, apud Min. Felicem. Audiamus D. Auguſtinum, *de civitate Dei*, *l.* 1. 13. ubi de officio Chriſtianorum circa ſuprema, præcipuè de unctione cadaveris diſputat: *Et laudabiliter commemorantur in Evangelio, qui corpus, cùm de cruce acceptum, diligenter atque honorificè ungendum ſepeliendumque curarunt: Verum iſtæ autoritates non hoc admonent, quòd inſit aliquis cadaveribus ſenſus, ſed ad Dei providentiam, cui placent etiam talia pietatis officia, corpora quoque mortuorum pertinere ſignificant, propter fidem reſurrectionis adſtruendam*. Ad quod maximè reſpexit primus Poeta Chriſtianus Prudentius, in hymno S. Fructuoſi & ſociorum, qui ignis ſupplicio martyrium expleverant:

Tum de corporibus ſacris favillæ
Et perfuſa mero leguntur oſſa, &c.

Apud Min. Felicem, *in Octavio*, Ethnicus contra Chriſtianos declamitans & reſurrectionem irridens, inter cœtera ait; *Inde videlicet & execrantur rogos, & damnant ignium ſepulturas. Quaſi non omne corpus etſi flammis ſubtrahatur, annis tamen & ætatibus, in terram reſolvatur: Nec interſit utrum feræ diripiant, an maria conſumant, an humus contegat, an flamma ſubducat: Cùm cadaveribus omnis ſepultura, ſi ſentiunt, pœna ſit; ſi non ſentiunt, ipſa conficiendi celeritate medicina*. Sed ante Minutium, Tertullianus *de reſurrectione*, carpens Ethnicorum ſuperſtitionem, qui mortuis cibos deferebant: *At ego*, inquit, *magis videbo vulgus, tunc quoque cùm ipſos defunctos atrociſſimè exurit, quos poſtmodum guloſiſſimè nutrit*.

Cippis ſaxeis στήλαις ſeu κύβοις plurima poſteris conſulentes famæ cupidi conſignabant: Hinc certiores temporum atque rerum geſtarum rationes. Sic leges, decreta, fœdera, Deorum & mortuorum tituli, vota, ludi, certamina, aliaque ſolemnia incidi ſolemne erat. Sic Euhemerus Siculus, autore Lactantio, *de falſa relig. cap.* 11. res geſtas Jovis & cœterorum qui Dii putabantur collegit, hiſtoriamque contexuit, ex Titulis & Inſcriptio-

nibus ſacris, quæ in antiquiſſimis templis habebantur. In ſano Jovis Triphylii, columnæ aureæ erant poſitæ, Numinis geſta continentes. In Sicyoneo ἀναγραφὴ erat ſeu deſcriptio ejuſmodi ſacrata, in qua Junonis Argivæ Antiſtitum, Poetarum etiam & Muſicorum celebriorum nomina erant conſignata. Columellæ quibus Cretenſes ſacra deſcripſerant Corybantum, à Porphyrio *l.* 2. περὶ ἀρχῆς ἐμψύχων memorantur. Quin obvium eſt quod de columnis illis Seſti nepotum, lateritia altera, altera ſaxea, quibus ſideralis ſcientiæ inventa ſua mandarunt, habet Fl. Joſephus.

Erant præterea ἐπιγράμματα inſcripta ſepulcris, ideo ἐπιτάφια dicta ἐπὶ τὸν τάφον. Ita Antyllus ſcriptor, de Thucididis monumento. Καὶ στήλη δὲ ἕστηκεν ἐν τῇ Κοίλῃ Θουκυδίδου Ἀλιμούσιος ἔχουσα ἐπίγραμμα. Hoc eſt, *Et columna erat ſuper arca Thucididis, ex tribu Alimuſia, habens inſcriptionem.* Qualis ſolebat eſſe illa inſcriptio, docet Theopratus, περὶ ἀσεργίας. Καὶ γυναικὸς δὲ τελευτησάσης, ἐπιγράψαι ἐπὶ τὸ μνῆμα, τοῦ δὲ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς καὶ αὐτῆς τῆς γυναικὸς τ' ὄνομα, καὶ ποδαπή ἐστι, καὶ προσεπιγράψαι ὅτι ἔτι οἱ πάντες χρηστοὶ ἦσαν. Hoc eſt, *Et uxore defuncta, inſcribere monumento, viri ejus, & patris & matris, & ipſius uxoris nomen, & qualis ſit, & adſcribere ſingulorum laudes.*

Omnes ferè Græci Romanique extra muros ſinguli ſua ſepulcra in ſuis fundis habuere. Lex XII. tabularum, & poſtea Duillio Conſule, Senatus decreto iterum ſancita HOMINEM IN URBE NE SEPELITO NEVE URITO. Hàc autem Imperatores, Virgines Veſtales, & viri clariores, qui ob ingentia merita privilegium ſepulcra in urbe habendi conſecuti fuerant, non tenebantur. Ii igitur ſoli intra muros, cœteri omnes extra in agris ſepeliebantur, & plerumque juxta vias publicas, ut humanæ conditionis & fragilitatis viatores admonerentur: Inde toties ſepulcrorum titulis præmiſſum erat, ASPICE, SISTE, CAVE, VIATOR, &c.

Tam amplum nobis ſupereſſe monumentorum numerum miretur nemo, qui norit ipſa eorum loca religioſa & ſancta habita fuiſſe: De quo audiamus Ciceronem, l. 2. de leg. *A Majoribus noſtris ſtatuæ multæ decretæ ſunt, ſepulcra autem paucis. Statuæ intereunt tempeſtate, vi, vetuſtate; ſepulcrorum autem ſanctitas in ipſo ſolo eſt, quod nulla vi moveri neque deleri poteſt.* Et ibid. *Sepulcra fiunt ſanctiora vetuſtate. Sepulcrorum tanta eſt religio ut extra ſacra & gentem inferri fas negent eſſe &c.* Solonis lege, pœna iis conſtituta eſt, qui ſepulcra violaſſent; vide ſupra, NE QUIS SEPULCRA DELEAT &c.

Vir immortalitate dignus Thomas Hovvard Arundelliæ Comes, multa marmora ex Aſiæ Græciæque ruinis conquiſiverat elapſo ſæculo, quæ in Angliam deportari curavit. E Smyrna præſertim plura habuit, quod etiam à Gaſſendo, *in vita Peireſkii* memoratur *l.* 4. *ad an.* 1629. Et quæ primùm in hortis Arundellianis Londini repoſita erant, tandem Oxonienſi Academiæ donata ſunt, deſcripta olim à nob.

Io.

Io. Seldeno, nuper verò ab eruditiſſimo Humpfrido Prideaux. Inde certè nobilitantur monumenta hæc noſtra de quorum vetuſtate nil auſim affirmare præter id quod primo intuitu perſuadebat opinio, ſcilicet viginti ſæculis eſſe vetuſtiora.

His in univerſum ita explanatis, facilior via ſternitur ad enucleandas ſingulas præclari monumenti partes.

ΑΥΡ. *Aurelia*. Quin hiſce characteribus ΑΥΡΗΛΙΑ ſignificetur, non ambigo, cœteros characteres deſiderari deſignante puncto. Non obſtat nomen apud Romanos uſitatum fuiſſe, ſiquidem & eodem ſæpè Græci uſi ſunt: Creſcente ſcilicet imperio Romano, exteros Romana etiam nomina aſſumpſiſſe certiſſimum eſt. Evangeliſtam Marcum Græcum fuiſſe quis dubitaret? Romani porrò Marci prænomine multò priùs uſi fuerant. AVRELIAM gentem Romanam fuiſſe, eamque plebejam, multis numiſmatibus celebrem, exponere nunc ſuperfluum. Sic docet Feſtus, *quòd jis locus publicè datus ſit, ubi Soli ſacrificium facerent*.

ΤΡΥΦΑΙΝΑ *Tryphæna*. Eliſos quamvis poſtremos characteres cernamus, procul dubio injuria temporis, ex reliquis apicibus eoſdem ſupplere facile eſt; adde quod circa mediam inſcriptionem, id nominis iteratum legitur: Cœtera inſcriptio integerrima eſt, nec ullam vel minimam patitur exeſionem. Tryphonis nomen non adeo rarum eſt: Tryphon Diodotus memoratur à Machabæis, l. I. Diodoro Sic. *T.* Livio, *in epiſt. l. LV.* Strabone *l. XIV & XVI.* Juſtino, *l. XXXVI. c. I.* Joſepho, *l. XIII. c. XII.* & Athenæo, *l. VIII.* qui cæſo pupillo Antiocho VI. vi & fraude regnum Syriæ occupavit. Alter Tryphon erat Origenis diſcipulus, Eccleſiæ naſcentis anno CCL. Alterque ejuſdem nominis, martyr inſignis, qui ſub Tr. Decio, Niceæ paſſus eſt, cujuſque feſtum Kal. Feb. celebrat Eccleſia Romana. Tryphæna apud eumdem Auguſtinum legitur, *l. XXXIX. c.II.* commentante doctiſſimo Grævio, quam per e ſimplex ſcribi vult Schefferus Ptolomei Phyſconis filia, Antiochi VIII uxor, vulgò Epiphani & Grypi dicti, tamdem ab Antiocho Philopatore ſeu Cyziceno interempta.

Inter Marmora Oxonienſia una TRYPHÆNA occurrit, *inſcript. LXIV.* cujus ſepulturæ hi erant inſcripti characteres:

C. JULIUS JASON ET
COCCEIA TRYPHÆNA
FECERUNT SIBI ET
LIBERTIS LIBERTATIBUSQUE
SUORUM DUMTAXAT QUI
EX FAMILIA EORUM FUISSENT.
IN FR. P. VI. S. IN AGR. P. VIIII.

Idem celebrat nomen inſcriptio CXV. claſſ. XVII. apud Reineſium, quam à Cl. Bartholino acceperat, qui eam Patavii viderat in ara quadrata ex ſaxo.

SIIMPRONIANII
TRYPHIINAII.
D. M.

ubi notandum duplex II pro e ſumptum eſſe, ut in pluribus aliis ſaxis. Legitur & apud Petr. Arbitrum *TRYPHÆNA quæ lacrymas effudit deceptaſuplicio*, &c. Hoc exſtat monumentum Brixiæ, ut referunt Muſæ Lapidariæ Io. B. Ferretii.

MINICIA FORTUNATA SIBI ET MINI
CIÆ TRYFENÆ LIB.
QUÆRERE CESSAVI NUNQUAM NEC PERDERE DESI
MORS INTERVENIT, NUNC AB UTROQUE VACO.
VIVITE FELICES QUI LEGITIS.

Aliud ita inſcriptum vulgavit Th. Reineſius, quod Romæ viſitur in domo Angeli Rubæi.

D. M.

D. M.
M. APRONIO MUSONIO
ANTONIA TRYPHÆNA
MONUMENTUM F.
CONJUGI B. M. CUM Q. V. AN. XXXX.
ET SIBI ET S. L. L. Q. E.

Ad ulteriorem hujus nominis ſeu cognominis indagationem, tranſcribenda hic venit inſcriptio XXXII Appendicis Marmorum Oxonienſium, quæ Londinum olim deportata, in popinæ veſtibulo conſpiciebatur. Hæc autem cum noſtra tantam habet affinitatem, ut magna ſit conjectura illam Smyrnâ in Angliam delatam, unà cum aliis ibidem deſcriptis. Marmor in quo exarata erat, figuræ quadratæ & extenſionis undique pedis ſeſqui alterius egregiè cum noſtra convenit, ejuſdem planè magnitudinis. Sepulcralis eſt ut noſtra, utraque emptionem ulteriorem deſignante, & *vas Proconneſium*, quamvis altera ΣΟΡΟΥ vocem admittat, altera ΑΝΓΕΙΟΥ. TRYPHONIS filii mentionem facit, qui TRYPHÆNÆ fortè noſtræ conſanguineus fuit. ALEXANDRAM celebrat, ut noſtra ALEXANDRUM, hæc patrem, illa filiam.

ΑΛΚΗ ΤΙΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΤΟΥ	*Alca filia Timocratis, filii*
ΑΠΕΛΛΟΥ ΤΟΝ ΤΟΠΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ	*Apellis, locum, &*
ΚΑΜΑΡΑΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤ' ΑΥΤΗΣ	*Camaram, & cœnaculum,*
ΔΙΑΙΤΑΝ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΣΟΡΙΑ	*quod ſupra eam eſt, & loculos*
ΗΓΟΡΑΣΕΝ ΜΕΤΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΟΥ	*emit, cum Decimo filio*
ΔΟΚΙΜΟΥ ΚΑΙ ΤΡΥΦΩΝΟΣ ΔΟΚΙ	*Docimi, & Tryphone filio*
ΜΟΥ ΤΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΩΝ ΚΑΙ ΕΘΗ	*Docimi, qui cũ ea ſimul enutriti erãt &*
ΚΕΝ ΣΟΡΟΝ ΠΡΟΚΟΝΝΕΣΣΙΑΝ ΕΝ	*poſuit ſepulchrum loricatum*
Η ΚΕΚΗΔΕΥΚΕΝ ΤΟΥΣ ΣΥΝΤΡΟ-	*in quo ſepelivit cum ea ſimul enutritos,*
ΦΟΥΣ ΖΩΣΑ ΕΑΥΤΗ ΤΕ ΚΑΙ ΤΗ ΘΥΓΑ	*dum vixit ſibi, & filiæ*
ΤΡΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΤΟΥ ΤΕΙΜΟ-	*Alexandræ Timocratis fil.*
ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΙΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕ	*& libertis ſuis, & cum ea*
ΡΟΙΣ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΚΑΤΟΙΧΟΜΕΝΟΙΣ ΣΥΝ	*ſimul enutritis, qui defuncti*
ΤΡΟΦΟΙΣ ΤΟΙΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΙΣ ΔΕΣΠΟ-	*ſunt, & ipſis dominis*
ΤΑΙΣ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΥ	*eorum, & hæredi*
ΑΥΤΩΝ ΚΟΥΔΙΩΝΙ.	*eorum Cudioni.*

Huc referenda eſt inſcriptio Gruteriana quæ olim Nemauſi legebatur.

D. M.

D. M.
C. ALLII C. F. VOLT.
MACRINI
EUPORUS ET
TRYPHÆNA
LIB.

Cœterùm, inſcriptio Clariſs. Grævii opinionem firmat TRYPHÆNAM per diphtongum ſcribentis, doctiſſimo Scheffero volente e ſimplex. An à voce Τρυφᾶσθαι derivatur, quæ luxus & deliciarum indulgentiam ſonat, atque etiam nitere & ſplendere?

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. *Alexandri* nomen frequentiſſimum fuiſſe tum apud Græcos tum apud Latinos nemo dubitat: Hunc porrò Tryphænæ patrem valde obſcurum fuiſſe cenſebimus, donec ab alio monumento celebratus innoteſcat. Athenienſium lege ſancitum erat, ne qua oriretur aut fraus aut controverſia, ut in tabulis publicis privatiſve, & in omni negotio *patris & paterni nomen populi adſcriberetur*: Πρὸς παραγράφειν τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ δήμου τοὔνομα; quam etiam laudat Demoſthenes; ita exempli gratia ſcribebant ΜΑΝΤΙΘΕΟΣ ΜΑΝΤΙΟΥ ΘΕΡΙΚΙΟΣ. Nonne elegantiores eſſent cœteræ inſcriptiones, ſi præter nomen paternum, adeſſet etiam patrium? Quod, ut è Varrone refert B. Auguſtinus, *l. XVIII. de civit. Dei, cap. IX.* Cecropis temporibus inſtitutum eſt ubi de contentione quæ inter Neptunum & Minervam fuit, ob imponendum Athenienſium urbi nomen, agit. *Cujus ut iracundia placaretur, triplici ſupplicio dicit idem Autor ab Athenienſibus affectas eſſe mulieres, ut nulla ulteriùs ferrent ſuffragia, ut nullus naſcentium maternum nomen acciperet, & ne quis eas* Ἀθηναίας *vocaret.*

ΕΠΕΣΚΕΥΑΣΕ præt. ab ἐπισκευάσω *reconcinno, reparo, ſarcio* quod fractum eſt: A quo non novum ſepulchrum à Tryphæna factum eſſe declaratur, ſed inſtauratum & ampliatum.

Frequenter occurrit in ſepulcris ΠΡΟΓΟΝΙΚΟΝ *avitum*, ſcilicet ab avis, & progenitoribus, qui à Græcis πρόγονοι dicebantur. Γεννᾶν olim ſolorum virorum erat, ut τίκτειν mulierum. Tamen apud Marcum, Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι: *Eliſabeth pariet filium tibi*. Unde γεννάω *genero*, de utroque ſexu dicitur, &, ideo προγονικὸν. Virgil. Æneidos, l. I. v. 621.

Tunc ille Æneas quem Dardanio Anchiſæ
Alma Venus Phrygii genuit Simoentis ad undam.

Poſſe-

Poſſeſſiones à majoribus acceptæ dicebantur προγονικὰ κτήματα; ſolebant enim *Veteres ſibi familiæque ſepulcra conſtituere*, ut ait Cajus, *D. de relig.*

ΗΡΩΟΝ, *Sepulcrum*. Hoc vocabulum eadem ſignificatione cernitur in alio lapide Smyrnæ effoſſo, cujus ectypum vulgavit doctiſſ. Th. Reineſius, *claſſ. I. inſcr. XLIII.* qui quoniam cum noſtro maximam habet affinitatem, hic deſcribendus venit.

Μ	ΟΥΛΠΕΙΑ ΑΓΡΙΠΠΕΙΝΑ Α	Σ	*Ulpia Agrippina*
Η	ΓΟΡΑΣΑΤΟ ΗΡΩΟΝ Π	Ι	*comparavit ſepulcrum*
Τ	ΑΝ ΕΥΝ ΤΑΙΣ ΣΟΡΟΙΣ ΩΣ	Π	*totum cum loculis*
Ρ	ΚΑΙ ΗΩΝΗ ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΕΑ	Υ	*ſicut ſcriptura continet*,
Ι	ΥΤΗ ΚΑΙ ΤΩ ΑΝΔΡΙ ΚΑΙ	Λ	*ſibi & Viro, &*
Θ	ΤΕΚΝΟΙΣ ΚΑΙ ΕΚΓΟΝΟΙΣ ΟΥ	Η	*liberis & poſteris.*
Ε	ΔΕΝΟΣ ΕΧΟΝΤΟΣ ΑΠΑΛΛΟ	Ν	*Nemine habente poteſtatem*
Ω	ΤΡΙ	Η	*illud alienandi.*
Ν	ΩΣΑΙ ΑΥΤΟ ΕΙ ΔΕ ΜΗ ΔΩΣΕΙ	Φ	*Si verò quis*

cætera deſiderantur, ſed ex ſimilibus inſcriptionibus ita poſſunt ſuppleri,
contrafecerit ſolvet mulctam ....
MATRI DEUM SIPYLENÆ *Phrygiæ*.

Legitur iterum, *claſſ. VII. Inſcr. XXIIX.* ΤΟΥΤΟΥ ΤΟΥ ΗΡΩΟΥ pro *monumento* ſeu *ſepulcro*, quamvis ab antiqua Græcia minùs uſurpatum notet idem Reineſius μνημεῖον ſcribente, pro parte domus ſecretiore, & pro *ſepulcro*. Lucianus, in *Charonte*, jungit Ἠρία, τύμβους, τάφους. Dion Halicarnaſſæus *l.* 1. ἡρῷον uſurpat pro ſacello. Egregius eſt locus Jamblici, 1. *Pythag. XXXI.* ubi de interfectis ab Eurymene decem Pythagoreis, quos ex inſidiis capere vivos juſſus fuerat à Dionyſio: Γῆν οὖν ἐπαμήσαντες τοῖς πεσοῦσι, καὶ ΗΡΩΟΝ πολυάνδριον ἐπιχώσαντες αὐτόθι ὑπέστρεφον. Nimirum *poſtquam terram injeciſſent cæſis, HEROUM inſuper iis adgeraſſe* ſcribit: ΗΡΩ͂ΟΝ itaque ſive ἡρῷον ſit monumentum inſigni viro erigi ſolitum, quod Cicero, *de leg.* 182. pro *veſtibulo ſepulcri* uſurpat. Ἠρίον apud Homerum legitur. ἠρία apud Suidam, τὰ ἐν τῇ γῇ μνήματα *monumenta in terra*, ἠρία οἱ τάφοι. Φασὶ δέ τινες κοινότερον μὲν πάντας τοὺς τάφους οὕτως ὀνομάζεσθαι κατ' ἐξαίρετον δὲ τοὺς μὴ ἐν ὕψει ᾠκοδομημένους. *Nonnulli autem cenſent omnia in genere ſepulcra ita nominari, peculiariter verò ea quæ non ſunt in altitudinem exſtructa.* Sit itaque ſepulcrum, ſubterraneum ædificium, arcuato opere exſtructum, pavimentis ſtratum, ac parietibus circumſeptum, in quo tanquam in cellam quamdam per gradus aliquot deſcendebatur, foribus con-

dito-

ditorii clauſis vel apertis, prout uſus requirebat. Poteſt ἡρῷον de privato ſepulcro intelligi, ut Ceramicum de publico: Δύο ἦσαν Κεραμικοί· ὁ μὲν ἔνδον τῆς πόλεως, ὁ δὲ ἔξω. Ἔνθα καὶ τοὺς ἐν πολέμῳ τελευτήσαντας ἔθαπτον δημοσίᾳ καὶ τοὺς ἐπιταφίους ἔλεγον. *Duo erant ſepulcra* dicta κεραμικοί: *alterum quidem intra urbem, & alterum extra, ubi & in bello defunctos publicè ſepeliebant, ac vocabant* ἐπιταφίους, quaſi dicas, *ſepulcratos*. Audiamus Thucididem, l. 1. Τιθέασιν οὖν εἰς τὸ δημόσιον σῆμα, ὅ ἐστιν ἐπὶ τοῦ καλλίστου προαστείου τῆς πόλεως: Hoc eſt, *Reponuntur itaque in publicum ſepulcrum, quod eſt in pulcherrimo urbis ſuburbio*. Quòd Scholiaſtes explicat, εἰς τὸ δημόσιον σῆμα τὸ καλούμενον Κεραμικὸν, *quod vocatur Ceramicum*. Plura ſunt in Atticis Pauſaniæ, Ἠρίαι *portæ ab Athenienſibus appellantur, quòd illinc ad ſepulcra mortui efferebantur*; αἱ πύλαι Ἀθήνῃσι διὰ τὸ τοὺς νέκρους ἐκφέρεσθαι ἐκεῖ ἐπὶ τὰ ἠρία, ὅ ἐστι τοὺς τάφους. Ita autor Etymologici. Pulcherrimus eſt locus Plutarchi, *in Theſeo*: Καὶ τάφους τῶν πεσόντων περὶ τὴν πλατεῖαν εἶναι τὴν φέρουσαν ἐπὶ τὰς πύλας παρὰ τὸ Χαλκώδοντος Ἡρῷον, ἃς νῦν Πειραικὰς ὀνομάζουσι: Hoc eſt, *Et ſepulcra deſideratarum* Amazonum *in platea quæ fert ad portas ſecundam Chalcodontis monumentum, quas Peraicas nuncupant*. Egregiè Herodotus, *lib. VI.* ἡρῴου mentionem facit; Καὶ τοῦτο μὲν οἱ στέφανοι ἐφάνησαν ἐόντες ἐκ τοῦ ΗΡΩΟΥ τοῦ παρὰ τῇσι αὐλείῃσι ἱδρυμένου τὸ καλέουσι Ἀστραβάκου· τοῦτο δὲ οἱ μάντιες τὸν αὐτὸν τοῦτον ΗΡΩΑ ἀναίρεον εἶναι. Hoc eſt, *Compertumque eſt illas coronas fuiſſe ſumptas ex HEROICO CONDITORIO* (ex interpretatione Vallæ) *quod eſt juxta januam aulæ exſtructum, quod vocant Aſtrobaci, & Vates eſſe hunc eumdem HEROEM reſponderunt*. Ad derivationem nominis, juvat Hezychii locus, in quo pro *mortuo* ſcriptus eſt, quaſi νεκρὸς unde ἡρῷον & ἠρίον. *Heroum* pro monumento debet intelligi in lapide Hierapolitano, qui ab erud. Sponio deſcriptus eſt, *Itin. t. 3. p.* 150. ΤΟΥΤΟ ΤΟ ΗΡΩΟΝ ΣΤΕΦΑΝΟΙ Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΒΑΦΕΩΝ: Hoc eſt, *Hoc ſepulcrum coronat Communitas tinctorum*. Ut Heroum & Herium pro ſepulcro; ita dictum eſt Cæſareum, in inſcriptione Gruteriana, pag. CCXXVI.

P. VEIDIUS P. F. POLLIO

CÆSAREUM IMP. CÆSARI

AUGUSTO

ET COLONIAI BENEVENTANAI.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΙΣ. *Heredibus*, ſcilicet legitimis, quibus ab inteſtato defertur hæreditas. Sunt qui volunt ut ab hærede differat κληρονομηθεὶς, *hæres inſcriptus*, ἀγχιστεὺς *agnatus*, συγγενὴς *ex eadem familia*, & οἰκεῖος *familiaris*. Κληρονόμος legitur apud Plutarchum *in Romulo*, Κληρονόμον ἀπέλιπεν ἐπὶ πολλοῖς κτήμασι. Hoc eſt, *hæredem reliquit amplarum fortunarum*. Cœterùm in-

inſcriptionibus ſepulcralibus frequenter hi erant ſculpti characteres, H. M. H. S. Hoc Monumentum Hæres ſequatur, vel, H. M. H. N. S. Hoc Monumentum Hæres Non Sequatur. Noſtra verò apertè declarat hæredibus idem monumentum deberi.

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΟΙΣ, *Libertis*. Ὁ ἐκ δούλου ἐλευθερούμενος qui ex ſervo liber factus erat, dicebatur libertus, *Novella* 98. Libertorum filii dicebantur ἀπελευθερικοὶ libertini. *Hotom. in Inſtit. l.* 1. *ff. de excuſat.* Frequens erat patronorum mos libertos libertaſque ſuas, atque illorum poſteros, ſui ſepulcri participes nuncupare, cujus cùm multa ſuppetant exempla, unum ſelegimus à Reineſio commemoratum, Jadæ exſtans, *Inſcriptione LXXIX. Claſſ. XIV.*

HELVIA VENEREA V. F. SIBI ET Q. PETRONIO CAPITONI VIRO SUO ET PETRONIO APHRO- DISIO ET SUIS LIBERTIS LIBER- TABUSQUE POSTERISQUE EORUM.	Viva Fecit.

Servis verò non competebat iſte honos, ſed ſepulcris carebant. Ἐπεὶ μὴ δοῦλοι μνημεῖα κτῶνται, ἀλλ' ἐλεύθεροι, ex Artemidoro; quod de privatis intelligendum eſt: Nam ea miſericordia tenebantur Antiqui, ut etiam publica monumenta tenuibus hominibus & ſervis ædificarent. Exſtat tamen vetus epitaphium Græcum, quo Servus Domino ſuo gratias agit ob conceſſum ſepulcri privilegium, quare ipſi ſtudium, diligentiam & fidem mortuus pollicetur, quem ipſe vivum liberis ſuis magiſtrum & alumnum præfecerat. *Quod ſi, inquit, præ ſenectute ad me veneris, etiam in orco, me ſervum habebis*. Lib. 3.

> Δοῦλος ἐγὼ, καὶ δοῦλος, ἐλευθερίῳ δέ με τύμβῳ
> Δέσποτα Τιμάνθη τὸν σὸν ἔθου τροφέα.
> Ευαίων, ἀπήμονα τείνοις βίον· ἢν δὲ ὑπὸ γήρως
> Πρός με μόλῃς, σός, ἐγὼ, δέσποτα, κἠν ἀΐδῃ.

> *Servus eram, tu Timanthes, poſt fata Sepulcro*
> *Ingenuo altorem das recubare tuum.*
> *Sit felix longumque ævum tibi: Sin gravis annis*
> *Huc venias; tibi vel ſub Styga ſervus ero.*

C AN-

ΑΝΤΩΝΙΩ. *Antonio*. Nomen eſt Græcum & Latinum. Gens Antonia apud Romanos celeberrima fuit, Antonius hìc Melitini prænomen obtinet.

ΜΕΛΙΤΙΝΩ. Melitinus videtur diminutivum à Mellio, cujus aliquot exſtant apud Guterum inſcriptiones: Hæc etiam Neapoli viſitur.

ΜΕΛΙΘΩΝΙ	*Melitoni*
ΠΑΙΔΙ ΑΓΑΘΩ	*Juveni ſtrenuo*,
ΖΗΖΑΝΤΙ ΕΤΗ ΙΗ	*Vixit annos XVIII.*
Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ	*Præceptor*. Supple. *Poſuit*.

Solebant clientes & manumiſſi patronorum nomina aſſumere: ſic ab Ælio dicebantur Æliani; ab Æmilio, Æmiliani; ab Anicio, Aniciani; ab Apronio, Aproniani; à Cæcilio, Cæciliani; à Caſſio, Caſſiani; à Claudio, Claudiani; à Clodiano, Clodiani; à Cælio, Cæliani; à Julio, Juliani; à Licinio, Liciniani; à Lucilio, Luciliani; à Marcello, Marcelliani; à Proculejo, Proculejani; à Quinctio, Quinctiani; à Sentio, Sentiani; à Valerio, Valeriani. Egregium eſt epigramma, *l. 2.* ἀνθολ. cujuſdam Stephani qui è paupere dives factus, Philoſtephanus appellari voluit.

Ἦν Στέφανος πτωχὸς, καὶ παῖς ἅμα· νῦν δὲ προκόψας
Πλουτεῖ, καὶ γεγένητ' εὐθὺ Φιλοστέφανος.

Inter Neptuni amaſias numerat Hyginus, *fab. CVII.* Meliten Buſiridis filiam, ex qua filium habuit Metum, cujus diminutivus eſſe videtur Melitinus. Meleti unius ex accuſatoribus Socratis, mentionem facit Laertius *in Plat.* poſtmodum capite damnati. Illum commemorat Plutarchus, *de animi tranquillitate*, Socratem inducens ita loquentem, *Interficere me Anytus & Melitus poſſunt, nocere mihi non poſſunt*. Lapidis inſcriptionem inter meas ſchedas jacentem eò minùs prætermittam, quò TRYPHÆNÆ nomen una cum MELITINA juncta eſt: ΜΕΛΙΤΙΝΗ ΑΤΤΑΛΟΥ ΤΡΥΦΑΙΝΑ.

ΓΥΝΑΙΚΟΣ. Uxor dignitatis nomen eſt, non voluptatis; quam ideo unam ducebant Athenienſes, juxta legem, Ἕνα ἄνδρα μιᾶς γυναικὸς τυχεῖν: *Unam tantum uxorem ducito*. Id Athenæus commemorat, *l. XIII.* Ἐν Ἀθήναις πρῶτος Κέκροψ μίαν ἑνὶ ἔζευξεν. *Athenis primus Cecrops unam uni junxit*. Cui po-

poſtea derogatum eſſe videtur ante Socratis tempora, qui duas dicitur habuiſſe *uxores legitimas*, *γαμετὰς γυναῖκας*. Quamvis non deſint qui alteram veram uxorem cenſeant, alteram pellicem, uxoris loco retentam, *πρὸς τὸ παιδοποιεῖσθαι*, ad ſuſcipiendos liberos. Quo etiam ſenſu Nuptiæ definiuntur ab hac lege, *ἐπ' ἀρότρῳ παίδων*, *Liberorum quærendorum cauſà*. Porrò ex uxoris vocabulo intelligenda venit Antonii Melitini conditio, hominis ſcilicet liberi; Servi enim nuptias non contrahebant, ſed *συνουσίας*: Neque illæ quibuſcum conſueverunt, *Uxores*, ſed potiùs *conjunctæ conſervæ è quibus habeant filios*, nuncupabantur: ut ſcribit Varro, *de re ruſt. l. I. c. XVII.* Idque juxta Solonis legem, *Servi fœminis utuntor*: *χρῆσθαι δὲ δούλοις συνουσίαις γυναικῶν*.

ΟΜΟΙΑΣ. *Simili*. Quid ſibi velit illa ſimilitudo & paritas uxoris, ambiguum mihi prima fronte viſum eſt. Æqualem porrò ſortem & conditionem interpretor, juxta id Thucididis, *ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις*. Quippe *ὅμοιον* & *ἀνόμοιον* ſunt qualitatis, *ἴσον* & *ἄνισον*, quantitatis: Uxorum differentiam perſtrinximus ſuperiori nota. Illa fortè ſimilitudo refertur ad leg. *Fœmina* dig. de ſenat. & leg. *mulieres* dig. l. XII. *quia ſplendent honore mariti uxores*: Et *cùm duo ſint in carne una, ſociique divinæ & humanæ domus dicantur*, l. 1. dig. de ritu nupt. *l. adverſus* C. de crimi. expi. hæred. Indignum lex exiſtimavit, *marito in altiſſimo honoris gradu collocato, uxoris dignitatem pariter non concreſcere*. L. ſi liberam. C. de nupt. *Quid enim tam humanum eſt, quàm ut fortuitis caſibus, proſperis vel adverſis, conjugis participem conjugem fieri?* L. *ſi cum dotem*. §. *Si maritus* dig. ſol. matr. *Meritò abſurdum veteres putaverunt, aliquid eſſe quod non inter virum & uxorem commune ſit*.

ΤΕΚΝΩΝ. *Filiorum*. *Τίκτω pario*, unde *τὰ τικτόμενα liberi*. *Τέχω* inuſitatum eſt. *Τέκνον* pro *filio, ſobole*, uſitatiſſimum; ut de catulis canum & & ſimiarum uſurpetur, *κυνῶν καὶ πιθήκων τέκνα*. Filios autem tantùm *legitimos* nominemus: Qui enim ex concubina nati, *naturales* duntaxat dicendi ſunt, honorifico legitimorum titulo illos lege exornante, §. *Aliquando, de nupt. in Inſtit.*

ΠΑΜΦΙΛΟΥ. Pamphili cognomen frequentiſſimè occurrit apud Veteres, quod omnia amantem denotat, & ab omnibus amatum. Pamphili alicujus epitaphium obſervaverat Amaſiæ, in cœmiterio Armeniorum, Ill. legatus Busbequius.

ΦΟΙΒΗ	*Phœbe*
ΠΑΜΦΙΛΩ ΚΟΥΡΙΔΙΩ	*Pamphilo Juveni*
ΑΝΔΡΙ	*marito* ſuo
ΜΝΗΜΗΣ ΧΑΡΙΝ	*recordationis ergo* .

ΩΝΗΣΑΜΕΝΗ. *Cùm emiſſet*. Ὠνέομαι, ὠνῦμαι verbum eſt ἀνώμαλον, cujus futurum ὠνήσομαι. Ampliatum hic cernimus ſepulcri locum, empto vicino, quibus contractibus, nihil eſt apud Veteres frequentius. Ita interdum κατεσκεύασε *præparavit*; ἔθηκε *poſuit*; ἐτείμησεν *honoravit*; συγκεχωρηκότος αὐτῷ *concedente ipſi*, ἐδώρησα *dedi*, ἀγοράσας τὸ θωράκιον καὶ τὰς ἐπ' αὐτῷ σορὺς τρεῖς *emens hoc thoraceum, & tria in eo ſepulcra*. Inſcriptum marmori hoc vocabulum eodem ſenſu vulgavit, *in antiq. Lugdun. p.* 183. clariſſ. Sponius.

D. M.
M. LICINIO FILONI
BENEMERENTI DE SE
LICINIA ARETHUSA
CONLIBERTO SUO FECIT
CUI LOCUS EMPTUS EST
LONGUM P. VI. LATUM P. IIII.

Addita interdum fuit emptionis ſumma, ut in hoc epitaphio.

D. M.
TEGEDIÆ FORTUNATÆ ET L. CORNELI FIRMI
VIVI SIBI FECERUNT
QUEM EMERUNT HS CXX.

ΤΟ ΚΑΙΝΟΝ ΑΝΓΕΙΩΝ. *Novum vas*. Monumento avito & familiari NOVUM VAS adjecit Tryphæna, in quod ſola inferri jubet. Denominationis ſimplicitatem miror, cùm jam Μνημεῖον, Μνῆμα, Θυράκειον, Διαίτη, Καμάρα, Σοροι, Ενσορία, voces fuerint receptæ, deſignandis pleræque locis ad peragendos ſepulcrales ritus conſecratis. Μνημεῖον primùm quidem ſignificabat partem ædium ſecretiorem, poſtea ſepulcrum, ut pote omnium ſecretiſſimam. Μνῆμα dictum eſt ἀπὸ τῆς μνήμης, *à memoria*, quòd ſepulcrum mortuorum, refricet recordationem viventium; & viatores mortalitatis admoneret: quare frequenter ſcriptum erat SISTE VIATOR. *Monumentum eſt*, inquit Feſtus, *quod mortui causà ædificatum eſt, & quidquid ob memoriam alicujus factum eſt, ut fana, porticus, ſcripta, & carmina*. Marmor Oxonienſe, n.° CXLVII. egregium præbet hujus MEMORIÆ exemplum, Legati Hadriani Aug. effigiem referens, cum hac inſcriptione:

D. M.
VIVIO MARCI
ANO LEG. H.
AUG. JANUARIA
MARINA CONJUX
PIENTISSIMA POSUI
T ME MORIAM.

Sepulcrum Othonis ejuſque tenuitatem ob inſcriptum ἐπίγραμμα ΜΑΡΚΟΥ ΟΘΩΝΟΣ irridens Vitellius, ſeu, ut fert Suetonius, *c.* 10. *Lapidem memoriæ Othonis inſcriptum intuens*, dignum eo mauſoleo *ait*. Audiamus Servium: *Locus uſtrina dici ſolet; operis constructio, ſepulcrum; inſcriptum nomen, memoria atque monumentum*. Eleganter & feſtivè Cicero, lib. de Seneƈt. *Nec ſepulcra legens, vereor quod ajunt, ne memoriam perdam, bis enim ipſis legendis redeo in memoriam mortuorum*. Adhuc Itali ſibi memoriam erigere dicunt, pro monumento, *tale defunto hà la ſua memoria in tale Chieſa*. Pulcher eſt locus Artemidori, *l.* I. *Oneirocriticic.* c. 64. ἐν μνήμασι δὲ καὶ τάφοις, καὶ ἐν ὁδῷ καθεύδειν, τοῖς μὲν νοσοῦσι, θάνατον προσαγορεύει. *In monumentis, ſepulcris, & viis dormire, ægrotantibus mortem prænuntiat*. Convenit & memoriæ definitio à Cicerone tradita l. 2. de Invent. *Eſt*, inquit, *per quam repetit animus ea quæ fuerunt*. Quare in veteri inſcriptione legitur:

SER-

SERVILIUS TROILUS
SE VIVO
COMPARAVIT MEMORIAM
SIBI ET SUIS.

Θωράκιον latinis *maceria* dicebatur, à θώραξ *pectus*, quia ſeptum illud altitudinem pectoris humani æquabat; Plerumque palis terræ infixis, à ditioribus marmore factum erat. Intus hoc ſeptum erant Διαίτη, Καμάρα, Σορὸς, Εντοϐία, cœnaculum erat, in quo epulum ſepulcrale exhibebatur. Atque id videntur Græci ab Hebræis addidiciſſe. *Archeloum Herodis filium ſeptem dies patris ſui mortem Hieroſolymis luxiſſe, & funebre epulum populo exhibuiſſe, juxta ſolitos Hebræorum mores*; autor eſt Joſeph, l. 2. de bell. Judaic. Et apud Ezechielem, c. 24. v. 17. & 22. *Cibos lugentium non comedas*. Cecropem illud etiam inſtituiſſe autor eſt Cicero, l. 2. de leg. *Sequebantur epulæ quas inibant parentes coronati*. Funebres has epulas περίδειπνα appellabant, ut legitur apud Plutarchum, *in problem.* Ita autor Etymologici: Περίδειπνον ἡ ἐπὶ τοῖς ἀποθανοῦσι γινομένη θοίνη. In Hectoris quoque funere, epuli ſepulcralis meminit Homerus, Iliad. ω.

Χεύαντες δὲ τὸ σῆμα πάλιν κίον, αὐτὰρ ἔπειτα
Εὖ συναγειρόμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
Δώμασιν ἐν Πριάμοιο, Hoc eſt,

Aggeſto à tumulo redibant, atque deinde
Benè collecti convivabantur ſplendidum convivium
Ædibus in Priami.

De quo vide Artemidorum, *l.* 4. ὀνειροκρ. *c.* 83. Lucianum *de luctu*, Ciceronem, *l.* 2. *de legibus*, Athenæum, *l.* 7. Apollonium, *l.* 2. *Argonaut.* Ex quibus adagium eſt celebratum ab Eraſmo, *Ne in funebri quidem cœna laudaveris*. Οὐκ ἐπαινεθείης οὐδ' ἐν περιδείπνῳ, de perdito homine, cui nulla prorſus laus conveniebat, *nam mentiri nefas habebatur*, inquit Cicero. In fine quippe convivii, laudes mortui celebrabantur. Audiamus D. Auguſtinum, de morib. Eccleſ. Cath. c. 34. *Novi multos eſſe ſepulcrorum & picturarum adoratores, novi multos qui cum luxurioſiſſimè ſuper mortuos bibunt, & epulas cadaveribus exhibentes, ſuper ſepultos, ſeipſos ſepeliunt*. Animadvertenda porro venit lex à Solone lata, à Cicerone relata, *l.* 2. *de leg.* SERVILIS UNCTURA OMNISQUE CIRCUMPOTATIO TOLLITOR: Uunde liberis conceſſas fuiſſe epulas iſtas patet, ſervis verò minimè.

Ka-

Καμάρα domus erat concamerata, ſub terra condita, in qua erant Σόροι & Ενσόρια, in quibus ipſa cadavera vel cadaverum cineres recondebantur. Σοροὶ enim cavamina quadrata & oblonga erant in parietibus Cameræ circumcirca factæ, in quibus ponebantur arcæ lapideæ, recentioribus Latinis *Sarcophagi*, Græcis verò Ενσορία dictæ, quæ cadavera defunctorum, & urnæ quæ cineres eorum, ſi cremata eſſent, continebant. Adeo ut in ſingulis Καμάραις plures Σοροὶ: in ſingulis Σοροῖς plura Ε'νσορία erant. In veſtibulo autem τῆς Καμάρας, titulus ſepulcralis marmori inſcriptus erat, quo indicabatur ad quos ille ſepulturæ locus pertinebat, & qui in eo ſepulti erant, qui ideo, ut apud A. Gellium legitur, l. 18. c. 7. *Gloſſarium mortuorum* vocabatur. Horum omnium exempla paſſim conſpiciuntur in P. Aringhi ROMA SUBTERRANEA. *Oſſarium* legitur apud Ulpianum, *leg.* 2. *dig. de ſepulcro viol.* & in Jure Canonico *de ſepulturis*, ſcilicet ut Sarcophagi, & ἐνσορία, in quo oſſa reconderentur, Græcis dicta ὀστοθῆκαι & ὀστοδοχεῖα. Etiam probatur ex veteri inſcriptione.

JULIA FUSCINIA
OSSUARIUM
VIVA SIBI FECIT.

Conditivum & conditorium à claſſicis Autoribus uſurpata ſunt. Ita Seneca, epiſt. 60. *Qui verò latitant & torpent, ſic in domo ſunt quaſi in CONDITIVO.* Plinius, *l.* 7. *c.* 16. de proceriſſimæ ſtaturæ hominibus ſub Auguſto, *Quorum corpora ejus miraculi cauſa in CONDITORIO, Saluſtianorum aſſervabantur hortorum*. Petronius de Matrona Epheſina loquens, *In CONDITORIUM etiam proſequuta eſt defunctam:* Et mox, *Deſcendit igitur in CONDITORIUM*. Id etiam dictum eſt CINERARIUM, locus ſcilicet urnarum, oſſium fragminibus & cineribus refertarum: Ita *Domus* & *Domus æterna* hoc ſenſu dictæ ſunt. Mauſoleum quod primùm à Cariæ Rege nomen habuit, pro ſepulcro etiam à Romanis prolatum eſt: Ita Suetonius, in Auguſto, c. 100. *Reliquias legerunt Primores equeſtris ordinis, tunicati & diſcincti, pedibuſque nudis, ac in MAUSOLEO condiderunt*. Arbitror ſequioris ævi vocabulum eſſe REQUIETORIUM, quod tamen in bina Inſcriptione veteri legitur: P. SCANTIUS PHILETUS FECIT SIBI ET SCANTIÆ NICE LIB. REQUIETORIUM. Et in alia REQUIETORIUM, AMICI, BENEFACERE SEMPER STUDIOSUS FUI. Hinc Caſſiodorus l. 6. ep. 8. Defunctorum *Sacram quietem dicit*.

ΠΡΟ-

ΠΡΟΚΟΝΝΕΣΙΟΝ. *Proconneſium*. Turbavit me, fateor, hæc vox quam ad inſulam unam è Sporadibus Προκόννησον revocare non ſuſtinebam; de qua ſic Stephanus, Προκόννησος μία τῶν Σποράδων ἐν τῇ Προποντίδι. Ὁ πολίτης, Προκοννήσιος. Memoratur ipſa à Ptolomæo, *l.* 3. *c.* 11. apud quem perperam Προικόννησος ſcribitur, & Strabonem, *l.* 13. Προκόννησος, quam memorat *urbem habere & fodinam lapidis albi valde laudati, ex quo vicinarum urbium opera confecta erant*. Πόλιν ἔχουσα καὶ μέταλλον μέγα λευκοῦ λίθου σφόδρα ἐπαινούμενον τὰ γοῦν κάλλιστα τῶν ταύτῃ πόλεων ἔργα, ταύτης ἐστὶ τοῦ λίθου. Equidem feliciſſimè, claſſis VII inſcriptionem XXIIX. interpretatus eſt Th. Reineſius, Σορὸς Προκοννήσια *eſt loculus è marmore Proconneſio fabrefactus*. Similem prorſus locum nominat marmor Oxonienſe XXXII. Appendicis, ΚΑΙ ΕΘΗΚΕΝ ΣΟΡΟΝ ΠΡΟΚΟΝΝΕΣΙΑΝ, ab interprete doctiſſimo ita latinè redditum, *Et poſuit ſepulcrum loricatum*. Atque etiam aliud ſcilicet n° CXXXVIII. quod quamvis mutilum ſit, nec explicatum, noſtrum maximè illuſtrat, à quo viciſſim illuſtratur:

ΤΟΥΤΟΥ ΤΟΥ ΗΡΩΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝ ΑΥΤΩ
ΑΠΟΚΕΙΜΕΝΗΣ ΣΟΡΟΥ ΠΡΟΚΟΝΝΗΣ
ΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΠΑΝΤΩΝ
ΚΗΔΟΝΤΑΙ ΟΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΕΡΟΥΣΙΝ
ΚΑΤΑ ΓΕΝΟΣ ΚΑΣΤΡΙΚΙΟΣ ΑΤΤΙΚΟΣ
ΚΑΙ ΚΑΣΤΡΙΚΙΟΣ ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ Ο ΚΑΙ
.... ΜΙΑΝΟΣ Ο ΗΡΩΟΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑ
.... ΟΙ ΠΡΟΠΑΠΠΙ ΑΥΤΩΝ ΚΑΣΤΡΙΚΙ
.... ΟΣ ΚΑΙ ΡΑΡΙΑΝ Ο ΤΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙ
.... ΡΗΣ ΕΞΦΑΓΙΣΜΑ ΑΠΟΚΕΙΤΑΙ ΕΙΣ
ΑΡΧΕΙΟΝ ΧΡΕΟΦΥΛΑΚΙΟΝ.

Quidni celebraretur marmor Proconneſium, ut Caricum, Theſſalicum, Pindicum, Bithynum, Synnadæum, Numidicum, Thaſium, Thænarum, Troadenſe, Caryſtium, Lunenſe, Parium, cùm Proconneſus à marmore nomen habuiſſe videatur, παρὰ τὸ τὸν προῖκα τῶν μαρμάρων μεταδῦναι. Marmoreum itaque declaratur illud vas ab Aurelia Tryphæna coemptum, & quidem Proconneſium, cui multum ſavet locorum vicinia. Metalli Proconnenſis meminit Vitruvius, *l. X. c. VII.*

Mo-

Monumenta autem alia ex ſilice vel ſaxo, alia è marmore: Egregius eſt Suetonii locus, in Nerone, c. 50. *In eo monumento ſolium Porphyretici marmoris ſuperſtanti Lunnenſi ara circumſeptum eſt lapide Thaſio*. Ditioribus & honoratioribus parabantur ex marmore, cujus exemplum memorat Cicero, in epiſt. fam. l. 4. *Poſteaquam curavimus, ut jidem Athenienſes in eodem loco monumentum ei marmoreum faciendum locarent*; & pro Archia; *Ennius in ſepulcro Scipionum putatur eſſe conſtitutus è marmore*. Ita luſiſſe dicitur Martialis, in Licinium tonſorem Auguſti;

Marmoreo tumulo Licinus jacet: at Cato, parvo:
Pompejus, nullo: Credimus eſſe Deos?

ΤΟ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΣΩΛΑΡΙΟΥ; *ſitum juxta ſolarium*. Solarium nomen eſſe hominis quidam opinati ſunt, potiùs loci & ſitus. Ἡλιοκάμινος legitur in marmore Arundelliano donaria ad gymnaſii Smyrnenſis ornatum recenſente, pro loco: ΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΘΗ ΔΕ ΚΑΙ Η ΗΛΙΟΚΑΜΕΙΝΟΣ ΕΝ ΤΩ ΓΥΜΝΑΣΙΩ ϗ τὰ λ. Quod ita interpretatur doctiſſimus Seldenus, *ſed conſtructum eſt etiam* SOLARIUM *in gymnaſio &c. Heliocaminus* ſeu ſolaris fornax legitur apud Plinium, *vaporarium* ſcilicet *ſolare in aprico loco ſitum ad Solis calorem excipiendum*. Ita Budæus, in Pandectis. *Locus eſt concameratus totus Soli expoſitus*, inquit Plinius junior, *in epiſt*. Nos juvat alia inſcriptio marmoris Oxonienſis, n. XVI. Appendicis, quod prius Seldenianum fuerat, è Smyrna pariter allatum. *Concedente illi Artemidoro, in nomine ſuo & filiorum ſuorum & poſterorum, uſum conceſſi Thoracei quod ſub* SOLARIO *eſt*, ὑποκάτω τῦ ΣΩΛΑΡΙΟΥ. Deinde infra, *Nullo poteſtatem habente pretio alienare aliquid eorum quæ pertinent ad primum Thoraceum, aut ad* SOLARIUM *ſupraſtructum, &c.* μήτε τῦ κατεπωκοδομημένυ ΣΩΛΑΡΙΟΥ ϗ τὰ λ. Ad id puto referri legem ab Athenienſibus latam ſepulcrorum magnificentiam minui jubentibus: *Ne quis ſepulcrum facite operoſius quàm quod decem homines effecerint triduo, neque id* OPERE TECTORIO *exornata, nec Hermas impoſito*. Hanc legem laudat Marcus Tullius, *lib. 2. de legibus*.

ΜΗΔΕΝΟΣ ΕΧΟΝΤΟΣ ΕΞΟΥΣΙΑΝ. *Nullo poteſtatem habente*. Videntur hæc verba non modò prohibere ne quivis alter in idem vas recondatur, ſed etiam formulæ loco eſſe: Ea enim prorſus ſimilis inter Arundellianas inſcriptiones leguntur, num. LXXXI.

D ATTA-

ΑΤΤΑΛΟΣ ΓΑΙΟΥ Ο ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΣ	*Attalus Caii filius qui vocatur*
ΓΑΙΟΣ ΕΛΕΜΠΟΡΟΣ ΑΓΟΡΑΣΑΣ ΤΗΝ	*Cajus Elemporus emens*
ΚΑΜΑΡΑΝ ΚΑΘΑΡΑΝ ΕΠΕΣΚΕΥΑΣΕΝ	*hanc Camaram puram inſtauravit ,*
ΕΑΥΤΩ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΙΔΙΟΙΣ ΜΗΔΕΝΟΣ Ε	*ſibi & ſuis , nullo poteſtatem*
ΧΟΝΤΟΣ ΕΞΟΥΣΙΑΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΩΝ	*habente ex hæredibus*
ΜΟΥ ΠΟΛΗΣΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΔΗΛΟΥΜΕΝΗΝ	*meis vendere ſupradictam*
ΚΑΜΑΡΑΝ	*Camaram*
ΔΙΑ ΤΟ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΚΑΙ	*quia eſt Prytanis &*
ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ .	*Senatoris .*

Atque etiam eadem de cauſa in marmore Seldeniano, Appendicis XVI. *Nullo poteſtatem habente* &c. ΜΗΔΕΝΟΣ ΕΧΟΝΤΟΣ ΕΞΟΥΣΙΑΝ. Amicus meus Jacob Sponius, de R.P. litteraria optimè meritus, inſcriptionem obſervavit Thyatiræ, ſimiles voces continentem, ΜΗΔΕΝΟΣ ΕΧΟΝΤΟΣ ΕΤΕΡΟΥ ΕΞΟΥΣΙΑΝ. Id prorſus ſimile apud Romanos prohibebatur, §. *Si quis*, *leg.* III. *Dig. de ſepulcro violato*, his verbis; *Licet enim cavere teſtatori, ne quis eò* in hæreditarium ſepulcrum *inferatur, ut reſcripto Imp. Antonini cavetur: Servari etenim voluntatem ejus oportere*. Ita in ſententiis Pauli, quas ex vetuſtiſſimo libro Veſontione ad ſe perlato refert Cujacius, *l.* 21. *obſervat. c.* 13. Porro ſciendum eſt unicuique genti aut familiæ, ſuum fuiſſe monumentum: unde Demoſthenes ἐν τῷ πρὸς Μακάρτατον: ἐν τῷ μνήματι Βουσελιδῶν πάντες οἱ ἀπὸ τοῦ Βουσέλου γενόμενοι κεῖνται: Hoc eſt, *In ſepulcro Buſelidarum omnes à Buſelo jacent*. Quare Marcellinus cognationem Thucydidis cum Cimone probat hoc argumento: Πρὸς γὰρ ταῖς Μελιτίσι πύλαις καλουμέναις ἐστὶν ἐν Κοίλῃ τὰ καλούμενα Κιμώνια μνήματα ἔνθα δείκνυται Θουκυδίδου τάφος. Hoc eſt, *Juxta Melitenſes portas ſunt ſepulcra dicta Cimonia*. Et probro vertebatur Majorum ſuorum ſepulcro probari: Απότάφος ἀντὶ τοῦ ἀπεστερημένος τῶν προγονικῶν τάφων. D. Epiphanius, in hiſt. Proph. *Natham verò extremo ſenio confectus vita deceſſit, & in Gabaoth proprio ſuo tumulatus eſt agro*.

ΜΗΔΕ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΑΙ. *Neque alienet*. Cave credas ſepulcrorum alienationem intelligi debere de eorumdem in alium uſum converſione; id enim læſæ religionis crimen fuiſſet, tum apud Græcos tum apud Romanos; contra quod ſeveriſſimis legibus ſatis cautum erat. Vide leges Digeſtis *de ſepulcro violato*, quarum prima ſic ſe habet. *Sepulcri violati actio infamiam irrogat*. Alienatio in inſcriptionibus prohibita ſpectat ad hæredes & familias quibus appropriata erant ſepulcra, quæ nec venditione nec donatione nec alia alienationis ſpecie aliis communicari poterant; ita ut alterius familiæ aut alterius hæredum deinde juris eſſent. Multæ ſunt aliæ ſepulcrales inſcriptiones, noſtræ ſimiles, emptionem declarantes, prohibentesque alienationem; hoc eſt, ne jus in jis ſepeliendi, ad alios

transfer-

transferretur, præter illos à quibus monumenta condita erant: Quod obſervare eſt in variis epitaphiis, quale eſt hoc Ramnenſe.

D. M.
M. AVRELIUS ROMANUS
ET ANTISTIA CRISTINA UXOR EJUS
FECERUNT SIBI ET LIBERIS SUIS POSTERISQUE EORUM,
ITEM LIBERTIS LIBERTABUSQUE POSTERISQUE EORUM
MONUMENTUM CUM ÆDIFICIO
NON VENIET NEQUE DONABITUR
NEQUE PIGNORI OBLIGABITUR
SED NE ULLO MODO ALIENABITUR
NE DE NOMINE EXEAT FAMILIÆ SUÆ

Item in alio,

HOS NEQUE DIVIDI NEQUE ABALIENARI VOLO.

ΑΠΟΤΕΙΣΕΙ. *Solvet*, ſeu *pro mulcta pendet*. Mulctabantur itaque qui ſepulcrorum Domini contra conditoris voluntatem in ea alteriùs familiæ cadavera inferri patiebantur. Sed quis illam procurabat? Apud Romanos, curabant Pontifices; Hinc Arundellianum marmor CXIII. ARCÆ PONTIFICUM H-S XXX POENÆ NOMINE, Item & CXV. INFERET ARCE PONTIFICUM S-S CENTUM MILLIA NUMMUM. Apud Græcos, ut ærario publico debebatur, ſic à fiſci procuratoribus procurabatur. De hoc legatur inſcriptio Arundelliana, CXXXVI. ΕΑΝ ΔΕ ΤΙΣ ΒΑΛΗ ΔΟΤΩ ΤΗ ΣΜΥΡΝΕΩΝ ΓΕΡΟΥΣΙΑ. Hoc eſt, *Si verò quis injiciat, ſolvat Smyrnæorum Senatui mille denarios*. Et Appendicis XVI. ΕΑΝ ΔΕ ΤΙΣ ΤΟΛΜΗΣΗ ΑΠΟΛΛΟΤΡΙΩΣΑΙ ΑΠΟΤΕΙΣΕΙ ΤΩ ΣΕΜΝΟΤΑΤΩ ΣΥΝΕΔΡΙΩ ΤΩΝ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ ΓΕΡΟΝΤΩΝ ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΔΗΝΑΡΙΑ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑ. Hoc eſt, *Si quis verò audeat alienare, ſolvet auguſtiſſimo conſeſſui Senatorum in Smyrna, denariorum argenti duo millia & quingentos*. Et in inſcriptione à Clariſſimo Sponio Thyatiræ obſervata, impreſſaque in ejus itinere, *t. 3. p. 129.* ΩΣ ΕΑΝ ΤΟΛΜΗΣΗ Η ΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑ ΤΑΥΤΑ ΔΩΣΟΙ ΕΙΣ ΜΕΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΤΗΝ ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΔΗΝΑ-

ΡΙΑ ΧΕΙΛΙΑ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑ: ΕΙΣ ΔΕ ΤΟ ΙΕΡΩΤΑΤΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΔΙΣ ΧΕΙΛΙΑ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑ. Hoc eſt, *Ut ſi quis auſus fuerit & præſtiterit contra hæc facere, ſolvat urbi Thyaterinorum, denariorum argentorum millia & quingentos, & ſacratiſſimo ærario publico duo millia & quingentos*. Et in alia ab eodem etiam viſa & relata, Itin. tom. 3. p. 163. Ο ΔΕ ΠΑΡΑ ΤΑΥΤΑ ΤΟΛΜΗΣΑΣ Η ΒΙΑΣΑΜΕΝΟΣ ΔΩΣΕΙ ΕΙΣ ΜΕΝ ΤΗΝ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΦΙΣΚΟΝ, ϗ τὰ λ. Hoc eſt, *Et qui auſus fuerit cõtra hæc facere, cogatur ſolvere fiſco Cæſaris* &c. In qua notanda venit vox illa φίσκος idem ſignificans ac ταμεῖον in ſuperiori.

ΜΗΤΡΙ ΘΕΩΝ ΣΙΠΥΛΗΝΗ. *Matri Deùm Sipylenæ*. Quantæ venerationis fuerit hoc Numen, explicat marmor Arundellianum inter Oxonienſia deſcriptum, pag. XI, in quo ſe fœdus obſervaturos jurantes Smyrnæi & Magneſii, conceptis verbis hæc declarabant. Ομνύω διὰ Τὴν, Ἥλιον, Ἄρη, Ἀθηνᾶν, Ἄρειαν, ϗ τὴν Ταυροπόλον ϗ τὴν ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΝ ΣΙΠΥΛΗΝΗΝ, ϗ τὰ λ. Hoc eſt, *Juro per Terram, Solem, Martem, Minervam, Martiam, Dianam, & MATREM SIPYLENEM* &c. A monte Sipylo dicta eſt, ut Berecynthia, Idæa, Phrygia, à locis cognominibus. Sancto ejus ærario applicabatur alienationis ſepulcralis mulcta, ſi quando facta fuiſſet. Egregiam hujus Deæ inſcriptionem Smyrnæ effoſſam ex Th. Reineſii Syntagmate vulgavimus, ſupra pag. 213. Nec mirandum eſt Deam hanc Sipylenem ſuſcipiendæ mulctæ capacem fuiſſe, quæ etiam ab Ulpiano inter Numina hæreditatis capacia numeratur. Is quippe illa nominat quibus Principum conſtitutionibus facta hæc fuit poteſtas, non ſecus ac noſtris temporibus, *l'Arca di S. Antonio*, ut Patavii vulgò dicitur, & ſancti xenodochiorum aut monaſteriorum aut confraternitatum protectores, & mulctis, & teſtatorum voluntate, & Magiſtratuum edictis, non exiguam bonorum copiam ſibi vindicant. Hanc Deam à Smyrnæis olim cultam fuiſſe probat æreus hic nummus, de quo aliàs.



ΔΗΝΑΡΙΑ ΔΙΣ ΧΕΙΛΙΑ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑ. *Denariorum duo millia & quingentos*. In Oxonienſi marmore CXXXVI, Amilla Metrei

filia

filia prohibet ne quis in ſuum ſepulcrum inferatur: *Si verò quis injiciat, ſolvat Smyrnæorum Senatui mille denarios:* ΕΑΝ ΔΕ ΤΙΣ ΒΑΛΗ ΔΟΤΩ ΤΗ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΓΕΡΟΥΣΙΑ. Eadem porro denariorum ſumma in alio marmore pariter Oxonienſi deſcribitur, eamdem ob cauſam ſolvenda, *Denariorum argenti duo millia & quingenti*; ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΔΙΣ ΧΕΙΛΙΑ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑ. Atque inſcriptio alia producitur à Th. Reineſio, è marmore quod viſitur apud Bilegh in agro Eſſekiano, referente Seldeno, *l.* I. *de Synedr. Ebr. c.* 14. *p.* 505. ΕΑΝ ΔΕ ΤΙΣ ΤΟΛΜΗΣΕΙ ΑΠΟΑΛΟΤΡΙΩΣΑΙ ΤΙ ΕΞ ΑΥΤΩΝ ΩΔΙΠΟΤΕ ΤΡΟΠΩ ΑΠΟΤΙΣΕΙ ΤΩ ΣΕΜΝΟΤΑΤΩ ΣΥΝΕΔΡΙΩ ΤΩΝ ΕΝ ΣΜΥΡΝΑ ΓΕΡΟΝΤΩΝ ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΔΕΝΑΡΙΑ ΔΙΣ ΧΕΙΛΙΑ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑ. Hoc eſt, *Si verò aliquis auſus fuerit alienare aliquid ex illis* (fundis ſcilicet ſepulcralibus ab Apollodoro donatis) *ullo modo, ſolvat honoratiſſimo conſeſſui Senatorum, ſive ſeniorum, qui Smyrnæ ſunt, argenti denarios bis mille quinquentos.* Denarius Romanus moneta eſt duabus lineis decuſſatim poſitis notata, prorſus ut littera X, quibus decem æreos nummos ſe valere ſignificaret. Καὶ τὸ δεκάχαλκον ἐκαλεῖτο δηνάριον, inquit Plutarchus. Notas ſuas arithmeticas ex litteris Græcis Græcos ſumpſiſſe, ut ex Romanis Romanos notiſſimum eſt.

ΤΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ. *Hujus inſcriptionis*. Eamdem habemus formulam paſſim in antiquis lapidibus. Marmor Oxonienſe, num. LXXIX. hìc tranſcribendum curavimus, tum quod è Smyrna ad occidentales regiones delatum ſit, tum quod Inſcriptionem noſtram ſimili emptione, ſimilibuſque formulis illuſtret.

ΑΓΟΡΑΣΑΣ ΤΟ ΘΩΡΑΚΕΙΟΝ ΚΑΙ	*Emens hoc Thoraceum &*
ΤΑΣ ΕΠ ΑΥΤΩ ΣΟΡΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΚΑΙ	*tria in eo ſepulcra, &*
ΠΡΟΣΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΑΣ ΤΗΝ ΚΑΤ᾽ ΑΥ	*inſuper exſtruens in eo*
ΤΟΥ ΚΑΜΑΡΑΝ ΝΕΙΛΩ ΟΙΚΟΝΟΜΩ	*Camaram Nilo, Oeconomo*
ΑΣΙΑΣ ΤΩ ΕΑΥΤΩ ΠΑΤΡΙ ΚΑΙ ΕΑΥ	*Aſiæ, patri ſuo, & ſibi*
ΤΩ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΙ ΚΑΙ ΤΕΚΝΟΙΣ ΚΑΙ	*& uxori, & filiis, &*
ΕΓΓΟΝΟΙΣ ΚΑΙ ΘΡΕΜΜΑΣΙΝ ΤΑΥ	*nepotibus, & alumnis.*
ΤΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ ΑΠΟΚΕΙΤΑΙ	*Hujus inſcriptionis reponitur*
ΕΞΣΦΡΑΓΙΣΜΑ ΕΙΣ ΤΟ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ	*tabula ſignata in Smyrnæ*
ΑΡΧΕΙΟΝ.	*Archivis.*

Inſcriptiones autem *ſepulcrorum quas hodie paſſim* ἐπιτάφια *vocant* inquit Cicero, *l. de ſen.* 81. Græcè dicuntur ἐπιγραφαὶ.

ΕΙΣ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟΝ. *In Archivis*. Doctiſſimus marmorum Oxonienſium Interpretes conſtanter *in Archivis* traduxit, omiſſo ſingulari, fortè quòd ab eloquentiæ Parente uſurpatum non fuerit. Ita definit Appen-

dicis

dicis Inſcriptio, num. XVI. noſtræ ferè ſimilis, *Hujus ſcripti ſignata tabella reponitur in Archivis*: ΤΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ ΕΚΣΦΡΑΓΙΣΜΑ ΑΠΟΚΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟΝ. Et ejuſdem Appendicis Inſcriptio XXV ita deſinit, *Scripti exemplar reponatur in Archivis*: ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΑΠΟΤΕΘΗΣΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟΝ. Sic deſinit alia ſepulcralis inſcriptio Smyrnæ reperta, & ab erud. Th. Reineſio relata, *in Syntagmate*, *p.* 503. ΤΗΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΑΠΟΤΕΘΗΣΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟΝ: Antiquitus erat *curia Magiſtratuum*, & *locus collegii colligendi* ἀπὸ τῆς ἀρχῆς *à principatu*. Heſychio & Suidæ fuit χαρτοφυλάκιον, ἔνθα οἱ δημόσιοι χάρται κεῖνται, Servio *armarium & inſtrumentum publicum*, *in quo acta publica aſſervantur*. Erat idem τὸ ἀρχεῖον χρεωφυλάκιον & γραμματοφυλάκιον locus in quo debitorum civitatis Syngraphæ adſervabantur. Item νομοφυλακεῖον &c. *Tabularium* paſſim à Cicerone nuncupatur, *Tabulæ publicæ Heraclienſium*, *quas Italico bello*, *incenſo tabulario interiiſſe ſcimus omnes*, pro Archia. Cur illud non fuerit, ut Athenis, in fano Matris Deorum, cui etiam mulcta pendebatur, in quo quidem leges, décreta, juramenta chartaſve publicas recondi & aſſeruari docent veteres: Ἐχρῶντο δὲ Ἀθηναῖοι τῷ Μητρῴῳ ἀρχείῳ καὶ νομοφυλακίῳ.

ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥ. *Stephanephori*. Coronam geſtantem vocabulum ἐπωνύμως ſignificat: Apud Græcos porrò dignitatem indicabat. STEPHANEPHORORUM genus duplex erat: Alii tam Magiſtratuum cenſuræ quàm Deorum ſacris, annis ſuis electi præerant: Alii exuta poſt elapſum annum dignitate profana, ſeu adminiſtratione civili, perpetuò tamen manebant Sacerdotes honorarii. Utrique autem STEPHANOPHORI nuncupati, quòd univerſis iiſque ſolis coronam lauream geſtare fas erat. In hanc dignitatem evectus fuit Themiſtocles, cùm ſedem haberet Magneſiæ, quam ut panem, ſicut alias Orientis urbes, ut vinum, obſonia, veſtes, & ſtragula ei ſubminiſtrarent dono à Xerxe, acceperat. Audiamus Athenæum, l. XII. c. VIII. Πόσις δ᾽ ἐν τρίτῳ Μαγνητικῶν, τὸν Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ τὴν ΣΤΕΦΑΝΟΦΟΡΟΝ ἀρχὴν ἀναλαβόντα θῦσαι Ἀθηνᾷ καὶ τὴν ἑορτὴν Παναθήναια ὀνομάσαι. Hoc eſt, *Poſis libro tertio Magneſiorum*, *ait Themiſtoclem in Magneſia cùm STEPHANIPHORI dignitatem aſſumpſiſſet*, *Palladi ſacrificaſſe*, *feſtumque illum diem vocaſſe Panathenæa*. Tarſi eadem ΣΤΕΦΑΝΙΦΟΡΟΥ vox Herculis Sacerdotem denotabat, ut legitur, apud Athenæum, *l.* 5. *c.* 14. Καὶ Ταρσοῦ δὲ Ἐπικούρειος φιλόσοφος ἐτυράννησε Λυσίας ὄνομα. Ὃς ὑπὸ τῆς πατρίδος ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΣ αἱρεθεὶς, καὶ τὰ λ. στέφανον δάφνης χρυσῆς ἐστεμμένος. Hoc eſt, *Et Tarſi fuit tyrannus philoſophus*, *qui à conterraneis civibuſque ſuis creatus STEPHANEPHORUS* &c. *coronam lauream ex auro geſtans*. Scribit Philoſtratus temporibus M. Aurelii, Heraclidem, Sophiſtam *coronatam dignitatem* ſeu eam quæ STEPHANIPHORI

eſt,

eſt, *apud eos obtinuiſſe, à qua annis ſuis Smyrnæi nomina imponunt:* ΣΤΕ-ΦΑΝΟΦΟΡΟΝ ἀρχὴν παρ' αὐτοῖς ἦρξεν, ἀφ' ἧς τοῖς τίθενται Σμυρναῖα τὰ ὀνόματα. Ex quibus verbis illuſtrior evadit inſcriptio, ut pote in agro Smyrnæorum reperta, apud quos STEPHANIPHORI nomine annus ſignabatur. Inſigne deſcribitur marmor inter Oxonienſia, Smyrnæorum & Magnetum fœdus continens, cujus principium annum deſignat, his verbis: ΕΠΙ ΙΕΡΕΩΣ ΗΓΗΣΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΙΦΟΡΟΥ ΔΕ ΠΥΘΟΔΟΡΟΥ. Hoc eſt, *Pontifice Hegeſia, STEPHANOPHORO autem Pythodoro.* Legitur & ΘΕΥΔΙΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΦΟΡΟΣ *Theudianus STEPHANEPHORUS* in columna recenſente donaria ad gymnaſii, ut videtur, Smyrnenſis ornatum, pariter inter Arundelliana. Decretum expoſuit doctiſſimus Th. Reineſius, columnæ inſcriptum, Sardibuſque Lydiæ metropoli repertum, in honorem T. Claudii Quirinæ, Præfecti STEPHANEPHORI & Gymnaſiarchæ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΔΙΣ ΚΑΙ ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ ϰ τὰ λ. Atque etiam ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥΝΤΟΣ Γ. ΠΟΡΚΙΟΥ ΔΟΜΙΤΙΟΥ, *Magiſtratuum gerentis*, in Inſcriptione Oxonienſi CXXIX. Erant ergo illi ut ſupremi Harmoſtæ & Judices in diverſis Aſiæ urbibus, Magneſia, Smyrna, Sardibus, Tarſo. Inſcriptionem Laodiceæ à ſe viſam ad hanc rem ſuppeditat doctiſſimus Sponius, *Itiner. tom. 3. p.* 144.

ΜΝΗΜΑ ΜΟΝΟΜΑΧΙΔΩΝ ΔΟΘΕΝΤΩΝ
ΥΠΟ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ ΚΑΙ ΣΤΕΦΑΝΙΦΟΡΟΥ
ΔΙΟΚΛΕΟΥΣ ΤΟΥ ΔΙΟΚΛΕΟΥΣ ΜΗΤΡΟΦΙΛΟΥ.

Hoc eſt, *Monumentum ob agones populo datos ſub Diocle Pontifice maximo & STEPHANEPHORO, Dioclis filio, Metrophili nepote.* Apud Thebanos, Sacerdos annuus Apollinis Iſmenii, puer natalibus forma & robore inſignis, ὁ Δαφνηφόρος dictus eſt, ob lauream geſtam, ex Pauſania, *in Bœtic.* Sic apud Græcos, Flaminibus, ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΙΣ nomen fuit, quibus ferre coronam & comam promiſſam proprium erat, qui etiam arma ſumere, aut Phocenſium agros invadere lege vetabantur. Cæterùm paſſim in Inſcriptionibus legitur ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΣ & ΣΤΕΦΑΝΟΦΟΡΟΣ & apud Euripidem, *in Hippolito*, apud Pollucem, *in comm. Ariſtoph.* & Athenæum, *lib. XII.* pro coronato ſeu coronam geſtante, ut Στεφανόπλοκος apud Theopraſtum *l. 6. hiſt. plant. c. 6.* & Στεφανόπλοκος pro coronario ſeu nectente coronas, ſeu coronamentorum artifice. Qui differant ςέφανος & ςεφάνη, docet Caſaubonus, *in comm. Athenæi, l. V. c. VIII.* Explodatur tanta diſquiſitione viri cujuſdam docti opinio ΣΤΕΦΑΝΟΦΟΡΟΝ nomen eſſe familiæ aut cognomen ſibi perſuadentis.

ΜΗΝΟΣ ΤΡΙΤΟΥ. *Menſis tertii.* Difficillimum eſt qualis fuerit ille menſis certò aſſignare; neque enim Romani Græcis exactè correſpondent

qui,

qui, maximè Attici, à Solſtitio æſtivo annum inchoabant circa medium Junium: Sic itaque Auguſtus pro menſe tertio intelligendus veniret. Alia deinde difficultas oritur, an Athenienſium menſis hic deſignetur: Horum enim menſes plurimùm differebant à cœterorum Græcorum & Macedonum & Bythinienſium & Cappadocum & Cypriorum & Ægyptiorum & Hebræorum computandi ratione, qui omnes ſuos ſingulos & peculiares menſes habebant. Boedromionem pro tertio Athenienſium interpretari liceret; ſed hæc flocci ſunt. Omnium nomina à Grammaticis ampliſſimè recenſentur. Determinatum ullum menſem deſignari non autumo, ob appoſitum ΑΙΛΙΟΥ ΒΙΩΝΟΣ nomen: Quippe cùm tertius eſſe videatur à quo Ælius Bion creatus fuiſſet STEPHANEPHORUS. Ut enim Athenis ſolemni titulo, Archontum primi nomine, Faſti & acta publica ſignabantur, qui ob id ἐπώνυμος τοῦ ἐνιαυτοῦ dicebatur, & Romæ Conſulum, ſic talis erat Smyrnæ Stephanephori autoritas, ut dignitas vicem epochæ gereret, & inde periodus publica haberetur, quà Inſcriptiones exararentur. Unde menſem illum tertium ab eo deducendum eſſe opinor, à quo Stephanephoream dignitatem ſuſcepiſſet ille Ælius Bion.

Notas aliquot grammaticales mantiſſæ loco adjici non inutile arbitror, quippe quæ plus interdum tædii afferant & laboris, quàm mereantur; Jis itaque paucis φάρμακοις mederi conabor.

Quòd unita modò vocabula, modò ſeparata ſint, in imperiti cœlatoris ſeu quadratarii arbitrium aut imperitiam, atque etiam linearum calculum & proportionem rejiciendum eſt. Egregium eſt ad hanc rem Clariſſimi Sponii teſtimonium, in Miſcell. p. 51. *Omnes ferè Græcas Inſcriptiones lapidibus inſculptas ſine ulla vocum diſtinctione in Antographis* ſe legiſſe profitentis, *è contra verò in Latinis*.

Maxima porrò lapidicidæ noſtri obſervanda eſt diligentia, qui præterquamquod nullum planè errorem commiſit, duobus nominibus non terminatis punctum triangulum appoſuit, in prima ſcilicet & ultima linea, quibus ΑΥΡ. ΑΙΛ· deſignari ΑΥΡΙΛΙΑΝ· & ΑΙΛΙΟΥ indicaret; quod & in aliis Inſcriptionibus antiquis obſervavimus.

Litera Ξ in vocabulis ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ & ΕΞΟΥΣΙΑΝ paululum à conſueto more deflectit, verùm omnimodè in utroque ſimilis eſt, ut in ære ſculpta. Cujus rationem reddit Stephanus, *de Urbibus* in voce ΒΕΒΡΥΚΩΝ: ἔχει γὰρ οἰκειότητα τὸ σ πρὸς τὸ ξ. *Habet enim affinitatem ς pro ξ*, quod etiam de ζ poteſt affirmari. Animadvertit Gruterus, in notarum ac literarum ſingularum abbreviatione *ξ hodiernum pro antiquo Ξ repoſitum fuiſſe* in Herculis Inſcriptione; vide ejus indicem. Ad quod ſpectat nummulorum noſtrorum ἐπιγραφὴ ſcilicet dum ALEXSANDER per XS ſcriptus cernitur, & PAXS, quæquidem binæ litteræ latinæ pro interpre-

pretanda Græcorum Ξ aut Z & æquivalenda repoſitæ ſunt: Sic etiam FELIXS antiquitus ſcribebatur in nummo & ſaxis: Atque etiam UXSOR in lapide veſtibulum decorante ædium Mantuanarum, Patavii.

Δ ſemper trajicitur, non ima latera conjungendo ad trianguli formam, ut moris eſt, ſed in media litera, quod certè maximam antiquitatem demonſtrat.

M etiam maximam ſapit antiquitatem, medio pede ad imam literam protracto, quo æqualis ſint extremi & medius.

Litera N pro Γ bis monumento noſtro inſcripta eſt, ſcilicet dum vox ΑΝΓΕΙΟΝ iterata eſt: Nullum enim dubium eſt duplicem ΓΓ requiri ſublata N.

Lineâ XII, inſolito modo ſcriptum eſt Α, unde antiquitatis maximè argumentum deducitur.

Linea penultima Ρ in Γ includitur, fortaſſis ne ob characterum in ea includendorum copiam, vitiaretur æqualitas, cœterarumque ſpatium & cancellos ſuperare videretur.

Litera Π in pleriſque antiquis Inſcriptionibus & præcipuè Smyrnenſibus, non integra cernitur, crure ſiniſtro paululum imminuto: ex quo antiquiores æſtimandæ ſunt.

Litera Υ numquam pura legitur, ei conſtanter adjecta tranſverſali ſive ad latera adjunctis punctis .Υ.

Curioſa illa eſt τοῦ Ω pictura, antiquiſſimum denotans ævum.

Quæ duæ poſtremæ notulæ in formam QQ viſuntur, ab Amico quodam meo exiſtimabantur compendia, celeritati & excerptioni reperta, a quibus σημείοις Notarii latinè, græcè Σημειογράφοι dicti ſunt, Plutarchus *in Catone*: Οὕτω γὰρ ἤσκησεν αὐτοὺς ἐκεῖνος ὡς καλοῦσι σημειογράφους. Porro finales ſunt termini à quadratariis ſuum opus exornantibus pro arbitrio effecti: Ita aliquando folia viſuntur inverſa vel recta & ſurgentia, & nonnulla ad cordis ſagittà transfixi figuram delineata ſunt, ut ſummi doloris hyeroglyphicum eſſe multi cenſuerint.

In voce ΧΕΙΛΙΑ, ΕΙ ſcribitur pro Ι, ſic in ΑΠΟΤΕΙΣΕΙ pro ΑΠΟΤΙΣΕΙ; Hæc ſcribendi ratio vulgo occurrit in antiquis monumentis, & nonnulla exempla licuit obſervare in inſcriptionibus quas ad illuſtrandum hunc lapidem congeſſimus.

FINIS PRIMÆ INSCRIPTIONIS.

SECVNDA INSCRIPTIO.

ΛΟ ΜΟΤΡΔΙΟC	L. MURDIUS
ΗΡΑΚΛΑC ΕΤΩΝ Κ'	HERACLAS, ANNORUM XX.
ΗΡΩC	HEROS.

PRæclarum lapidem inſigni typo atque inſolita inſcriptione nobilem conſpicientes, nos maxima hilaritate affeciſſe libenter fatemur, cujus ope ad aliquam antiquarum rerum reconditam eruditionem pervenire facilè ſperamus. Primùm itaque de titulo dicamus, dein ad cœtera lapidi inſculpta, pergamus.

De more atque utilitate ἐπιγραμμάτων, ἐπιταφίων, & aliarum inſcriptionum tumulis affixarum, dictum eſt ſupra, *pag.* 208. Qualis ſit quam nunc intuemur, perpendamus.

In ipſo limine, hæret aqua: An ΛΟΜΟΤΡΔΙΟC LOMURDIUS, uno nomine legendum? ſi ita ſit, planè à nobis qualis ille fuerit, ignorari fatemur. Si in medio illud ſecetur, ΛΟΜΟΤΡ quidem pariter obſcurum erit; verùm ΔΙΟC egregiè ſequenti vocabulo conjungeretur, ſcilicet voci ΗΡΑΚΛΑC quæ Doricæ pro ΗΡΑΚΛΗΣ *Herculem* ſignificat, & *Jovis filium*, & *Heroem* ab antiquis habitum. Si verò ΛΟ & ΜΟΤΡΔΙΟC disjungi patiantur, cur ΛΟ *vice* ΜΟΤΡΔΙΟC Lucius MURDIUS non declararentur? abbreviato ut ſæpè fiebat prænomine. Lucius equidem frequentiſſimè à Græcis Romaniſque uſurpabatur. MURDIUS nomen erat gentis variis nobilitatum cognominibus. Leguntur quippe apud Gruterum MURDII, *Demoſthenes*, *Felix*, *Lalus*, *Maximus*, *Phœbus*, *Valens*, *Vitalis*: Et apud Reineſium, *Apollonius*, *Ampix*, *Diadumenus*, *Donatus*, *Eutyches*, *Juſtus*: Atque etiam MURDIÆ, ſcilicet *Clymena* & *Priſca*.

ΗΡΑΚΛΑC. Vulgaris Dorùm idiomatis, quam dialectum vocant, η in α convertere proprietas eſt generalis. Hinc pro σελήνην dicunt σελάναν: pro ἥλιον, ἅλιον: pro πύλην, πύλαν. Sic etiam potuit ΗΡΑΚΛΑC ſcribi pro ΗΡΑΚΛΗC, dum Herculem ſignificarent. Atque iterum prodiret Doriciſmus, ε interdum elevans, Ἡρακλῆς pro Ἡρακλέης, quemadmodum ει convertebat in η, ſcribens ἰδῆν pro ἰδεῖν. Hoc nominis ſortitum eſſe Herculem aſſerit Fulgentius, *Mythol. l.* 2. *c.* 5. quaſi Ἡρώων κλέος eſſet, *virorum fortium fama*. Ab ipſo oraculo ipſe nomen acceperat; ἥρα γὰρ ἀνθρώποισι φέρων κλέος ἄφθιτον ἕξεις. Ἡράκλεις autem ut apud viros admirantis eſt & abominantis, quòd Hercules ſoleat in malis opitulari, ita fœminæ

ami-


ΔΟΜΟΥΡΔΙΟΣ
ΕΤΩΝ



amicam Venerem indicabant, ὦ φίλη Ἀφροδίτη. Conjectura eſt Lucium MURDIUM hunc noſtrum ex Heraclidûm genere ortum fuiſſe, quique Ἡρακλεῖδαι apud Spartam regnaverant, teſte Plutarcho, *in Licurgo*. Sic Hippocrates noſter, Heraclidæ filius Ἡρακλῆος υἱὸς, à Sorano dictus eſt, qui ab Hercule vigeſimus numerabatur, ἀφ' οὗ μὲν εἰκοστός.

Quin ΕΤΩΝ Κ. ætatem ANNORUM XX. ſignificet, nullum eſt dubium; & ipſam Equitis noſtri effigiei convenientem, plane heroicam. Juvat Plutarchi locus, *de conſolatione ad Apollonium*, HEROUM excellentiſſimos ad ſenectutem nunquam perventos, quod ab Homero deſumptum videtur, *Odiſſea* ω; Nequeunt ſenii ſupremum diem adire.

Paſſim HEROES Deorum filii nuncupati ſunt, qui divinæ humanæque naturæ participes, ideo ἡμίθεοι ἄνδρες intelligebantur. Ita apud Heſiodum, Ἀνδρῶν Ἡρώων θεῖον γένος οἳ καλέονται ἡμίθεοι: Et apud Lucianum, *in Menippo* ἐξ ἀνθρώπου τι καὶ θεοῦ σύνθετον. Ut autem Dii cenſebantur φυσικοὶ καὶ ἀθάνατοι, ſic Heroes quaſi θνητοὶ θεοὶ habebantur; utpote qui egregiis facinoribus erecti, & ſupra hominum ſortem poſiti, immortalitatem meruerant: ut Euripilus Herculis nepos, & Jul. Cæſar, in nummis; Hercules, Caſtor, Pollux, Cyzicus, Achilles, Hector, Ulyſſes, Memnon, Byzas, Tomus, Seleucus Nicator, Ptolemæus, cæterique urbium conditores, *qui hac de cauſa HEROES à poſteris dicti ſunt*, inquit Strabo. Ita Agamemnon ſuos hortari fingit Homerus,

Ὦ φίλοι Ἥρωες Δαναοὶ θεράποντες Ἄρηος.

O amici HEROES Græci, famuli Martis.

Longe vetuſtior eſt Ἡρωογονία ab Heſiodo deſcripta, ſeu HEROUM Natalia. Ejus argumentum tradit Maximus Tyrius, *Diſſert. XVI.* Καθάπερ ὁ Ἡσίοδος χωρὶς τὸ τῶν Ἡρώων, ἀπὸ γυναικῶν, ἀρχόμενος, καταλέγων τὰ γένη, ὅστις ἐξ ἧς ἔφυ. Illas ſcilicet recenſere quæ HEROES peperiſſent.

Antiquiſſimo quidem ævo, HEROES tanquam σωτῆρας *Servatores*, & πατρῴους & ἐγχωρίους vocaverunt Græci, ad quorum cultum, lege Draconis perpetuò tenebantur, quemque *Sacroſanctum* memorat Philoſtratus. HEROUM etiam ut Deorum in homines iræ timebantur: Ita Pauſanias, *l.* 3. εἰ δ' ἂν καὶ τὰ μνήματα ἔχ τι ΗΡΩΩΝ ὁμοῦ καὶ Θεῶν ἐς τὸ αὐτὸ, καὶ τὰ λ. Temporis tractu, longè lateque ampliatus eſt, ut pincernæ unius ex Penelopes amatoribus apud Homerum, *Odyſſ.* Σ. traditus ſit: πῖσεν δὲ κρατῆρα κεράσατο Μούλιος ΗΡΩΣ ut catamitus Antinous, non in Ægypto ſolùm, ſed & apud Græcos, Hadriani juſſu conſecratus ſit. ΑΝΤΙΝΟΟΣ ΘΕΟΣ, ΑΝΤΙΝΟΟΣ ΗΡΩΣ, in nummis. *Antinous Deus, Antinous HEROS.*

Nonne Conſtantinum M. irridens Julianus ἄγαθον Η'ΡΩΑ nuncupavit? ΗΡΩΕϹ προνωπίοι leguntur apud Dion. Halicarnaſſeum, antiq. lib. IV. *Lares propitii* quibus in ſingulis Urbis compitis ſacella exſtrui juſſerat Servius Tullius. Eos deinde in ſingulis ædibus coli Religio perſuaſit, quorum efficтas imagines populus veneraretur. Eo more Imp. Alexander Severus *Lararium ſibi exſtruxit*, referente Lampridio, *in quo Chriſtum*, *Abrahamum*, *Orpheum*, *Apollonium*, *Achillem*, *Alexandrum M.*, *Ciceronem*, *Virgilium*, ut HEROES ſeu Semi-Deos colebat. Audiamus primum Poetam Chriſtianum, *in Symm. l.* 1.

Et tot templa Deûm Romæ quot in urbe ſepulcra
HEROUM numerare licet: quos fabula Manes
Nobilitat, noſter populus veneratus adorat.

Ultimum porrò commemorat Pauſanias, *l. VI. Apollinis oraculo.*

Ὕςατος ΗΡΩΩΝ Κλεομήδης Ἀςυπαλαιεὺς
Ὃν θυσίαις θιμᾶθ' ὡς μηκέτι θνητὸν ἐόντα: Hoc eſt,

Ultimus HEROUM Cleomedes Aſtypalenſis,
Quem jam immortalem ſuperûm dignamini honore.

Præſertim verò ἀπὸ τῆς ἀρετῆς dicti ſunt qui virtute præſtantes, *ſupra cæterorum naturam & conditionem*, ut loquitur Ariſtoteles, l. 7. Ethic. *ad divinitatis excellentiam accedebant*, οἱ δ' ἀρετῆς ὑπεροχὴν θεῖοι. Quare eadem id ſeu dignitatis ſeu cultus nomen peperit: Η'ΡΩΑ καὶ δαίμονα Homerum nuncupat Julianus, *Orat.* 3. talem à Pythio declaratum. Placet hic referre, Arundellianum Marmor, in appendice vigeſimum, ad Heroicæ dignitatis ſignificationem multùm faciens.

Η ΚΡΑΤΗΣΤΗ ΘΥΑΤΕΙ	*Præſtantiſſima Thyati*
ΡΗΝΩΝ ΒΟΥΛΗ ΚΛΩ	*renorum Senatus, Clo*
ΔΙΟΝ ΑΥΡ. ΠΡΟΚΛΟΝ	*dio Aurelio Proclo,*
ΗΡΩΑ ΑΝΔΡΑ ΕΥΓΕΝΗ	*HEROI, viro nobili,*
ΕΠΙ ΣΕΜΝΟΤΗΤΙ ΒΙΟΥ	*ob ſanctitatem vitæ,*
ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡ	*& Magiſtratus & munera,*
ΓΙΑΙΣ ΠΑΣΑΙΣ ΔΙΑ ΤΕ ΑΥ	*publica, omnia geſta, & ab*
ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ.	*eo & à familia illius.*

Elegans eſt Cl. Sponii interpretatio, qui hanc ipſam inſcriptionem, Thyatiræ obſervaverat. HEROIS enim vocem ſignificare docet virum meritis clarum, factorumque laude illuſtrem, quem Galli dicunt, *une*

per-

perſonne de grand merite. Ita olim Pauſanias, *l. X. Xantippum HEROEM, virum bello clarum* nuncupavit, τὸν δὲ ἩΡΩ τοῦτον Ξάνθιππον ἐκ ἀφανῆ τὰ ἐς πόλεμον. Eo ſenſu ad Auguſtum canit Horatius, *od. XII.*

Quem virum aut HEROA, lyræ vel acri
Tibia ſumes celebrare, Clio?
Quem Deum?

Quæ quidem à Pindaro, adeo conveniunt, deſumpta videntur, *ode 2. Olympion.*

Ἀναξιφόρμιγγες ὕμνοι
Τίνα Θεὸν τίν ἩΡΩΑ
Τὶν δ' ἄνδρα κελαδήσομεν.

Sæpè etiam HEROS *defunctum* ſignificat κατ' ἐυφημισμὸν prorſus ut Græci dixerunt poſtea μακαρίτας *beatos*. Ita apud Phocydidem.

Ἔσσεαι ἀθάνατος, Θεὸς ἄμβροτος, ὀυκέτι θνητός.

Eris immortalis, Deus perennis, nec amplius mortalis.

Conſentit Varro, mortuos omnes Deos, Manes exiſtimatos fuiſſe, unde frequens inſcriptio, D. M. Dis Manibus. Hinc legem emanaſſe conſtat, *Letho datos, Divos habeto*; quam interpretatur Cicero, *l. 2. de leg.* Ad eamdem refertur Plutarchi locus, in Solone, *Quoniam pium eſt defunctos exiſtimari ſacros ſivè ſanctos*, ἱερὲς. Inde fortè Quintilianus, *Declam. X.* ipſos ſepulcri lapides *ſacratos morte* appellat. Diligentiſſimus Pauſanias, *l. 1.* docet *Marathonios honorem cunctis habere qui in pugna occubuiſſent, HEROASQUE illos appellatos:* Σέβονται δὲ οἱ Μαραθώνιοι, τούτους τε οἱ παρὰ τὴν μάχην ἀπέθανον, ἩΡΩΑΣ ὀνομάζοντες.

HEROUM autem multitudinem innuere videtur civitas Ægyptia, ad Arabici ſinus receſſum, ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΙΣ dicta à Ptolomæo, *l. 4. c. 5.* Strabone, *l. 17.* & Herodoto, *l. 2.* Ut taceam *inſulas circa Britanniam deſertas, quarum nonnullæ*, autore Plutarcho, *Geniorum & HEROUM inſulæ dicuntur*. In Attica refert Pauſanias, *l. 1.* eſſe *Aras Deorum qui ignoti vocantur* & HEROUM: Βωμοὶ δὲ Θεῶν τε ὀνομαζομένων ἀγνώστων καὶ ΗΡΩΩΝ. Egregiè ſanè docet Joſeph, *Ant. Jud. l. 2. c. 12. Græcos ſuis HEROIBUS quos Semi-Deos nuncupant, inſulas fortunatas quas habitent, aſſignâſſe: impiorum animis æternùm apud Inferos vexatis, qualis cenſebantur Siſiphus, Tantalus, Ixion.*

Quin & *Heroicas ætates* nuncupat Cicero, *Ulyſſis, Nectoris &c. quibus ſcilicet HEROES vixerant.* Ἡρωΐδας etiam fuiſſe quas Heroinas, Heroides, & He-

& Heroiſſas, græciſantes Latini dicunt, nummi antiqui teſtantur. *Juliam Proclam Heroiſſam*, ΙΟΥΛ· ΠΡΩΚΛΑΝ ΗΡΩΙΔΑ gemini celebrant nummi Mytilenſes, ut & ΝΑΥΣΙΚΑΑΝ ΗΡΩΙΔΑΝ *Nauſicaam Heroiſſam*, Alcinoi Phœacum in Corcyra Regis filiam, de qua Homerus, *Odyſſ.* θ & poſt eum Athenæus, *l.* 1. δειπν· ταύτην δὲ μόνην τῶν Ἡρωΐδων Ὅμηρος παράγει σφαιρίζουσαν. Hoc eſt, *Solam autem ex Heroidibus*, Nauſicaam *Homerus pila ludentem inducit*. Et apud Ovidium, *in Triſt.*

Prima locum ſanctas HEROIDAS inter habere.

Sed ad inſcriptionem noſtram revertamur, cui duas non multùm diſſimiles adjungam. Alteram inter Marmora Oxonienſia, *Appendicis n°. VI.* cujus typus noſtro maximè convenit.

. . . ΟΥΜΟΣ ΗΡΑ	. . . *Umus Hera*
ΚΛΕΙΔΙΑΝΟΣ	*clidianus*
ΕΤΩΝ ΙΗ ΗΡΩΣ	*annorum XVIII. Heros*
ΤΑΤΕ ΕΝΕΠΟΙΗΣΕ	*hæc fecit.*

Typum his verbis demonſtrat eruditiſſimus ejus interpres Humpfridus Prideaux: *Infra, Figura inciſa virilis nuda; ſive equum ducens, ſive fræna tenens, & arbor è cujus ramis prodit anguis.* Eamdem etiam vulgavit Th. Reineſius, *in ſuo ſyntagmate, p.* 624. adjungendo primæ lineæ ΠΟΣΤ, ut exurgeret Poſtumus, & pro ΤΑΤΕ ſubſtituendo ΤΑΤΗΝ, *alumnum*. Sed cur non ΠΟΣΘ? Poſthumus enim apud Latinos dicitur qui ex ea quam pater gravidam reliquerat, natus eſt, ideſt, *poſt humatum patrem*.

Alteram Delphis deſcripſit amiciſſimus Sponius, quam in Iterario ſuo vulgavit, *tom.* 3.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ	*Chreſtus Primi filius*
ΘΕΣΣΑΛΟΣ ΛΑΡΕΙΣΑΙΟΣ	*Theſſalus, Lariſſæus,*
ΠΕΛΑΣΓΙΩΤΗΣ ΕΤΩΝ ΙΗ	*Pelaſgiota, annorum XVIII.*
ΗΡΩΣ	*HEROS*
ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ.	*Chreſte, Vale.*

Hactenus de inſcriptis lapidi characteribus, & fortaſſis quàm par erat diffuſiùs; creſcentibus ſub manu iſtis cultiorum Muſarum fructibus: Jam ad typi interpretationem accedamus.

La-

Lapidis ſepulcralis mediam & nobiliorem partem occupat Eques tunicatus & chlamydatus, pateram dextrâ tenens, coram ara quadrata accenſa, ad cupreſſum, cui intortus anguis, capite prominente ſacrificantem benignè excipere videtur. Hunc ſequitur puer tunicatus pallium gerens. Inter equi pedes, canis herum ſequitur. Quæ ſingulatim perpendere animus eſt.

An eques ille ſit HEROS lapidi inſcriptus, an alter HEROIS honores exequens, cuilibet, interpretari ſit licitum.

Volunt quidam hoc Equite denotari funebrem Decurſionem, quam περιδρομὴν vocabant Græci, in illuſtrium virorum ſeu HEROUM funeribus uſitatam. Ac fortè certamina illa equeſtria ab Hercule inſtituta, de quibus ita Dion. Halicarnaſſeus, l. 4. *Certamina quidem funebria in honorem clarorum virorum, gymnica & equeſtria, à neceſſariis facta tradunt, ut ab Achille in Patrocli, & multo ante ab Hercule in Pelopis funere.* Illorum ampliſſimam mentionem facit Homerus, *Iliad.* Ψ.

Οἱ δὲ τρὶς περὶ νεκρὸν ἐυτρίχας ἤλασαν ἵππους
Μυρόμενοι, καὶ τὰ λ. Hoc eſt,

Illi autem ter circa cadaver pulchrè crinitos egerunt equos, lugentes &c. Unde ſcripſit Poetarum Princeps, *Æneid. l.* 11.

Ter circum accenſos cincti fulgentibus armis
Decurrere rogos, ter mæſtum funeris ignem
Luſtravere in equis, ululatuque ore dedere.

Quid ſit decurrere, docet Livius, *l. X. de bello Macedonico*, his verbis: *Mos erat, luſtrationis ſacro peracto, decurrere exercitum, & diviſas bifariam acies concurrere ad ſimulacrum pugnæ.* Unde A. Gellius, *l. VII. Ut in Decurſionibus ludicris aut ſimulacris præliorum voluptariis fieri videmus.* Funebres autem Decurſiones Imperatorum Romanorum plurimi autores commemorant, quas à Pœnis, Hiſpanis, Getiſque, in Principum & Illuſtrium ſuorum funeribus uſurpatas, non pauci tradunt. Eò refertur quòd legimus in Fragmentis Cteſiæ medici, vetuſtiſſimi de rebus Perſicis autoris, *Zarinæ Sacarum in Perſia Reginæ colloſſeam effigiem ſuper buſtum erectam, & HEROICOS illi honores conſecratos*, τιμὰς ἡρωϊκὰς ἀπονεῖμαι.

Relicta cuilibet arbitrii libertate, mallem de funebri ſacrificio lapidem hunc interpretari: HEROIBUS quippe parentari conſtat ex Ariſtotele, *de mundo*, Θεῶν τε θυσίαι, καὶ ΗΡΩΩΝ θεραπεῖαι, καὶ χοαὶ κεκμηκότων. *Diis ſacrificatur; Geniis miniſtratur; obitis, libatione perfunditur.* Ad cujus interpretationem maximè convenit Apulii traductio *Genios* pro HE-

ROI-

ROIBUS interpretantis. Audiamus Herodotum, *l. 7. c. 43.* Ξέρξης ἐς τὸ Πριάμου Πέργαμον ἀνέβη, ἵμερον ἔχων θεήσασθαι· Θεησάμενος δὲ καὶ πυθόμενος κείνων ἕκαστα, τῇ Ἀθηναίῃ τῇ Ἰλιάδι ἔθυσε βοῦς χιλίας· χοὰς δὲ οἱ Μάγοι τοῖσι ΗΡΩΣΙ ἐχέαντο. Hoc eſt, *Xerxes Priami Pergamum aſcendit, loci viſendi cupidus: Quod ubi contemplatus eſt, & ſingula quæque audivit, Minervæ Iliadi mille boves immolavit, quorum libamine Magi HEROIBUS parentaverunt.*

Huc referre confert priſcorum hominem morem triplici modo mortuis parentantium, Inferiis ſcilicet, epulis & ludis: Inferiæ *ſunt ſacra mortuorum ab inferis dictæ*, ut docet Servius, *ad l. X. Æneid.* vel ab inferendo, *quòd mortuorum umbris inferantur*, ut vult Turnebus, *l. 4. Adverſ. c. 22.* Teſte Feſto, *Erant ſacrificia quæ Diis Manibus inferebant*. Ita Suetonius, *in Caligula*, *c. 3.* de Germanico: *Si clarorum virorum ſepulcra cognoſceret, inferias Manibus dabat*. Eaque vel liquoribus, vel victimis. Illi autem maximè erant aqua, vinum, lac, ſanguis, & unguentum, quorum omnium luculenta ſunt apud claſſicos Autores teſtimonia. Vinum autem in patera contentum eſſe conjectura eſt, ex Feſto: *Reſperſum vinum ſignificat apud antiquos, quia in ſacris Novemdialibus vino mortui ſepulcrum ſpargebatur*. Erat autem hoc vinum plerumque merum, quo utebantur in libationibus, ut legitur apud Euſtathium, & Virgilium, *l. V. Æneid.*

Hic duo rite mero libans carcheſia Baccho,
Fundit humi.

Ita etiam Apulejus, *l. 4. Mileſ. Poſt illum ſermonis terminum poculis aureis memoriæ defunctorum commilitonum vino mero libant*. Interdum lacte & ſanguine ſitabant, ut legitur apud Virgilium, *l. 3. Æneid.*

Inferimus tepido ſpumantia cymbia lacte
Sanguinis & ſacri pateras.

Commentatur Servius: *Ideo lactis & ſanguinis mentio facta eſt, quia affirmantur animæ, lacte & ſanguine delectari:* Et paulo poſt: *Benè animam lacte & ſanguine dicit elicitam ad tumulum: Lacte namque nutritur corpus poſt animæ conjunctionem, & anima ſine ſanguine nuſquam eſt, quo effuſo recedit.*

Pateram quovis liquore plenam Eques dextrà tenet, aræ effundere paratus. Erat illa *poculi genus latum ac patens quod ſimulacrorum porrectis manibus ſuſtinebatur*, inquit Cicero, *de divin.* Et quod victimarum ſanguinem etiam excipiebat. Gratè recordor talem mihi antiquam fuiſſe pateram integerrimam viridis coloris, ſeu Smaragdinæ æruginis, ab Italis nuncupatæ *di patina verde*, quam in Cæſareo Viennenſi cimeliarchio collocaſſe glorior.

He-

Heroem noſtrum aperto capite lapis exhibet, ſed veſtitum. Tunica quidem inferior mihi eſſe videtur; ſuperior ad Chlamydem περιβόλαιον, *Lænam*, χλαῖναν, & Lacernam, & Sagum, & Paludamentum poteſt revocari, quæ etſi aliquam habeant diſſimilitudinem, in eo tamen conveniunt, ut cœteris ſuperinjecta veſtimentis, arcendo frigori, humeros tegant, & à ſummo pectore abduci queant. Chlamys de qua hìc præcipuè, *veſtis erat militaris & regia*; ait Cicero, *Veterum HEROUM geſtamen* inquit Ammonius, τετράγωνον ἱμάτιον, cui *formam terræ habitabilis* σχῆμα χλαμυδοειδὲς conſtituit Strabo, *l.* 1. Unde Macrobius: *Veteres omnem habitabilem terram extentæ chlamydi ſimilem eſſe dixerunt*: Illam ita deſcribit Plinius. *Orbe gyrato, dextra lævaque, anguloſo procurſu*; Laxa erat, ut retro facilè rejiceretur, & ideo fibula in ſumma ſui parte nectebatur, ne decideret: Unde dicta etiam *fibulatoria*. A Rege Numa inventam ſcribit Suidas, diſſimilem à Temeni Arcadis chlamyde, quam primus *hoc modo circumjecit &c.* Τοῦτον περιεβάλετο τὸν τρόπον, inquit Ælianus, *lib.* 2. *c.* 3. Hanc Tunicæ injici, clarum eſt ex Homero, apud quem *HEROES primò Clænas, mox & Tunicas exuunt*. De hac non minùs acriter quàm doctè diſputaverunt Oct. Ferrarius, Italus, & Alb. Rubenius, Belga. Porrò notatu dignum eſt, tum à Græcis tum à Romanis, Chlamydem primis temporibus nuncupatam fuiſſe Ἡρωϊκὸν φόρημα, *Heroicum geſtamen*, quæ tandem in frequens militum indumentum abjit, ut videre eſt in variis Columnæ Trajanæ & Antoninianæ tabellis, Germanorum etiam Chlamydem repræſentantibus.

Interior veſtis, χιτωνίσκον, χίτων, χιτώνιον & κολόβιον Græcis, Latinis *Tunica* dicebatur, interula, ſubucula, & induſium, nonnihil pro ratione temporum aut materiæ variantia; à quibus proculdubio amictus illi Galli derivantur, *chemiſette*, *hocqueton*. Veſtis erat brevis, ad poplites uſque protenſa, tunicis talaribus exceptis, & illa ſine manicis. Duplex hujus erant ſpecies; aliæ manicatæ, Græcis χειριδῶτοι dictæ, quia χειρῖδας ſive manicas haberent; tales erant muliebres, tales etiam apud viros barbaros, Medos, Perſas & Pœnos. Aliæ ſine manicis, quales virorum Græcorum & Romanorum; ita breves ut ad cubitum non deſcenderent, cùm manuleatæ ad καρπὸν uſque devenirent, à quo καρποτοὶ dictæ: At hæ apud Græcos Romanoſve non ſine probro geſtabantur. Tunica plerumque alba erat, interdum purpurea, qualis matronarum, nonnunquam melina, hoc eſt inter album & flavum, atque etiam rutila, qui color erat Boeticæ lanæ. Duplex interdum erat, quarum inferior nunquam cingebatur, exterioris verò cinctus laxior (quo utebatur Cæſar) fecit ut audacior à Sylla judicaretur, de quo Plutarchus. Alia etiam erat tunica Senatoribus, alia Equitibus propria, ut non mirer ejus uſum omnibus tandem etiam plebejis fuiſſe promiſcuum. Tunicam inter & Colubrium parva erat differentia quæ ad nos non ſpectat.

F Ser-

Serpentes à Veteribus multarum rerum ſymbola fuere, de quibus præcipuè inter Triſtanum à S. Amante Gallum, & ampl. Guevartium Antuerpienſem, controverſum eſt. Ad propoſitum noſtrum facit illos HEROIBUS conſecratos, ut patet ex Plutarcho, *in Ag. & Cleom. Paucis poſt diebus, qui Cleomenis corpus cruci ſuffixum cuſtodiebant, DRACONEM ingentem conſpexerunt, qui caput illius circumplicabat, faciemque contegebat, ne avis carnivora eam ulla attingeret. Hinc ſuperſtitio inceſſit Regi trepidatioque aliarum expiationum mulieribus aditum præbens, quaſi virum interfeciſſent divinum & humana ſorte majorem. Alexandrini quoque excurrebant ad ipſum locum, ac HEROEM, Cleomenem, Deorumque filium appellabant.* ΗΡΩΑ Κλεομένην ϰ̀ θεῶν παῖδα. *Uſque dum reflexerunt eos doctiores, qui docuerunt apes ex bobus, ex equis veſpas putreſcentibus germinare, ſcarabeos ex aſinis, humana verò corpora tabe medullæ inter ſe compacta & concreta edere ANGUES. Qua re animadverſa Veteres HEROIBUS DRACONEM conſecrarunt.* Καὶ τοῦτο κατιδόντες οἱ παλαιοὶ μάλιστα τῶν ζώων τὸν ΔΡΑ'ΚΟΝΤΑ τοῖς ἫΡΩΣΙ συνῳκείωσαν.

Virgilius ultrò innuit ſerpentes eſſe loci Genios & HEROUM famulos: Hæc ſunt ejus carmina, *l. V. Æneid.*

Dixerat hæc; adytis cùm lubricus anguis ab imo
Septem ingens gyros, ſeptena volumina traxit,
Amplexus placidè tumulum, lapſuſque per aras:
Cæruleæ cui terga notæ, maculoſus & auro
Squamam incendebat fulgor, ceu nubibus arcus
Mille trahit varios adverſo Sole colores.
Obſtupuit viſu Æneas: Ille agmine longo
Tandem inter pateras & levia pocula ſerpens
Libavitque dapes: rurſuſque innoxius imo
Succeſſit tumulo, & depaſta altaria liquit.
Hoc magis incœptos genitori inſtaurat honores,
Incertus Genium-ve loci, famulum-ne parentis
Eſſe putet.

Serpentum cultum à Chriſtianis quibuſdam Ophitis à Serpente dictis, docet S. Epiphanius, *l. 1. t. 3. c. 37. Abſurda hi eructant, & velut à novo Dæmone decepti, ſerpentem colunt.* Paulo poſt; *Serpentem autem divina Scriptura vocat Diabolum, non quòd omnino talis ſit formæ* &c. Et iterum: *Ridiculum eſt hoc dogma, itemque qui ipſi addicti ſerpentem velut Deum colunt.* Deinde: *Nam ſerpens apud ipſos ſe-ipſum Chriſtum eſſe dixit.* Rurſus: *Attribuunt Ophitæ huic ſerpenti omnem cognitionem, fabuloſè introducentes ea quæ ab ipſi putantur myſteria.* Tandem: *Colunt igitur ipſum propter hanc cognitionem, & panem ipſi offerunt (habent enim naturalem ſerpentem*

tem quem in cyſta quadam alunt) unde non ſolùm frangunt panes in quibus idem ſerpens obvolutus eſt, & accipientibus tradunt: Sed etiam unuſquiſque ſalutat ſerpentem, ac oſculalatur ex ore: Adorant autem hunc, & myſteria ſua perficiunt.

Idem ferè docet D. Auguſtinus, *l. de hæreſibus, ad Quod vult Deum, hær. XVII. Ophitæ à colubro nominati ſunt, coluber enim Græcè* ὄφις dicitur: *Hunc autem (colubrum qui decepit Adam & Evam) Chriſtum arbitrantur; Sed habent etiam verum colubrum, quem nutriunt & venerantur. Qui & incantante Sacerdote egreditur de ſpelunca, & aſcendit ſuper altare innixum ſpeluncæ, & oblationes eorum lambit, & involvens ſe circa eas, regreditur ad ſpeluncam: Et ita confringunt oblationes in Euchariſtiam, quaſi à Serpente Chriſto, ut illi putant, ſanctificatas.*

Hæc certè ab Ethnicis primùm deſumpta, & ſanctiſſimæ noſtræ Religioni pro iſtorum hæreticorum mente accommadata videntur: A Serpentibus enim mira orta eſſe vulgo perſuaſum erat:

> *Magnus Alexander nec non Auguſtus habentur*
> *Concepti Serpente Deo,* Sidon. Apollinaris.

Sed de ſerpente finiamus, ad quem cypreſſo intortum pertinet illud Plinii, l. 24. c. 15. *Chamæcypariſſam ex vino potam contra ſerpentium omnium venena, ſcorpionumque ictus pollere.* Pertinet etiam Inſcriptio Gruteriana nona, paginæ DCLIX. in cujus ima parte inſculptus eſt equus, cui viator ſeu venator inſidet: Paulò inferiùs, aper eſt, & quercus. Typus noſtro non multum abſimilis eſt, minùs tamen verè, ut opinor, deſcriptus: Inſcriptio autem talis eſt quæ Romæ viſitur.

D. M.
CHRYSANTUS
TRYPHOSÆ
ALUMNÆ
MEMORIÆ CAUSA.

Herum ſequi videtur Juvenis, quem ideo ἰππάγον lubenter dicerem, à quo Galli nobiles ſerves nuncupavere *Pages*, honorarios pueros. Interdum illi monumentis inſculpti, hydriam tenent, unde ita Grammatici: ἔθος δ᾽ ἦν καὶ τοῖς ἀγάμοις ἀποθανοῦσι λουτροφορεῖν, καὶ ἐπὶ τὸ μνῆμα ἐφίστασθαι· Τοῦτο δ᾽ ἦν παῖς καὶ ὑδρίαν ἔχων. Hoc eſt, *Mos autem erat cœlibibus defunctis hydriam geſtare, & mo-*

numento incidere ; Hic erat puer hydriam tenens . Sed multò ante Demoſthenes , ἐν τῷ πρὸς Λεοχάρην : Ηρρώστησεν ὁ Αρχιάδης , καὶ τελευτᾷ τὸν βίον ἀπόντος τοῦ Μειδυλίδου , ἄγαμος ὤν· Τί τούτου σημεῖον λουτροφόρος ἐφέστηκεν ἐπὶ τῷ Ἀρχιάδου τάφῳ . Hoc eſt , *Ægrotavit Archiades , & objit abſente Midulida , cælebs . Quale hujuſce rei ſignum ? Hydriam ferens ſtabat ſuper Archiadis ſepulcrum* . Cœterùm Juvenis noſter tunicam etiam induit , veſtem liberis ac ſervis , excepto colore , communem : Hinc *tunicatus populus* , *tunicata plebs* . Erant præterea ſervi apud Romanos ſæpè lacernati , birroſque ac cucullos induti . Apud Græcos , præter tunicam , erant palliolati ; ut enim Romanorum Toga , ſic Græcorum Pallium geſtamen fuit ; unde apud Plautum , cùm ſe ad curſuram inſtituunt , *palliolum in collum jaciunt* : Et illud eſſe videtur quod Herois noſtri Ephebus ſiniſtrà geſtat ; ut expeditior eſſet . Gerebant interdum illi & Chlamydem , ita apud Plutarchum *in Catone min.* Ephebi in Chlamydibus ; ἐν οἷς ἔφηβοι μὲν χωρὶς ἐν χλαμύσι καὶ τὰ λ. Tunicam ambit & ligat ſemi-cinctium , pro more ſervorum menſæ aliiſ-ve in locis miniſtrantium : Ita apud Suetonium , *lintea præcinctos inſtar miniſtrorum* . Subligaculi pars inferior cernitur : Tegumentum erat ab umbilico tegens ad mediam tibiam , *velandis præcipuè obcœnis* , inquit Cicero ; *Scenicorum morem tantam habuit à vetere diſciplina verecundiam, ut in ſcena ſine ſubligaculo prodeat nemo* . Seruis apud Græcos comam nutrire nefas habebatur , hinc puero, pauci capilli .

De inſculpta arbore dicamus , quam Cupreſſum eſſe nobis conſtat , metam in faſtigium acuminatam ducentem , caudice glabro , comà ſemper virentem . Funeſta cenſebatur illa domus in qua quis mortuus erat , quare illam ne quis imprudens introiret , indiciis monebatur , arboribus ſcilicet Picea aut Cupreſſo : Ita Plinius , *lib. XVI. cap. X. Picea montes amat atque frigora ; Feralis arbor & funebri indicio ad fores poſita , ac rogis virens* . Idem ib. *c. XXIII. Cupreſſus Diti ſacra , & ideo funebri ſigno ad domos poſita* . Optimè Servius , ad l. IV. *Æneid. Romæ moris fuit propter cæremonias ſacrorum quibus Populus Romanus obſtrictus erat , ut potiſſimum Cupreſſus , quæ exciſa renaſci non ſolet , in veſtibulo poneretur* . Rationem reddit Feſtus , *Quia hujus generis arbor exciſa non renaſcitur : Sicut ex mortuo jam nihil ſperandum eſt , quam ob cauſam in tutela Ditis patris eſſe putatur* . Audiendus iterum eſt eximius Virgilii interpres Servius , cujus hæc ſunt verba : *Varro dicit pyras idea Cupreſſo circundari ſolitas , propter gravem uſtrinæ odorem , ne eo offendatur populi circumſtantis corona , &c.* Hæc autem ſunt Virgilii carmina :

Ingentem ſtruxère pyram , cui frontibus atris
Intexunt latera , & ferales ante Cupreſſos
Conſtituunt .

Ali-

Alibi etiam Cupreſſum hac de cauſa *atram* nuncupat, *Æneid.* 3. Idem ferè canit Ovidius, *l.* 3. *Triſt. Eleg.* 13.

> *Funeris ara mihi ferali cincta Cupreſſo*
> *Convenit, & ſtructis flamma parata rogis.*

Atque Venuſinus Poeta:

> *Linquenda tellus, & domus, & placens*
> *Uxor, neque harum quas colis arborum*
> *Te, præter inviſam Cupreſſum,*
> *Ulla brevem Dominum ſequetur.*

Cupreſſos etiam arbores adnotavit circum militares ſepulturas emeritus Antiquitatis Myſta, P. Bellorius, in columna Trajana, *tabul. XLII.*

Hæc apud Romanos obſervabantur, proculdubio à Græcis accepta. Multa quippe hujus ritus Græca ſuperſunt commenta, ſive fabulæ ſint, ſive hiſtoriæ; Ut de Borea Celtarum Rege, quem primum commemorant in amiſſæ filiæ Cypariſſæ tumulo conſeviſſe novum genus hujus arboris: Tum etiam de lugubri Cypariſſarum Eteoclis filiarum, in puteum prolapſu, quæ Telluris juſſu in plantas proceritate ſibi ſimiles & cognomines converſæ ſunt. Tum de Cypariſſo ab Apolline in arborem commutato, Audiamus Ovidium, *metam. l. X.* *Lugebere nobis,*
Lugebiſque alios, aderiſque dolentibus, inquit.

Cupreſſus ideo mortuis conſecratur, quòd *& fructu caret & ſemel cæſa neſcit renaſci*. Vnde ejus umbra *infauſta* cenſebatur, *nec quidem gratioſa*. Memorat Thucidides *hiſt.* 2. arcas fuiſſe ex Cupreſſo, quibus mortuorum efferrentur oſſa, qui in bello fuiſſent cæſi: Id ſolitum fieri διὰ τὸ ἄσηπτον εἶναι, *quòd putredinem arbor neſciat*. Unde æternus eſt illis nitor: Ad duritiem etiam & ſiccitatem poteſt referi, quam Galenus commemorat, *l.* 7. *de ſimpl. medicam.* his verbis: *CUPRESSI folia, germina, pilulæ, recentes & molles, magno vulnera conglutinant in duris corporibus: Ex quo clarum eſt quòd reſiccandi vim habeat.* Notat Mathiolus ad Dioſcoridem, *CUPRESSOS apud Italos in cœmiteriis coli, cùm funebris arbor olim fuerit habita, plurimaſque videri non longè Patavio in colle circa Eremitarum cœnobium.*

Obſervat vir ſummus Joſ. Scaliger, non adeo vetuſtum, nec tam frequentem Cypreſſi uſum in funeribus videri: *Non vetuſtum, quòd peregrina arbor fuerit, & ſerò Romam advecta, non multò ante ætatem Catonis*, de quo Plinius, *l.* 16. *c.* 33. *Non frequentem, quòd pauci initio in agris aut intra urbanas villas eam arborem inſtituerint. Atque ideo divitum tantùm,*

non omnium , ædibus funeſtis illam propoſitam veriſimile eſt ; teſte, Lucano ;

Et non plebeios luctus teſtata Cupreſſus.

At ideo maximè HEROIBUS, viris hominum primariis, conveniebat.

Cupreſſi patria ac proprium natale ſolum, Creta inſula eſt; nam inibi quocumque loco terra moveatur, ſubactaque ſit, niſi ſerantur alia, hæc ſua ſponte gignitur: *In Idæis etiam montibus* qui ad Troadem ſpectant, *non appellato ſolo, Cupreſſus numeroſa ſponte proſilit.* Quod admiratione non vacat, alibi nonniſi tempore & perquam diligenti cultura proveniens, & cultorem maximè faſtidiens. A re noſtra minimè alienum eſt, Veteres non aliam ob cauſam ex cupreſſina materie ſimulacra ſculpere, niſi quòd ad æternam diuturnitatem permanſura putarentur, veluti *Romæ illud Ve-Jovis in arce, quod ab anno V. C. DLI. dicatum*, temporibus Plinii integrum erat: *Plin. l. 16. c. 40.*

Nulla phalerarum, habenarum atque frænorum veſtigia ſuperſunt, quæ temporis edacitate perjiſſe veriſimile eſt: Suà enim exſtantià atque tenuitate, primùm rumpi ac deſtrui conjicimus. Cujus exempla innumera præbent mirabiles illæ Romanæ columnæ, Trajana & Antoniniana. Certum eſt porrò frænis lupatiſque equos vetuſtiſſimis temporibus domitos & coercitos fuiſſe; quorum inventores perhibentur Pelethronii Theſſaliæ populi. De quo ita Virgilius, *l. 3. Georg.*

Fræna Pelethronii Lapithæ gyroſque dedere,
Impoſiti dorſo, atque equitem docuere ſub armis,
Inſultare ſolo, & greſſus glomerare ſuperbos.

Ad rem faciunt hæc Plinii verba, *l. 7. c. 56. Quæ quis invenerit in vita. Equo vehi Bellerophontem: Frænos & ſtrata equorum, Pelethronium: Pugnare ex equo, Theſſalos qui Centauri appellati ſunt.* Et l. 8. c. 42. *Equum indignatione, accenſum domitis frænis, ne regi poſſet, præcipitem in abrupta iſſe*, legimus apud Horatium, od. 8. *Lupata fræna* ita opinor dicta, quòd luporum dentes illis aptarentur.

Aliud feratur judicium de ſtapedis, ſtaffis, ſubicibus pedaneis ſeu equitantium adminiculis, quibus pedes inſeruntur, jis quippe nec à Græcis nec à Romanis nomen inditum eſt, iſtius uſús planè ignaris. Hujus lapidis elegantiam adauget Equitantis noſtri integritas, cujus pedes ſtapedarum auxilio nullo modo ſublevatos fuiſſe manifeſtò conſpicitur. Ad cujus rei illuſtrationem nonnulla hìc exponere concedatur.

Suetonius de Germanico verba faciens, *in Calig. c. 3.* hæc ſcribit, *Formæ*

mæ minus congruebat gracilitas crurum, ſed ea quoque paulatim repleta, aſſidua equi vectatione poſt cibum. Hanc autem *crurum gracilitatem* docet *in ejus comm. ὁ πανυ* Cauſaubonus, quod ex Galeno noſtro didiſcerat, *l. 5. & 6. ὑγιεινῶν, duobus potiſſimum modis ſanari, dropace & convenientibus exercitationibus*: Atque hic fortaſſis ex Plinio ſcribente, *l. 27. c. 4. Equitatio ſtomacho & coxis utiliſſima*: Deinde, *l. 28. c. 15. Femina atteri adurique equitatu notum eſt*. Audiamus iterum Pergamenum, *l. 2. c. 10. ὑγιεινῶν. Nonnulli tamen motus planè mihi ſunt, veluti equitatio: Non enim ut in vehiculis, præſertim in quibus ſtratus quieſcas, ita etiam cùm equo inſideas, ut à geſtante tantùm agiteris, ipſe nihil agas; quin ſpinam erectam ſuſtinere, tum utriſque feminibus, equi coſtis firmiter hærere, & crura extendere oportet, etiam ante proſpicere: In quo non modo viſus exercetur, ſed etiam collum laborare, præcipuè tamen viſcera hoc genere agitantur: ἔνιαι μέντοι κινήσεις εἰσὶ μικταὶ, καθάπερ καὶ ἱππασίαι, καὶ τὰ λ.* Jam olim docuerat Hippocrates, *lib. de aere, loc. & aq. Scythas ad Venerem impotentiores, ex laſſitudine oborta ab equitatione continua. Καὶ ἔτι ὑπὸ τῶν ἵππων ἀεὶ κοπτόμενοι, ἀσθενεῖς γίγνονται ἐς τὴν μῖξιν. Et cap. XI.* rem ulteriùs explicavit: *Ab equitatione ipſa diuturni eos corripiunt articulorum dolores, nimirum propendentibus ſemper ex equis earum cruribus; deinde claudi fiunt, contrahunturque coxendices, quum invaluerit morbus. Ὑπὸ τῆς ἱππασίας, καὶ τὰ λ.* Et paulo poſt, *Ubi enim maximè & frequentiſſimè homines equitant, ibi plurimùm à diuturnis doloribus, articulorum coxendicumque, & maximè pedum corripiuntur, &c. Οὗ γὰρ ἱππάζονται μάλιστα καὶ πυκνότατα, ἐκεῖ πλεῖστοι ὑπὸ κεδμάτων καὶ ἰσχιάδων καὶ ποδαγριῶν ἁλίσκονται, καὶ λαγνεύειν κάκιστοί εἰσι.* Quæ omnia faciunt ut mirer ſtapedarum uſum nonniſi poſterioribus ſæculis inventum fuiſſe, cujus etiam origo nos latet: Certum eſt porrò Staffas ſubſellares ab Avicenna nuncupari, è ſella pendentes. *Can. 1.* Florebat autem duodecimo à Reparata Salute ſæculo.

Canis in ima lapidis parte ultra equum ſculptus eſt, animal fidiſſimæ cuſtodiæ, cui amor in Dominos φιλανθρώπου & φιλοδεσπότου cognomen dedit. Odium ejus in externos, incredibili ad veſtigandum ſagacitas narium, alacritaſque in venando, celeberrimum faciunt. Canem huic lapidi inſculptum explicare videntur tum Homerus tum vetuſtiſſimi alii Scriptores, qui paſſim HEROIBUS ſuis aſſeclas canes dederunt, ut in horum commendationem, Ulyſſem poſt XX. annos redeuntem, è ſuo cane primùm agnotum fuiſſe retulerint.

Inter quadrupedes, canis fidelis:
Inter quadrupedes, canis, voluptas:
Inter quadrupedes, canis patronum
Cognoſcit, veneratur, & tuetur, &c.

Hunc

Hunc autem ex gracili corpore, tibiis altis & oblongo capite, leporarium curſorem decumanum eſſe conjicimus, proculdubio ab hero in deliciis habitum.

Tria hæc animantia, homo, equus, & canis, mihi in mentem revocant quod docet Albertus Magnus, *de mort. & vita*, *trac.* 2. *Tres vitæ canis faciunt equi vitam, & tres vitæ equi faciunt vitam hominis*.

De Patera verbulum dicamus. Vas erat quod *ſimulacrorum porrectis manibus ſuſtinebatur*, inquit Cicero, l. de divin. *In ſacrificando Deis, Hoc poculo Magiſtratus dat Deo vinum*: Varro, lib. 4. *Mercurius è patera ſanguinem viſus eſt effundere*. Etiam apud Ciceronem, *Excipere ſanguinem patera*. Et apud Horatium, *od. XIX.*

> *Bini cum patera meri,*
> *Mactata veniet lenior hoſtia.*

FINIS SECUNDÆ INSCRIPTIONIS.

TER-

Digitized by Google


ΠΑΝΦΙΛ
ΑΛΕ



TERTIA INSCRIPTIO.

ΠΑΝΦΙΛΟC | | | | ΛΛΕCΞΑΝΔΡΟC ΧΑΙΡΕΤΕ.

Pamphilus | | | | *Alexander*, *Avete*.

HUjus lapidis argumentum non plurimùm abludit à primo, in quo Alexander & Pamphilus ſuas partes agunt: Hìc ſanè eadem nomina denuo comparent, quaſi non Tryphænæ facultatibus, ſed ſepulcrali honori hæreditatis jure ſuccederent. Succedunt certè in ordine Operis noſtri: Unde accidit de Pamphili Alexandrique nominibus jam nonnulla declarata eſſe: utrique tamen quidpiam adjiciendum eſt; ΠΑΜΦΙΛΟC quippe conſtanter apud Antiquos per M ſcribitur, quod hìc per N. Quadratarius accuſetur grammaticalis regulæ neſcius, quà ante litteras B & P apud Latinos, atque æquivalentem Græcorum, Φ nunquam ſignari debere N, ſed M, quamvis utraque eodem ferè modo pronuntietur. Curioſa eſt Alexandri nomenclatura addita littera C quaſi ad majorem ſonum ſequentis Ξ cujus etiam exempla ex vett. Inſcriptionibus & Nummis ſupra adduximus, *pag*. 230.

Inter duo illa vocabula ΠΑΝΦΙΛΟC & ΛΛΕCΞΑΝΔΡΟC ſpatium aliquod eſt, in quo temporis injuria eraſi conſpiciuntur aliquot characteres, fortaſſis utriuſque Juvenis conjunctio, ΚΑΙ.

ΧΑΙΡΕΤΕ: *Salvete* ſeu *Valete*. Sic Antiqui tum Græci tum Latini ſuis mortuis valedicebant: Non quòd eis ſalutem optarent, quibus nulla eſſe poteſt, ſed ut oſtenderent hàc formulà *ſe ab illis recedere ampliùs non videndis*: juxta Servium *ad l.V. Æneid*. Χαίρειν ſiquidem tria ſignificat, gaudere, ſalvere, & valere: Primùm, ſalutantis eſt; ſecundum, improbantis; tertium, valedicentis, ut hic & paſſim in Inſcriptionibus ſepulcralibus. Illico ac cadaver in monumentum collocatum erat, reliquiis conditis, & omnibus ſolemni more peractis, pronuntiabatur noviſſimum illud vocabulum ILICET, quod cuique ſuam domum ire licere ſignificabat. Ita Servius ad l. VI. *Æneid*. Ter deinde clamitabant qui requiem defunctis deprecabantur, *Vale*, *Vale*, *Vale*, *Nos te ordine, quo Natura permiſerit, ſequemur*; ut videre eſt in antiqua Inſcriptione.

VALE ET SALVE
OPPIA Ɔ OPPIÆ FELICIS.
NOS TE ORDINE QUO NATURA PERMISERIT, SEQUEMUR.
VALE MATER DULCISSIMA.

Hinc in Pallantis funere Æneas, *l. X. Æneid*.

Nos

Nos alias hinc ad lacrymas eadem horrida belli
Fata vocant. SALVE æternùm mihi, maximè Palla,
Æternumque VALE.

Hoc imitatus eſt Statius, *l.* 3. *Silv.*

Salve ſupremùm, Genitor, mitiſſime Patrum,
Æternùmque VALE.

Et Auſonius in amitæ ſuæ parentalibus, Epigram. 26.

Ergo commemorata AVE, mœſtumque vocata
Pro genitrice, VALE.

Inſcriptionem nullam ſuis ſepulcris inſcribere Sicyonios docet Pauſanias, *l.* 2. ſed defunctum ſuo tantùm nomine, omiſſa patris mentione appellatum, valere jubent, ut in hac noſtra conſpicitur. *Ἐπίγραμμα δ' ἄλλο μὲν γράφουσιν οὐδὲν, τὸ δ' ὄνομα ἐφ' ἑαυτοῦ καὶ οὐ πατρόθεν ὑπειπόντες κελεύουσι τὸν νεκρὸν χαίρειν.* Cujus quidem formulæ non pauca ſuperſunt inter ſchedas meas monumenta.

ΔΙΟΔΟΡΑ ΧΡΗΣΤΗ ΧΑΙΡΕ ΚΑΙ ΣΥΓΕ
ΜΗΝΟΔΟΤΗ ΧΡΗΣΤΗ ΚΑΙΡΕ.

Aliquando etiam adſunt Patrum nomina, quorum exempla aliquot hic tranſcripſimus.

ΔΗΜΗΤΡΙΕ ΔΙΟΓΕΝΟΥC ΑΘΗΝΑΙΕ ΧΑΙΡΕ.
ΙΚΟΝΙΟΝΑΝ ΑΡΙΣΤΟΝΙΚΕ ΔΡΟΜΑΧΟΥ ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ ΑΝΤΙΟΧΙΣΣΑ ΑΘΗΝΑΙΕ ΧΡΙΕ ΧΡΗΣΤΗ ΧΑΙΡΕΤΕ ΧΑΙΡΕ. Hujus lapidis elementa quædam ita mutila ſunt & corrupta, ut plura eruere non licuerit; ea porro ſuppleri poſſe ſpes non deeſt.
ΔΙΟΝΥΣΙΕ ΑΣΚΛΗΠΙΟΔΟΡΟΥ ΛΑΟΔΙΚΕΥ ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ.
ΣΑΡΑΠΙΩΝ ΣΕΟΥΡΟΥ ΝΟΥΜΗΝ | | ΕΛΕΑΤΑ ΧΡΗΣΤΕ ΣΑΡΑΠΙΩΝΟC ΧΑΙΡΕ ΕΛΕΑΤΑ ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ.
ΠΡΟΤΟΓΕΝΗ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΥΙΕ, ΧΡΙΣΤΕ ΧΑΙΡΕ.
ΠΡΟΕ ΡΑΕ | | | ΣΩΠΑΤΡ | | | ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ.
ΑΝΤΙΟΧΕ ΜΑ. ΛΕΑΝΔΡΟΥ ΛΑΟΔΙΚΕΥ, ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ.

Præter inſcriptam illam formulam, ipſa res ſeu cæremonia, Patavii ſupereſſe videtur in Profeſſorum funeribus: Horum enim cadavera, præeuntibus Præsbyteris, & ſequentibus Studioſis, deferuntur ad fores Gymnaſii, ibique tribus vicibus è feretro attolluntur, tanquam ultimum AVE Scholis diceretur, priuſquam decenti ſepulturæ mandentur. Quod frequenter à decennio conſpeximus, ab Epiſcopo Tomaſino,

no, *de gymnaſ. Patavino* adnotatum eſt, *p.* 229.

In tanta hujus lapidis obſcuritate, conjicere nobis liceat PAMPHILUM & ALEXANDRUM hic pro Numinum more ſcalptos eſſe, ſcilicet Caſtoris & Pollucis, fratrum ΔΙΟΣΚΥΡΩΝ, imberbium, & pilam ſeu haſtam puram tenentium.

Talis Amiclæi domitus Pollucis habenis,
Cyllarus, & quorum Graii meminere Poetæ.

Apud Virgilium, *l.* 3. *Georg.* Uterque equis gaudebat, quorum ſingulus ſingulum tenet, tametſi ut in aliis antiquis monumentis, frænorum habenarumque veſtigia planè conſumpta ſint. Pellibus pro ſtragulis, & ut loquitur Lipſius, *palliis*, equi ornati ſunt: Poſterioribus temporibus, à Romanis deducto ab hominibus vocabulo, *equorum paludamenta*, & *ſaga* dicta ſunt. Nonne quid ſimile à Plinio demonſtratur, de Bucæphalo verba faciens, l. 8. c. 42. *Neminem hic alium quàm Alexandrum regio inſtructus ornatu recepit in ſedem*. Plura ejuſmodi exempla in utraque Romana Columna, integerrima viſuntur, ephippiorum origo: Germanis Daciſque planè carentibus.

De Tunica dictum eſt ſupra, *pag.*242. ut & de Cupreſſo, *p.*240. & angue, *p.*239. Ex his autem ultimum hunc lapidem, unà cum duobus prioribus, ſepulcralem fuiſſe nullum nobis ſupereſt dubium: Tres omnes extra urbem collocatos, juxta Græcorum morem nullam ſepulturam intra concedentium: Quod de Smyrnæis maximè Cicero commemorat, *pro Flacco*, his verbis: *Vellem tantùm habere otii ut poſſim recitare*, ψηφίσματα plebiſcita *Smyrnæorum quæ fecerunt in Caſtritium mortuum, primùm quod in oppidum interferretur, quod aliis non conceditur*.

Ne inutiliter laborare videar, & longiori commentario lapides ad mollitudinem decoquere, ut fert adagium λίθον ἕψειν, *Manum de tabula*.

POST-

POSTSCRIPTVM.

REVERENDISSIMO PATRI

DE LA CHAIZE, &c.

AT nondum : Iuvat enim adjungere Fortunam mihi toties inviſam , beneficum hìc ſuum teſtatam eſſe genium : Cùm enim extremo libelli folio typographi diligentiæ commiſſo iter Venetum ſuſcepiſſem , accidit ut in eadem D. Marci platea deambulanti mihi occurrerit Græcus ille mercator priorum lapidum patronus , qui renovato venditionis ſermone , tandem ita mecum pactus eſt , ut quadam conſtitutâ pecuniæ ſummâ , primum illico traderet , Tryphanæ ſcilicet monumentum , alterumque nempe Herois ſacrificium quem vænalem in Dalmatiam deportaverat , poſt aliquot menſes ad me reportaret . Neque in eo Fortuna conquieſcere videtur , cùm ſpes mihi facta ſit non exigua , tertium lapidem , Pamphili Alexandrique memoriam , cis paucos etiam menſes ædibus meis ornamento futurum .

FINIS.

COMMENTARIUS
CAROLI PATINI,
IN
ANTIQUUM CENOTAPHIUM
MARCI ARTORII,
MEDICI CÆSARIS AUGUSTI.



PATAVII, M.DC.LXXXIX.
Ex Typographia Seminarii.

SUPERIORUM PERMISSU.

Ἰατροὶ φήμῃ μὲν πολλοὶ; ἔργῳ δὲ πάγχυ βαιοί,

Medici fama quidem multi; opere verò valde pauci.
Hipocrates in Arte.

Impenſa Monumenti ſupervacanea eſt, Memoria noſtri durabit, ſi vitam meruimus.
Jul. Frontinus.

ILLU-

ILLUSTRISSIMO VIRO D.

D. JOANNI GEORGIO VOLKAMERO, ARCHIATRO CÆSAREO,

CAROLUS PATINUS.

QUærenti mihi multùmque cogitanti qui poſſem quàm plurimis prodeſſe, ſi quando ſtudia medica intermitterem, nulla major occurrebat, quàm ſi abſtruſas antiquitates per multa ſæcula reconditas, Commentariis noſtris ornatas, Reipublicæ Litterariæ exponerem. Sic ſtudiorum viciſſitudine, utriuſque aſperitatem demulcere conatus ſum; ut continua in his aut illis medicandi ſuavitate, vitæ miſerias, invidorumque hominum nequitiam illudere liceret. Hanc mihi philoſophiam inſeverat Guido Parens optimus, veram equidem languentis animæ medicatricem.

Exulent qui antiquitates a Medicis non indagandas autumant, ab eorum, ut ajunt, arte planè alienas, jam ſepultas, & corruptas. Quaſi qui valetudinis curam ſuſcipiunt, elegantioribus litteris valedixiſſent, quas, proferre audeo, ſupra cujuſlibet ſortis homines excolunt. Neſcire quid ante quàm na-

ſitudo id cupit, tuam ſollicitat benevolentiam ipſa res, ne Medicus Cæſareus alienæ committatur quàm Cæſarei Medici tutelæ. Ille feliciter Cæſari Auguſto inſerviebat, Tu LEOPOLDO Auguſto Cæſari, ambobus, Romanis Imperatoribus, optimis maximiſque Principibus.

Faveas itaque meis votis, & Cenotaphium M. ARTORII è Græcia nuper ad Nos allatum, læto animo ſuſcipe. Beneficium grata perſolvet poſteritas; heroicas tuas virtutes majoribus fortè honoribus repenſura. Cæſareum eſſe Archiatrum, Academiæ Germanicæ Præſidem, Eruditorum lumen, & ægrotorum ſolatium, famam non modò Tibi vivo, ſed quamdiu Muſas reget Apollo, adeo aſſerunt; ut ſi defuerint ſtatuæ, eadem mirabitur non erectas fuiſſe.

Vale, vir Illuſtriſſime, Norimbergæ, Germaniæ & Orbis litterati decus.

Scribebam Patavii, IV. id. Sept. quo Romani celebrabant olim Natalitia ASCLEPI, M.DC.LXXXIX.

Μάρ-

INSCRIPTIO.

Μάρκον Ἀρτώριον Ἀσκληπιάδην

Θεοῦ Καίσαρος Σεβαστοῦ Ἰατρὸν

Ἡ Βουλὴ καὶ ὁ Δῆμος τῶν Σμυρναίων

Ἐτίμησεν Ἥρωα πολυμαθίας Χάριν.

Verſio.

Marcum Artorium Aſclepiadem,

Dei Cæſaris Auguſti Medicum,

Senatus Populuſque Smyrnæorum

Honoravit Heroem, polymathiæ gratia.

COM-

COMMENTARIUS
IN
ANTIQUUM M. ARTORII MONUMENTUM.

QUO tempore Smyrnam Jonicarum urbium pulcherrimam terræ motu everſam audivimus, noſtram recreavit mentem tantæ calamitati ereptum fuiſſe pretioſum hoc marmor, Illuſtris viri memoriam vindicans & aſſerens. Cum innumeris antiquis Smyrnenſibus cimeliis procul dubio periiſſet, ni mercatori tum ſuo marſupio conſulenti, tum in mei gratiam indaganti occurriſſet, qui illud emere & Venetias aduehi curâſſet, brevi ad ædes meas deportandum. Bene veneris, o Medice, qui ægrotantem animam ſubleves, & poſt trecenta luſtra quibus ſpirare deſiiſti, Medico fortunæ procellis fatigato, invidorum & pravorum hominum mores peroſo, opem feras.

Sex circiter pedibus Venetis altum eſt hoc monumentum, longum duobus cum medio, in vertice quàm in baſi paulò anguſtius. Inſcriptionem plano marmori inſertam non eſſe notandum eſt, quin quò fortaſſis offenſionem effugeret, dolato marmori, ad duas tres-ve, ut loquuntur fabri, uncias penetrata, inciſa eſt. Deeſſe præterea Viri ſtantis caput, nimiumque detrita eſſe duorum puerorum capita, temporum injuriæ imputetur, quod reparari curavi, eximii ſculptoris Philippi Parodi Genuenſis operâ, cereum tam affabre adaptantis, ut marmorei antiquique jacturam ſummopere elevaverit.

M. ARTORIUS ſtat tunicatus togatuſque, ut ſolebant iſtius temporis Græci: Palliatum alter cenſeat, me non improbante, De quo Roſinus, *l.* 5. *c.* 32. hic deſcribendus eſt. *Uſus autem togæ proprius Romanorum fuit, ut Græcorum pallium. Itaque Togati pro Romanis dicti, ut Palliati pro Græcis. Et fabulæ togatæ fuerunt, in quibus Romani inducebantur: Ut palliatæ, in quibus Græci, & Galli, atque Hiſpani, teſte Strabone. Togati vocati, qui victum cultum Romanorum adſciverunt*. Quare Suetonius: *Auguſtus*, inquit, *inter varia munuſcula togas inſuper, & pallia diſtribuit, lege propoſita, ut Romani Græco, Græci Romano habitu uterentur*: Cicero pro Rabirio, objectum dixit Rabirio *quia Alexandriæ palliatus fuiſſet*. Et Scipio accuſatus inquit Livius, *quia cum pallio, crepidiſque inambulaſſet in gymnaſio*. Cicero etiam objiecit Verri, *quia ſteterit ſoleatus*

Præ-

Prætor cum pallio purpureo; Et in Antonium dixit de judice Græco Romæ judicante: *Judex modò palliatus, modò togatus.*

Dextram ARTORIUS porrigit ſedenti juveni, etiam tunicato togatoque, quemadmodum in ſexcentis aliis monumentis ſimile videre eſt.

Pedibus plane nudis ſcalptus eſt: Cujuſmodi multas ſtatuas græcas obſervare licuit. Stantem mortuum ut in pleriſque monumentis ſepulcralibus exhibet noſtrum marmor, cui ſedens filius vel affinis vel amicus vel fortè qui memoriam condidit, æternùm valedicere videtur, ſolemnibus his verbis ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ, *Bene valeto*, quaſi etiam afflictus diceret, *non te ampliùs videbo*. Sedens verò calceatus eſt, toto pede texto, ſuperiori calcei parte habenis devincta. Hinc inde adſtant duo pueri tunicati ad miniſterium parati; alter oræ monumenti innixus, alter tibiis decuſſatim poſitis, quaſi lugentes & Patroni mandata expectantes: Similes planè obſervantur, marmora inter Oxonienſia ſeptimo & ſexageſimo ſeptimo. Pueros autem viris miniſtrandos, & fœminis puellas effingere ſolebat antiquitas; ut ſi vir & uxor, aut frater & ſoror, ejuſdem marmoris aream occupent, illi puer, huic puella juxta apponi ex variis monumentis conſtet.

Cippus hic eò majoris æſtimandus eſt, quò non a filiis hæredibus aut amicis pro more, ſed ab univerſa Smyrneorum Republica, civem ſuum honorante poſitus eſt.

Multa paſſim occurrunt apud Antiquos teſtimonia quibus privatos homines a ſua civitate honoratos fuiſſe conſtat. Illuſtris ſemper fuit ſeptem urbium de patria Homeri contentio.

Ἑπτὰ πόλεις διερίζουσι περὶ ῥίζαν Ὁμήρου,
Σμύρνα, Ῥόδος, Κολοφὼν, Σαλαμὶν, Χίος, Ἄργος, Ἀθῆναι.
Septem urbes certant de ſtirpe inſignis Homeri,
Smyrna, Rhodus, Colophon, Salamin, Chius, Argos, Athenæ.

Porro præter memoratas in diſticho civitates, mea aliorum populorum numiſmata & procul dubio antiqua, ſuo tempore R. P. litterariæ communicanda, majorem fore difficultatem diſceptationemque arguunt; multæ enim ejus imagine ſuas ſignarunt monetas, quem civem ſuum aſſerebant & vindicare conatæ ſunt.

Celebrem Ant. Muſam qui poſt M. ARTORIUM medicinam Auguſto fecit, maximis exceptum fuiſſe honoribus tradunt Veteres. Suetonius, c. 59. *Medico Antonio Muſæ, cujus operâ ex ancipiti morbo convaluerat* Auguſtus, *ſtatuam ære collato, juxta ſignum Æſculapii ſtatuerunt*. Audiamus Plinium, l. 19. c. 8. *Divus certè Auguſtus lactucâ conſervatus in ægritudine fertur, prudentiâ Muſæ, Medici, quamobrem Populus Romanus ſtatuam illi poſuit juxta ſignum Æſculapii.*

De eo Horatius, l. 1. ep. 15. *Nam mihi Bajas*
Muſa ſupervacuas Antonius.

Sum-

Summopere nobis placetille Cojenſium ΚΟΙΝΩΝ nummulus ſuo civi XENOPHONTI, Imp. Claudii archiatro, gratulantium, ob impetratam vectigalium remiſſionem, alioſque honores conceſſos, de quibus Tacitus, *l.* 12. *Ann. c.* 61. De his fusè egimus nummulum datâ operâ explicantes.

Græcorum Romanorumque hiſtoriæ innumeris refertæ ſunt exemplis, quibus privati homines a Republica ſeu Senatu Populoque honorati fuere: Quin & horum multi varia petiere, ab opibus à dignitatibus aliena, ſed quæ beneficio famoſo publicam exiſtimationem indicarent: Inter Principes poſteriorum ſœculorum, nullus extitit qui de ſe benè meritis, majorem hujus generis gratiam præſtiterit ac Sereniſſima Reſpublica Veneta. Quot in metropoli ſua equeſtres pedeſtreſque ſtatuas erexit? Quot etiam in cæteris ſui Dominii civitatibus? Quot omnis generis monumenta virtuti, fortitudini, aut doctrinædicata? Hæc certè civium animos ad virtutem ita incitant, ut vitam pro patria perdere conſultiùs ducant, quàm illam obſcurè retinere, Generoſoſque Exteros ita inflammant, ut privatas res ſuas publicæ ſaluti poſtponere nullomodo dubitent. Felices animas quibus poſt fata id contingit: Felicem ultimi Romanorum memoriam è vita diſcedere ita deſiderantis.

Decretum hic referre liceat Senatus Thyatireni, qui civem ſuum Clodium Aurel. Proclum ut *Heroem* egregiè honorat, inter Marmora Oxonienſia relatum.

Η ΚΡΑΤΙΣΤΕΙ ΘΥΑΤΗ	*Præſtantiſſimus Thyati-*
ΡΗΝΟΝ ΒΟΥΛΗ ΚΛΩ-	*renorum Senatus Clo-*
ΔΙΟΝ ΑΥΡ. ΠΡΟΚΛΟΝ	*dio Aurelio Proclo,*
ΗΡΩΑ ΑΝΔΡΑ ΕΥΓΕΝΗ	*Heroi, viro nobili,*
ΕΠΙ ΣΕΜΝΟΤΗΤΙ ΒΙΟΥ	*ob ſanctitatem vitæ,*
ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡ-	*& magiſtratus, & munera*
ΓΙΑΙΣ ΠΑΣΑΙΣ ΔΙΑΤΕ ΑΥ-	*publica omnia geſta & ab eo*
ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ.	*& a familia illius.*

Eodem animo Athenienſes Harmodio & Ariſtogitoni impenſis publicis ſtatuas erigi curaverunt. Sic Delii, Alexandro Polycleti filio, marmora inter Oxonienſia 132. & Reginæ Laodicæ, *marm.* 142. & Theophraſto Acharnenſi, *Append. marm.* 27. Smyrnenſes Pomponio Cornelio, inter marmora Oxonienſia 79. Et Lerennio Septimio Heliodoro, *marmore* 143. Et L. Septimio Severo, *Appendicis marmore* 19. Nec alia deeſſent exempla, at tempori parcamus.

Multa ſuperſunt monumenta grati Smyrnæorum in ſuos cives animi, quaſi qui publica ſingulorum exiſtimatione, poſteros amore patriæ incenderent. Hæc duo memorantur epigrammata, *in*

B *Anthol.*

Anthol. l. 4. c. I. Primùm eſt in imaginem Theodoſii Præfecti Smyrnenſis.

Τὸν μέγαν ἐν βουλαῖς Θεοδόσιον Ἀσίδος ἀρχὸν
    Εἰκόνι μαρμαρέῃ στήσαμεν ἀνθύπατον.
Οὕνεκα Σμύρνην ἔγειρε, καὶ ἤγαγεν· ἐς φάος αὖθις,
    Ἔργοις θαυμασίοις πολλὸν ἀειδομένην. Hoc eſt:

Magnum in conſiliis Theodoſium Aſiæ Præfectum
    Imagine marmorea ſtatuimus proconſulem,
Quod Smyrnam excitavit & duxit in lucem iterum
    Operibus admirandis valdè a multis decantatam.

Aliud honoravit imaginem Democharidis in Smyrna.

Δαμόχαρι κλυτόμητι δικασπόλε, σοὶ τόδε κῦδος
Ὅτι γε τὴν Σμύρνην μετὰ λοίγια πήματα σεισμοῦ
Ἐσσύμενος πονέων, αὖθις πόλιν ἐξετέλεσσας.

Demochari, inclyte conſiliis, judex, tibi hæc gloria,
Quòd Smyrnam poſt exitialia damna terræ motus,
Studioſè laborans, rurſus civitatem perfeceris.

Multos alios populos Civibus ſuis delubra, ſacella, araſque erexiſſe innumeris antiquis monumentis patet, quos ut Deos vel Heroes vel conditores coluere, vel benefactores, aut ſingulares viros agnovere.

Et hæc ſunt *inciſa notis marmora publicis, per quæ ſpiritus & vita redit poſt mortem viris*, de quibus Horatius *Od.* 8. *l.* 4.

In hujus felicitatis partem veniſſe videtur celebratus hic M. ARTORIUS, Imp. Auguſti Archiater, quem ut veriſimile eſt, ob impetrata aliquot beneficia immortalitati aſſeruit Senatus Populuſque Smyrnenſis. Forte etiam ob medici dignitatem, ſummæ polymathiæ conjunctam. Ad id refertur hæc Pixodari moneta. Filius fuit Cariæ Regis, quem eo pacto curavit ſanavitque Dexippus Hippocratis diſcipulus, ne unquam Cojenſibus bellum gereret. Cujus profectò memoriam eleganter conſervat nummulus æreus caput Solis ab una parte exhibens, qualem Rhodiæ monetæ præferebant; Ab averſa figuram virilem ſtolatam ſtantem, dextra bipennem gerentem, cum nomine ΠΙΞΩΔΑΡΟΥ.

Inquirenti mihi cur monumentum a Smyrnæorum Republica in Civis benemeriti memoriam poſitum clariora non habeat ornamenta, nil aliud in mentem venit, quàm ut lapidum ſepulcralium mos ſervaretur, quos ultra ornare licitum non erat, ut olim in Monumento Tryphænæ expoſuimus. Inſcriptionis deinde ſuperbia tanta videtur ut cæteris ornamentis ſupplere videatur.

Priuſquam illam inveſtigemus, tituli noſtri ratio exhibenda eſt. CENOTAPHIUM eſſe diximus, ſcilicet vacuum ſepulcrum, & imaginarium: Sepulcrum quippe, corporis ſeu cadaveris erat conditorium. Unde I. C. Florentinus, l. XI. tit. VII. D. De relig. definit

definit *Monumentum generaliter res eſt memoriæ cauſa in poſterum prodita, in qua ſi corpus vel reliquiæ inferantur, fiet ſepulcrum: Si verò nihil eorum inferatur, erit monumentum memoriæ causâ factum, quod Græci κενοτάφιον appellant*. Ratio nominis hæc eſt, κενὸς Græcis inane, τάφος ſepulcrum appellatur. Dum illud deficiebat, honoris causâ ſæpe CENOTAPHIUM conſtruebatur, & conſcribebatur: ut apud Virgilium *l.* 3. *Æneid.*

Solemnes tunc fortè dapes & triſtitia dona
Libabat cineri Andromache, Maneſque vocabat.
Hectoreum ad tumulum, viridi quem ceſpide inanem
Et geminas, cauſam lacrymis, ſacraverat aras.

Explicante Servio CENOTAPHII uſum: *Credebant enim Veteres, defunctorum animas honores ſepulcri carentes, ſtygiam paludem tranare non poſſe, unde a Sacerdotibus inventum eſt exequiarium genus, quod terræ injectionem vocabant; Ut etiam iis qui naufragio periiſſent*. Quod mirè noſtro ARTORII CENOTAPHIO convenit, procellis ſubmerſi, dum Româ Smyrnam navigaret, ut infra dicetur. Egregiè docet Humpf. Prideaux in notis ad marmora ſepulcralia. *Hæc κενοτάφια frequentiùs ab Antiquis in memoriam amicorum, quos maximo in pretio habuere, præſertim ſi illi naufragio intereuntes ſepulcris caruiſſent, condita fuere*. Dicebatur etiam κενήριον. Honorarii tumuli meminit Suetonius, *in Claud. c.* 1. ab exercitu Druſo excitati, quem Dio κενοτάφιον nuncupat: Τίμας καὶ εἰκόνων ἀψῖδα κενοτάφιόν τε πρὸς αὐτῷ τῷ Ῥήνῳ λαβών. Ita Lampridius in Alexandro, *CENOTAPHIUM in Gallia, Romæ ampliſſimum Sepulcrum meruit*. Exemplum hujuſmodi declarat Inſcriptio XXVIII. Appendicicis ad marmora Oxonienſia, temporibus Imp. Antonini Pii.

ΗΡΩΔΗΣ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΣΥΜΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΕ- ΤΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ. ΕΣΤΙΝ ΔΕ ΟΥ ΤΑΦΟΣ, ΤΟ ΓΑΡ ΣΩΜΑ ΕΝ ΤΗ ΕΛΛΑΔΙ ΚΑΙ ΝΥΝ ΠΑΡΑ ΤΩ ΑΝΔΡΙ ΕΣΤΙΝ κ. τ. λ.	*Herodes hoc poſuit* *monumentum eſſe* *infortunii ſui &* *virtutis Conjugis.* *Non verò eſt ſepulcrum* *corpus enim eſt nunc* *in Græcia apud maritum* *&c.*

Nota hunc Herodem fuiſſe inſignem ſophiſtam qui Regillam ſuam uxorem invitùs occiderat.

Singula ἐπιγραφῆς vocabula jam perpendamus & brevi labore explicemus.

MAPKON. ARTORII prænomen fuiſſe nullus dubitet. Græcus hic Romanis moribus jam factus, familiæ ſuæ nomini prænomen admiſit, cui fortaſſis ut infra videbimus, ASCLEPIADIS cognomen adjunctum eſt. Cenſuram noſtram effugere non poſſunt qui MAPTΩPION nominant, litteram M. APTΩPIΩ jungentes; Punctum quippe intermedium ſpatiumque abundè nobis favet, præterea autores claſſici non pauci, ARTORII meminerunt nunquam verò MARTORII: At ſi quis in errore pervicax nonnihil rationis reliquum admitteret, ab hoc eleganti marmore planè doceretur.

APTΩPION Ille eſt Marcus ARTORIUS de quo Val. Maximus, l. I. c. VII. *Quem locum unde potius ordiar quàm a* Divi *Auguſti ſacratiſſima memoria? Ejus medico ARTORIO ſomnum capienti nocte, quam dies inſecutus eſt, quo in campis Philippicis Romanis inter ſe exercitus concurrere*, Anno ab V. C. DCCXII. *Minervæ ſpecies oborta præcepit, ut illum gravi morbo implicitum moneret, ne propter adverſam valetudinem proximo prælio non intereſſet. Quod cùm Cæſar audiſſet, lecticâ ſe in aciem deferri juſſit, ubi dum ſupra vires corporis pro adipiſcenda victoria excubat, caſtra ejus a Bruto capta ſunt. Quid ergo aliud putamus, quàm divino munere effectum, ne deſtinatum jam immortalitati caput, indignam cœleſti ſpiritu violentiam ſentiret? Auguſtum verò præter naturalem animi in omnibus rebus ſubtiliter proſpicientis vigorem, etiam recens & domeſticum exemplum, ut ARTORII ſomnio obtemperaret, admonuit: &c.* Paucioribus verbis Vellejus Paterculus, l. 2. *Cornu cui Brutus præerat, impulſis hoſtibus caſtra Cæſaris cœpit: Nam ipſe Cæſar, etiamſi infirmiſſimus valetudine erat, obibat munia ducis, oratus etiam ab ARTORIO medico ne in caſtris remaneret manifeſtè denunciatione quietis territo.* Ejuſdem facinoris etſi innominato medico, meminit Florus, l. 4 c. 7. *Pari in meliora præſagio, in Cæſaris caſtris omnia aves victimæque promiſerant; Sed nihil illo præſentius, quod Cæſaris medicus*, ARTORIUS proculdubio, *ſomnis admonitus eſt, ut Cæſar caſtris excederet, quibus capi imminebat; ut factum eſt.* Ita Xiphilinus: *Cæſar mirabiliter ſalvus evaſit, nam ei antequam prælium committeretur, Medicus ſomnium narravit, quo eum caſtris excedere jubebat*: Τῶν ἰατρῶν τινὸς. Diſplicet abbreviatio quæ nominando noſtro ARTORIO pepercit. Hunc ARTORIUM celebrant Suetonius Plutarchuſque, innominatum tamen, neque Medicum deſignatum, ſed Amicum: Hæc ſunt Suetonii verba,

in

in Aug. c. 91. *Somnia neque ſua neque aliena de ſe negligebat. Philippenſi acie quamvis ſtatuiſſet non egredi tabernaculo, propter valetudinem, egreſſus eſt tamen, Amici* (certè is eſt ARTORIUS) *ſomnio monitus: ceſſitque res proſperè, quando captis caſtris lectica ejus, quaſi ibi cubans remanſiſſet, concurſu hoſtium confoſſa atque lacerata eſt.* Quem locum commentans Jo: Henr. Bœclerus, Germanicarum Muſarum decus, olim dum viveret mihi amiciſſimus, ita illuſtrat ut ſapientiam Romanorum, medicinæque nobilitatem vindicet, contra Robortellum alioſque litteratos, ſubſtituentes *Medici* pro *Amici*; inde argumentantes, ſervos ſolos diu medicinam Romæ exercuiſſe. *Abſint hæ ineptiæ, abſit falſitas*, inquit ille, poſt Illuſtres Caſaubonum & Torrentium. Errorem ultra demonſtrat Jacob Sponius alter heu! amicus noſter, in 27. diſſertatione reconditarum antiquitatum, quare ſupraſedeo. Amicum Auguſti fuiſſe ARTORIUM medicum, quod ſervo non conveniſſet manifeſtè docent hæc Plutarchi verba, in Bruto: *Ac Cæſar ut ipſe in commentariis prodidit, cùm quidam amicus ejus M. ARTORIUS viſionem in ſomno vidiſſet, quæ ſe juberet ſecedere & faceſſere ex caſtris: paulo ante exportatus fuerat, putaveruntque eum occubuiſſe, &c.* Potuit autem hic ARTORIUS, inquit Torrentius Suetonium illuſtrans, *honoris causâ, quamquam Medicus eſſet, in Amicorum cohorte cenſeri.*

Non prætereundum cenſeo Lactantii Firmiani l. 2. c. 8. teſtimonium. *Illud quoque ſomnium non minoris fuit admirationis, quo Cæſar Auguſtus dicitur eſſe ſervatus. Nam cùm bello civili Brutiano implicitus gravi morbo, abſtinere prælio ſtatuiſſet, medico ejus ARTORIO Minervæ ſpecies obverſata eſt, monens ne propter corporis imbecillitatem, caſtris ſe contineret Cæſar. Itaque in aciem lecticâ perlatus eſt: Et eodem die a Bruto caſtra capta ſunt.* Hæc ad eam rem ſunt Appiani verba, l. 4. bellor. civil. *Bruti milites mox ſe verterunt ad oppoſitam ſibi Cæſaris aciem, coactamque terga vertere, perſecuti etiam caſtris potiti ſunt: quæ illi communia cum Antonio Cæſare tum abſente propter ſomnium & eam diem cavente, ut ipſe ſcriptum reliquit in ſuis commentariis.* Dolendum equidem a graviſſimo Autore Heroem noſtrum Medicum non eſſe nominatum, hunc tamen deſignari luce meridiana clarius videtur.

Hujus mortem notat Euſebius *in Chronico* his verbis: *ARTORIUS medicus Auguſti poſt Actiacam victoriam naufragio perit* anno mundi 5170. & V.C. DCCXXIII. Ea autem ſic illuſtrat magnus Scaliger. *ARTORIUS medicus Auguſti Medicum Valer. Maximus agnoſcit, l.* 1. *c. de ſomniis. Familiarem Auguſti, Plutarchus in Bruto, eique prænomen Marco fuiſſe.* Redeuntem itaque in patriam abſorpſit mare, quem hoc marmoreo monumento ſeu CENOTAPHIO honoravit S. P. Q. Smyrnenſis.

Egre-

Egregius eſt de ipſo Clementis Alexandrini locus, l. 2. Pædag. c. 2. *ARTORIUS quidem in libro de longa vita; ſic enim memini, exiſtimat oportere eouſque potum ſolummodo præbere, donec cibi irrigentur, ut nobis vitam paremus longiorem.* ΑΡΤΩΡΙΩΝ ἐν τῷ περὶ μακροβιοτίας. Olim dum viveret amicus meus Petrus Lambecius Cæſ. Aug. LEOPOLDI a bibliotheca, cenſebat unum eſſe Antonium Muſa & M. ARTORIUM, quod etiam confirmavit, Bibliothecæ Cæſ. l. 2. c. 7. his verbis. *Idem Antonius Muſa apud Vellejum Patercul. l. 2. & Valer. Maximum, l. 1. c. 7. culpa negligentium & imperitorum librariorum corruptè appellatur ARTORIUS*. Sed quantum infeliciter conjicerit, arguit abunde Inſcriptio noſtra.

ARTORIUS alter memoratur a Juvenale, ſat. 3.

——————*Vivat ARTURIUS iſthic*

Et Catulus, maneant qui nigrum in candida vertunt.

Latinas ARTURIORUM inſcriptiones omnes hic apponere noſtri non eſt officii, celebres aliquoſ memorabimus. Romæ viſitur in vinea Cardinalis Carpenſis, baſis e marmore viridi, in qua ſtatuæ tres æneæ ſtetiſſe videntur, fortaſſis D. Auguſti inter Marcos ARTURIOS medicum & tribunum.

M. ARTORIUS M. F. PAL. PRISCUS VICASIUS SABIDIANUS TRIB. COH. XV. VOLUNT. C. R. TR. LEG. VII. CLAV. PIÆ FID. PRÆF. ALÆ I, PANN. PRÆF. MONTIS BERENICIDIS FLAM. DIVI. AUG. PATR. COL.
RATEG. THEBALD. EX VOTO D D.

In Tuſcana, in templo Arcis dicto *nuovo*, ara elegans in cujus tympano inſculptus draco, medio ejus candelabrum, ut memorat Gruterus p. 523. 2.

D. M.
C. ARTORIO C. F. SCAP.
CAPENATO
EQ. LEG. II. ITAL. VIX.
ANN. XLIII. M. VIII. D. III.
K. ARTORIA CONJUGI
ET C. ARTORIUS M. FIL.
VISERIUS
FRATRI DULCISSIMO
CAUSA TESTAM.
FACIUND. COERAVERUNT
IN FRONTE PEDES III-S
IN AGRO PEDES VIII-S

Romæ inter viam Appiam & Latinam reperſus eſt lapis proculdubio ſepulcralis eamdem familiam celebrans, a Reineſio explicatus p. 545.

C. ARTORIUS C. F. SUB.
PACHYNUS
MIL. VET. IN COH. XIII.
VOLUNT. CIV. ROM.
FRENIS EJUSDEM.

pro FRENIS docte ſubſtituit ERANIS, ſcilicet C. illum ARTORIUM Eraniſtam fuiſſe docens, ſeu ſodalem & fratrium; dicunt Galli, *confrere*.

Altera inſcriptio ab eodem doctiſſimo Reineſio relata *p.* 904. conjectu-

jecturam facit ARTURIAM familiam è Græca Romanam ; & e Pagana Chriſtianam factam.

X. ΑΡΤΟΥΡΙΑΙ IN ΠΑΚΕ IDUS JUNIAS.

Sic enim arguit in ΠΑΚΕ pro PACE, elementis græcis latinis mixtis. Hâc autem formula veteres Chriſtianos in ſepulcris uſos fuiſſe docet paſſim Roma ſubterranea, Græcis ſcribentibus ΕΝ ΕΙΡΗΝΗ.

ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΗΝ. Unum Aſclepiadem deſignare videtur hoc vocabulum, cujus tamen quadruplicem apud Antiquos ſignificationem obſervavimus: Nomine cognomine aut agnomine, ſtirpe, exercitio, & ſecta. Quatuor quidem Aſclepiades nomine ſcriptores memoravit Stephanus *De Urbibus*: Primum Anazarbenſem, qui librum de fluviis ſcripſit: Secundum Nicæenſem: Tertium Tragilenſem ex Trhacia juxta Cherſoneſum & Macedoniam; qui de rebus in tragædia decantatis ſex libros ſcripſit, *τὰ τραγωδούμενα*. Quartus ab eodem Stephano citatur his verbis; ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΗΣ *ἱστορεῖ τὰς Ναξίνας γυναῖκας μόνας ὀκτάμηνα τίκτειν*. ASCLEPIADES refert *Mulieres Naxinas* è Naxo inter Cyclades celebri *ſolas octavo menſe parere*. Quodquidem inter mores Græcorum nugas adnumerari meretur. Unum ASCLEPIADEM nominat Suetonius, in Aug. c. 94. *In ASCLEPIADIS Mendetis Θεολογουμένων libris lego*, Ægyptium hominem ex præfectura Mendeſia, qui Atiam ex dracone ſeu Apolline concepiſſe Auguſtum ſcripſit: ſed de his alias. Quàm mihi placet Areopagitarum decretum Aſclepiadem honorantium, quemadmodum narrat Athenæus, l. 4. *Μενέδημον γοῦν καὶ Ἀσκληπιάδην τοὺς φιλοσόφους καὶ τ. λ.* Hoc eſt, *Menedemum & ASCLEPIADEM philoſophos ætate juvenes, inopeſque accercitos interrogârunt, quo pacto dies totos cum philoſophis exigentes, ſine ullis facultatibus, tam bono corporis habitu eſſent? Ipſos verò ut è piſtrini præfectis quèmquam advocarent, petiiſſe: Qui cùm veniſſet, dixiſſetque ſingulis noctibus eos in piſtrinum deſcendere, ac drachmas duas in mercedem utrumque accipere; admirati Areopagitæ, ducentis eos drachmis honorârunt.*

Aſclepiadem unum nominat Cicero, de Orat. *Medicum & amicum L. Craſſi Oratoris*: Atque etiam, *ASCLEPIADES, quos nos Medico & amico uſi ſumus, eloquentiâ vincebat cæteros Medicos.* Alter fuit Aſclepiades junior dictus *Φαρμακίων*, qui memorabilis pharmacorum tam internorum quàm externorum compoſitiones multis libris tradidit, ac præcipuè ulceribus Chironiis & difficilibus ſanandis: Vixit Neronis temporibus & frequentem habuit laudatorem Galenum,

lenum, *l.* 1. *de comp. med. cap.* 1. & paſſim. Ille eſt qui Niceton Smyrnæum ſanavit, cui ad tantam molem creverat corpus, ut loco moveri nequiret. Domitiani medicum ſive ἀρχιατρον fuiſſe unum Aſclepiadem docet hæc inſcriptio, a Reineſio *p.* 608. & Sponio, *in curioſis Antiq. p.* 428. relata.

L. ARRUNTIO
SEMPRONIANO
ASCLEPIADI
IMP. DOMITIANO
MEDICO T. F. I.
IN FRONTE P XX.
IN AG. XX.

Alterius Aſclepiadis inſcriptionem vulgavit laudatus Reineſius, *p.* 608. & Sponius, *p.* 431. ex qua illum ab Imp. Trajano jus VII. civitatum adeptum fuiſſe conſtat.

C. CALPURNIUS ASCLEPIADES
PRUSA AD OLYMPUM MEDICUS
PARENTIBUS ET SIBI ET FRATRIBUS
CIVITATIBUS VII. A DIVO TRAJANO
IMPETRAVIT
NATUS III. NONAS MARTIAS
DOMITIANO XIII. COS. &c.

Et hic fortaſſe filius fuit aut nepos celeberrimi ASCLEPIADIS Pruſſæi Bithyni, ſectæ conditoris: Alter fuit T. ΑΙΛΙΟΣ ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΗΣ, Auguſti (qualis fuit ille neſcitur, Antoninum Pium opinamur) libertus, medicus ludi matutini chirurgus, inter Gruterianas inſcriptiones legitur, *p.* 335. Alter P. NUMITORIUS P. L. ASCLEPIADES Sevir Veronæ, & MEDICUS OCULARIUS, apud Gruter *p.* 443. Ad rem noſtram propriùs attinet effoſſus Smyrnæ lapis quadratus, in faſtigium deſinens, in quo ſculpta ſtatua togata ad dextram; ad ſiniſtram cippus quadratus, cui caput ſenis βαθυπώγων impoſitum, ſubterque adſtans puer &c. cum hac inſcriptione a Reineſio vulgata, *p.* 601.

Ο ΔΗΜΟΣ in corona
ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΗΝ
ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΥ.

Quidni ita interpretarer? *POPULUS Smyrnenſis hâc coronâ donavit ASCLEPIADEM APPOLLONII filium ARTEMIDORII nepotem.*

tem. De Aſclepiade Myrleano ſive Apamenſi, ut ſectæ conditore, ſuo loco dicemus.

Aſclepiades etiam dicebantur qui orti eſſent è ſtirpe Æſculapii medici celeberrimi, quem Græci ΑΣΚΛΗΠΙΟΝ nuncupabant παρὰ τὸ ἀσκελῆ ἠπιᾶν, *a curando difficilia*: ſeu ut vult Mercurialis, παρὰ τὸ ἀσκεῖν ἠπίως νοσοῦντας, *quòd ægrotos ſuaviter exercerent*. Sic qui ex Herculis Ἡρακλέως ſanguine procreati erant, quique apud Spartam regnaverunt, teſte Plutarcho, *in Lycurgo*, Ἡρακλεῖδαι dicti ſunt. Atque etiam Ὁμηρεῖδαι Chienſes illi ab Homero genus ducentes. Neque his qui Macedoniam tenuerunt & Alexandrum Aſiæ domitorem procreaverunt, multùm inferiores erant Æſculapii filii, qui Meſſeniæ parti imperaverunt, cùm alteram regeret Neſtor, & ad obſidendam Ilion venerunt, ut ſcribit Pauſanias, *l.* 4. Καὶ γὰρ τοὺς Ἀσκληπίου παῖδας στρατεῦσαι φασιν ἐς Ἴλιον Μεσσηνίους ὄντας: quos paulo poſt ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΑΣ nuncupat. Inter illos maximè memoratur Hippocrates, quem Divinum nuncupare ipſe D. Auguſtinus non erubuit. De eo Galenus noſter hæc verba facit, *l.* 1. *meth. med. c.* 2. *Siquidem Hippocrati ex ASCLEPIADARUM genere fides eſt habenda*: Ἱπποκράτει τῷ τῶν ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΩΝ. Idem Galenus docet, c. 1. *Veteres medicos ab Æſculapio oriundos*, ita enim ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΑΣ convertit doctus ejus Interpres Th. Linacer, *tanquam duces militibus & Reges ſubditis, imperare ægris voluiſſe*: Et paulo poſt: Dum Galenus veteres ſcribit artem medicam incepiſſe, poſteros perfeciſſe, memorat *Non parvam litem fuiſſe eorum qui in Co atque Cnido habitabant, utri videlicet inventorum multitudine reliquos ſuperarent*: Quippe geminum hoc genus ASCLEPIADARUM adhuc in Aſia ſupererat, deficiente nimirum quod in Rhodo viguerat. Erant itaque ASCLEPIADES qui ſucceſſione quadam hæreditaria acceptam a Parentibus medicinæ cognitionem in liberos propagabant, xceluſis plane alienis familiis. Quare illi τῶν ἰατρῶν παῖδες honorificè nuncupabantur. Egregium legitur epitaphium Romæ, a Grutero relatum, *p.* 634. 1.

Θ. Κ.
ΕΝΤΕ ΦΙΛΟΙΣΙ ΦΙΛΟΙΟ ΚΑΙ ΙΗΤΗΡΟΣ ΑΡΙΣΤΟΥ
ΠΑΙΔΕΙΗΣ Θ' ΙΕΡΗΣ ΕΙΤΥΘΕΝ ΑΨΑΜΕΝΟΥ
ΣΩΜ' ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΥΙΕΟΣ ΕΝΤΑΔΕ ΒΗΡΟΥ
ΩΣ ΕΠΕΙΣΑ ΔΕ ΦΙΛΟΙΣ ΕΙΣ Ο ΔΕ ΤΥΜΒΟΣ ΕΧΕΙ.

Λ. ΦΟΝΤΕΙΩ ΦΟΡΤΙ ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΗ ΤΩ ΓΕΝΕΙ
ΕΦΗΣΙΩΝ ΒΙΩΣΑΝΤ[illegible] ΕΤΕΣΙΝ, Μ̄. ΜΕΣΙΝ Β̄.
ΗΜΕΡ. ΚΕ. ΩΡ. Ζ̄.
ΕΓΝΑΤΙΑ ΒΡΙΣΗΙΣ ΣΥΜΒΙΟΣ ΜΝΗΜΗΣ ΧΑΡΙΝ.

Dis Manibus
Inter amicos amici & Medici optimi,
Et in inſtitutione ſacra conſummatiſſimi,
Corpus Aſclepiadis, & filius ejus Veri,
Ut ſuperſim amicis, unus & idem tumulus habet.

L. Fontejo Forti, Aſclepiadi origine ſeu ſtirpe
Epheſiorum, qui vixit annos XL. menſes II.
Dies XXV. horas ſeptem.
Ignatia Briſeis contubernalis, memoria causâ.

Docet autem Pauſanias, *l.* 2. Æſculapium Epidauri primùm cultum fuiſſe, deinde Pergami; Traductam poſtea Dei religionem Smyrnam, condito templo aſſertam.

Divinam artem profitentes ASCLEPIADÆI dicti ſunt; dum ſtantem naturam confirmarent, labantem repararent: Unde toties apud Græcos ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΩΝ ſeu *ἰατρῶν παῖδες* ab exercitio ſeu opere omnium utiliſſimo appellabantur: Quo ſenſu legimus Podalirium Machaonemque in eorum *κενοταφίῳ* quod Triccenſes Theſſali erigi curaverunt, ASCLEPIADÆOS nuncupari.

Οἱ δ' ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΑΙ Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων,
Πρόσθεν μὲν θνητοὶ, νῦν δὲ Θεῶν μέτοχοι.

Non tamen omnibus paſſim Medicis inditum eſt id cognomen; ſed conſummatis & nobilioribus, Æſculapii nomine donari quoquomodo meritis. Eo ſenſu intelligendum venit egregium illud Pauſaniæ medici Siculi epitaphium, in Anthologia relatum, l. 3. c. 15.

Παυσανίαν ἰητρὸν ἐπώνυμον Ἀγχίτεω υἱὸν
Τὸν δ' ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΗΝ πατρὶς ἔθαψε κόνις,
Ὃς πλείστους κρυεραῖσι μαραινομένους ὑπὸ νούσοις
Φῶτας ἀπέστρεψεν Περσεφόνας θαλάμων. Hoc eſt;

Pauſaniam medicum doctum, Anchitei filium
Hunc ASCLEPIADEM patrius ſepelivit pulvis
Qui plurimos frigidis labefactatos a morbis
Homines avertit a Proſerpinæ thalamis.

Ex Medentium numero ASCLEPIADARUM dicto multa poſteris tradita ſunt ſuis autoribus cognomina: Ἀσκληπιὰς herba eſt, hederæ ſimilis, de qua Plinius, *l.* 27. *c.* 5. Eſt etiam Collyrium a Celſo, *l.* 6. *c.* 6. memoratum. Ἀσκληπίου ſpecies eſt panacis ab Æſculapio nominata, in honorem filiæ Panaceæ. Ἀσκληπιὸς τροχίσκος Paſtillus eſt, cujus mentionem, facit Aetius, *l.* 14. Eſt

etiam

etiam nomen ſmegmatis aridi a Paulo Ægineta deſcripti, *l.* 7. *c.* 13. Malagma etiam ſignificat dolori ſummovendo, a Galeno l. 7. τῶν κατὰ γένη deſcriptum. Jo. Tzetzes, *Chiliad.* 10. 349. titulum fecit *De ASCLEPIADARUM arte*, Περὶ ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΩΝ τέχνης.

Interdum è ſecta nomen habuerunt qui ASCLEPIADIS dogmata tuebantur; ASCLEPIADÆI potiùs quàm ASCLEPIADES dicendi, contra quos Galenus noſter in Eraſiſtratæos, & ASCLEPIADÆOS. *In multis*, inquit l. de Criſ. c. 8. *ſæpius deliravit ASCLEPIADES, & quicunque non norunt Naturas eſſe morborum medicatrices*. Celebris enim fuerat ASCLEPIADES ille ſectæ conditor, Eraſiſtrati olim diſcipulus qui ſcripſit *de acutis paſſionibus*. De quo ita Plinius, l. VII. c. XXXVII. *Summa autem ASCLEPIADI Pruſienſi condita nova ſecta, ſpretis legatis & pollicitationibus Mithridatis Regis, reperta ratione quâ vinum ægris medetur, relato è funere homine & ſervato: ſed maximè ſponſione facta cum Fortuna, ne medicus crederetur, ſi unquam invalidus ullo modo fuiſſet ipſe, & victor ſuprema in ſenecta lapſu ſcalarum exanimatus eſt*. Audiamus iterum Plinium, l. 26. c. 3. *Donec ASCLEPIADES ætate magni Pompeii, orandi magiſter, nec ſatis in arte ea quæſtuoſus &c. Totam medicinam ad cauſam revocando conjecturam fecit, quinque res maximè communium auxiliorum profeſſus, abſtinentiam cibi, aliàs vini, fricationem corporis, ambulationem, geſtationes. Quæ cum unuſquiſque ſemetipſum ſibi præſtare poſſe intelligeret, faventibus cunctis, ut eſſent vera quæ facillima erant, univerſum prope humanum genus circumegit in ſe, non alio modo quàm ſi cælo emiſſus adveniſſet. Trahebat præterea mentes artificio mirabili vinum permittendo ægris, dandoque tempeſtivè tum frigidam aquam*. Ejuſdem mentionem facit Celſus, his verbis: *In duas partes medicina diviſa erat, aliis rationalem artem, aliis uſum tantùm ſibi vindicantibus: Nullo verò quoquam poſt eos qui ſupra comprehenſi ſunt agitante, niſi quod acceperat donec ASCLEPIADES medendi rationem ex magna parte mutavit*. Et libro 5. c. 1. *Medicamentorum uſum ex magna parte ASCLEPIADES non ſine magna cauſa ſuſtulit: Et cùm omnia ferè medicamenta ſtomachum lædant, malique ſucci ſint, ad ipſius victus rationem potius omnem ſuam curam tranſtulit*. De eodem verba facit Scribonius Largus, in Præfatione, *ASCLEPIADES maximus autor medicinæ negavit ægris danda medicamenta*. In libro tamen præparationum quem inſcribit ϖροχονδαιτικῶν, *contendit ultimæ ſortis eſſe medicum, qui non ad ſingula quæque vitia, binas ternaſve compoſitiones & expertas, paratas habeat*. Et quoniam medendi ſcientiæ decreta confeſſæ antiquitatis præjudicio firma tenenti ac meditata quotidie oratione labefactavit, ideo Galenus *l.* 3. *de Criſibus*, ἕξιν ἀντιλογικὴν eum exercuiſſe refert. Cælius Aurelianus, *l. de acutis* ſcribit *Eum ſemper in curandis ægris ambitione quodam, aliorum Medicorum præſidia, ſive bona ſive mala, rejicere conſueviſſe*. Multa de eodem ſcri-

 bit

bit Apulejus, l. 4. Florid. *ASCLEPIADES ille inter præcipuos medicorum, ſi unum Hippocratem excipias, cæteris Princeps &c.* Macrobius, *l.* 5. *Saturn.* ejus mentionem facit his verbis: *ASCLEPIADES autem, vir inter Græcos apprimè doctus ac diligens, carcheſia a navali re exiſtimat dicta: Ait enim navalis veli partem inferiorem Pateram vocari; circa mediam, τράχηλον dici, ſummamque verò partem Carcheſium nominari.*

Opinionem huc adducere liceat, ſcilicet in varias ſectas abiiſſe diverſa genera ASCLEPIADARUM, *ut qui in Co erant alia dogmata ſentirent, quam qui in Cnido aut Rhodo.* Perpendenti ſupracitatum Galeni locum, *l.* 1. *method. c.* 1. mihi in mentem venit ſectarum varietatem a locis quos incolebant illi ASCLEPIADES genere, ortam eſſe.

Multos ASCLEPIADES a ſecta dictos, legimus in libris antiquis. Titus & Chryſippus ipſum ſectæ conditorem audiverant, quam amplexi ſunt. Ille *de anima* ſcripſit, hic *de Lumbricis*, ut tradit Cælius Aurelianus, l. 3. c. 5. Themiſon Laodicæus ſcripſit *de tardis paſſionibus* & *Epiſtolas*: Idem ille eſt qui a Præceptore deficiens, novam ſectam condidit dictam Methodicorum, in quem ſæpè Galenus invehitur. Priùs illum notaverat Juvenalis, ſat. v. *Quot Themiſon ægros autumno occiderit uno.* Arejus ASCLEPIADIS Pruſienſis diſcipulus, teſte Galeno, *l.* 5. *de compoſ. med.* Niceratus, Julius Baſſus, Petronius, Sextius Niger, *diligentiſſimus medicinæ autor*, inquit Plinius l. 32. c. 3. Diodotus, Claudius, & ARTORIUS noſter, qui omnes cum multis aliis pariter ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΑΙ *ASCLEPIADES* dicti ſunt. Alterius medici, ſectâ methodici, marmoreum monumentum huc adduci poteſt, quod eximiæ integritatis repertum eſt etiam Smyrnæ, & ad Chriſtianiſſimum Regem a tribus annis tranſmiſſum. Hæc leguntur in ejus baſi.

Μ. ΜΟΔΙΟΣ ΑΣΙΑΤΙΚΟΣ.	*M. Modius Aſiaticus*
ΙΑΤΡΟΣ ΜΕΘΟΔΙΚΟΣ.	*medicus methodicus.*

Pectori verò inſcriptum erat hoc diſtichum,

ΙΗΤΗΡ ΜΕΘΟΔΟΥ ΑΣΙΑΤΙΚΕ ΠΡΟΣΤΑΤΑ ΧΑΙΡΕ
ΠΟΛΛΑ ΜΕΝ ΕΣΘΛΑ ΠΑΘΩΝ ΦΡΕΣΙ ΠΟΛΛΑ ΔΕ ΛΥΓΡΑ.

Alludente poſtremo carmine Homero canenti de Ægypto;

Πολλὰ φέρει μεμεγμένα ἐσθλὰ καὶ λυγρά.

Facile non eſſet, tantus legitur apud Antiquos ASCLEPIADARUM Medicorum numerus, ſingulos ſecurè ad declaratas ſignificationes revocare: Id porrò certum eſt ſæculorum decurſu, ASCLEPIADÆOS maximè a ſecta dictos fuiſſe. Rem non ingratam me facturum opinor, ASCLEPIADES cæteros, qui legenti mihi occurrerunt, hîc commemorare.

Duo primùm leguntur in inſcriptione Gruteriana *p.* 93. quæ Romæ viſitur.

TI.

TI. CLAUDIUS ASCLEPIADES
ET CÆCILIUS ASCLEPIADES
EX VOTO NYMFABUS D. D.

ASCLEPIADEM Philini filium Clazomenium memorat ænea tabella referens ſenatus conſultum fœderis a F. Urſino deinde Grutero, *p.* 503. relatum.

Et alium Strabo, *l.* 3. qui primùm in Hiſpania Truditana Grammaticam docuit, & deſcriptionem gentium in iſtis regionibus agentium edidit. Quòd Myrlea ejus patria eadem ſit ac Bithyniæ Pruſa, ideo nonullis placuit hunc cum magno ASCLEPIADE confundere: Verùm hic Pompeii M. temporibus, ille Attali & Eumenis Pergamenorum Regum, interjecto ſæculo.

Quidam legitur M. ΑΥΡΕΛ. ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΗΣ in ſtatua fori Trajani memoratus abſque ulla temporis aut exercitii deſignatione; ut & alter in marmore Oxonienſi centeſimo trigeſimo ſexto. ASCLEPIADES poeta tragicus, Iſocratis diſcipulus, ad rem noſtram minùs facit, ut & ille ASCLEPIADES Phliaſius, a Diogene Laertio commemoratus, *in vita Menedemi*. Egregium eſt marmor inter Arundelliana, a Reineſio relatum, *p.* 725. in quo Amilla matrei filia monumentum ſibi, ASCLEPIADI conjugi & Poſteris condit, præſcriptis etiam legibus ſepulcralibus: ΑΜΙΛΛΑ ΜΑΤΡΕΟΥ ϗ τ. λ.

ΘΕΟΥ *Dei* ſeu *Divi*: Eò proceſſerat Græcorum & Romanorum adulatio ut ſuos benefactores pro Diis habuerint: Frequentes inde Auguſtorum Auguſtarumque conſecrationes quas ἀποθεώσεις Græci dicebant, ex S. C. decretæ, ut eorum memoria religioſiùs a poſteris celebraretur. Ne tamen inde Auguſtum, hujus monumenti temporibus, fato functum eſſe opinemur, in cujus fortaſſis gratiam Medicum ARTORIUM honoravit S. P. Q. Smyrnenſis. Illi enim vivo videntique aræ dicatæ ſunt, inquit Horat. l. 2. Epiſt. 1.

Præſenti tibi maturos largimur honores,
Jurandaſque tuum per numen ponimus aras.

Et ode 5. l. 3. *Præſens DIVUS habebitur Auguſtus*. Idem apud Appianum legitur, de bello civ. l. 1. *Quo facto vivus videnſque conſecratus & AUGUSTUS a Populo Romano appellatus.*

ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ, *Cæſaris Auguſti*: Nullum hic dubium eſt, deſignari feliciſſimum Principem Octavianum, cui ſupra cæteros contingit J. C. Salvatorem noſtrum in cenſu ſuo habere, & lege Regia, Europæ, Aſiæ, Africæque dominari. Quippe qui egregiis

cla-

claſſicorum virorum teſtimoniis, M. ARTORII & poſtea Ant. Muſæ clariſſimorum medicorum opera uſus eſt. Neque tamen quæ hic leguntur Cæſaris Auguſti vocabula, ſecundum numero Imperatorem perpetuò deſignant, cùm Poſterorum dignitates fuerint, quæ in eo veluti cognomen & agnomen. Rectè meo judicio doctiſſimi Gronovius, Schefferus, & Munkerus, Hyginum Auguſti libertum, non aurea Octaviani ętate, ſed aut Antoninorum aut inferiorum Auguſtorum vixiſſe cenſent. CÆSARIS nomen Julio ſumpſit Auguſtus, adoptionis jure, quod eorum poſtea ſucceſſores ſemper uſurpaverunt. AUGUSTI cognomen Octaviano impoſitum eſt, ac inde hujus ſucceſſoribus ob divinum quid & præſtantiam, de quo Dio, *l.* 43. Suetonius, *c.* 7. Græci dixerunt ΣΕΒΑΣΤΟΝ, quaſi venerandum & homine majorem.

ΙΑΤΡΟΝ *Medicum*. In monumentis tum Græcis tum Latinis deſcriptum paſſim occurrit exercitium laudati defuncti: Inummera ejuſmodi nobis ſuppetunt Medicorum epithaphia. Celeberrimum eſt illud Agathemeri inter Epigrammata græca relati, & marmora Oxonienſia.

ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΙΗΤΗΡ ΑΓΑΘΗΜΕΡΟΣ ΕΝΘΑΔΕ ΚΕΙΜΑΙ,
ΠΑΝΤΟΙΗΣ ΔΕΔΑΩΣ ΚΡΑΙΠΝΟΝ ΑΚΕΣΜΑ ΝΟΣΟΥ
ΞΥΝΟΝ ΤΟΥΤΟ ΔΕ ΜΟΙ ΚΑΙ ΜΥΡΤΑΛΗ ΕΙΣΑ ΣΥΝΕΥΝΩ
ΜΝΗΜΑ ΜΕΤ ΕΥΣΕΒΕΩΝ ΔΕΣΜΕΝ ΕΝ ΗΛΥΣΙΩΙ.
Claudius Aghathemerus medicus hic jaceo,
Omnigeni qui cognoveram præſtantiſſimum remedium morbi.
Commune hoc mihi eſt, & æque Myrtale conjugi
Monumentum; cum Piis autem nos ſumus in Elyſio.

Locuples Gruteriana collectio multa ſuppeditavit hic deſcribenda pagg. 581. & 632. & ſeqq.

Romæ	ΤΙ. ΚΛΑΥΔΙΩΙ ΑΛΚΙΜΩ ΙΑΤΡΩ ΚΑΙΣΑΡΟΣ Ε. τ. λ.	*Ti. Claudio* *Alcimo medico* *Cæſaris.*

Romæ	ΚΛΑΥΔΙΩΙ ΜΑΚΡΙΤΩΙ ΙΑΤΡΩ	*Claudio Macrito medico.*

ΘΕ-

In Aſia Pag. 115. 5.

ΘΕΣΙΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΙΗΤΡΟΥ ΞΑΝΘΟΥ ΤΟΥ
ΝΟΣΟΚΟΜΟΥ ΥΙΟΥ ΚΑΙ ΧΑΡΙΤΟΣ ΣΥΝΒΙΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ
ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΑΥΤΩΝ

Sepulcrum Theodori medici rufi,
Præfecti valetudinarii filii, & Charitis uxoris ejus &
Eorum filiorum.

Inscription	Interpretation
Θ. Κ. Λ. ΑΠΟΛΛΩΝΙΩΙ ΙΑΤΡΩΙ Μ. Χ. ΚΑΡΜΗ ΑΝΕΘΗΚΕΝ.	*Dis Manibus* *Lucio Appolonio* *medico* . . . . *Carme poſuit.*
Γ. ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΣΕΙΛΙΑΝΟΣ ΙΑΤΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΣ	*Cajus Claudius* *Silianus* *medicus* *Epheſius.*
ΚΟΡΝΟΥΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΚΑΙ ΡΟΥΦΙΝΗΣ ΘΥΓΑΤΡΟΣ	*Cornuti* *medici* *& Rufines* *filiæ.*

Romę

Apud Urſin. D. M. ARRIUS CN. LIB. HERMES MEDICUS &c.

Aug. Taurin. ACRONI P. MEDICO AUG. &c.

Apud Urſin. D. M. L. AVIANO. L. F. PUB. VALERIANO MEDICO &c.

Patavii P. CARM. SOSTHE MEDIC. VI. VIR. AUG. ANCHAR.

DIS MANIBUS C. CÆCILI C. F. SAB.
AQUILÆ CÆCILIÆ C. L. MOSCHIDI.
Romę C. CÆCILIUS DIÆTUS MEDICUS
FILIO ET LIB. CONJUGI SUÆ PIISSIMIS.

D. M.

Beneventi D. M. Sacrum Marco Casinejo Paeto Medico &c.

Beneventi A. CLODIO A. F. MEDICO &c.

Narbonæ VIV. L. POMPONIA L. L. DIOCLES MEDICUS &c.

Romæ D. M. T. JULIO ROSIANO APOLLINARI MEDICO &c.

Mogontiæ Peregrino Heliodoro Consummatae Peritiae,
MEDICO ET MIRÆ PIETATIS JUVENI CO.
Cominia Faustina Mater Infelicissima F. C.

Budæ D. M. C. Juli Filetionis Domo Africa Med. &c.

Romæ D. M. M. JUNIO DIONYSIO MEDICO &c.

Romæ Menander Medicus V. A. xxi, Titulum Dona Psychæ.

Mediolani V. F. M. PETRONIUS HERAS MEDICUS &c.

Romæ D. M. Sex. Pedio Sex. Lib. Secundo Medico &c.

Comi D. M. C. PLINII VALERIANI MEDICI &c.

Ameriæ HIPPOCRATES ZEUXIDIS. L. MEDICUS
EROTIS HIPPOCRATIS SOROR.

Concordiæ D. Sempronius Jucundus Medicus Ariminiensis.

Apud Urſinum L. Tauranius L. L. Olympus Medicus Oll. xii.

Tibure TALLUS MEDICUS MAG. H. V.

ZOPYRUS ALEXANDRI F. ALEXANDER MEDICUS.

Brixiæ D. M. THEOPHILETIS MEDICI
SEVERA MARITO CARISISMO.

Interdum clinicis & ocularⅰis quos pro medicis habebant, ſuus dicatus eſt honos; Legitur hæc inſcriptio prope collem Hortulanum.

Romæ

TI. LYRIUS TI. CÆSARIS AUG.
SER. CELADIANUS MEDICUS OCULARIUS &c.

Tum

Apud Urſin. Tum SILICIUS MEDICUS AB OCULIS.

P. ATTIUS ATIMETUS AUG. MEDICUS AB OCUL.

Romæ TI. JULIUS AUG. ET AUGUSTÆ CUTISONUS MEDICUS OCULARIUS H. S. E.

Romæ inter portã Appiã & Lat.

CHRESTÆ CONSERVÆ ET CONJUGI CELADUS ANTONIUS DRUSI MEDICUS CHIRURG. BENEMERITI FECIT. EA VIXIT ANN. XVII.

Quin & Medicæ multæ ſuas habuerunt inſcriptiones, ſua epitaphia; atque etiam obſteſtrices, ſarcinatrices, Seplaſianii, balneatores, unctores, prægustatores, ſervi a cyatho, a potione, & alii de quibus alias.

At cur ARTORIUM noſtrum ſolo medici titulo ornat cenotaphium, non Archiatri? Honorifica quippe eſt hæc vox, quæ Principis Medicum deſignat: Auguſti ævo nondum erat in uſu. Legitur apud Strabonem, *l.* 14. Κτησιὰς ὁ ἰατρεύσας μὲν Ἀρταξέρξην, non ἀρχιατρὸς. Ex G. Xylandri verſione a Caſaubono recognita, *Cteſias Artaxerxis Medicorum Princeps*: Quibus facile eſt conjicere illius temporis uſum græcè deſcriptum, latino ſermone noſtris moribus eſſe accommodatum. Andromacus Neronis Medicus a Galeno ἀρχιατρὸς nuncupatur, *l. de loc. affec. c.* 1. Mos deinde fluxit medicos tali titulo honorare, quaſi & Principum medicos, & medicorum Principes: Dignitatem exhibent multæ antiquæ inſcriptiones.

Romæ ad S. Stationi

M. Livio Celso Tabulario Scholae Medicorum M. Livius Eutychus Archiatros &c.

Budæ in Illyrico

D. M. Actius Cajus Archiater Sibi et Juliae Primae Conjugi Incomparabili U. S. P.

Omnium antiquiſſima videtur hæc Lampſacenſis a doctiſs. Sponio, heu amico olim meo ſingulari, Itiner. *l.* 3. *p.* 91. *& a* Curioſiſſimo Equite Anglo, D. Georgio VVehler, *in ſuo Itin. p.* 77.

Η ΓΕΡΟΥΣΙΑ	*Senatus* ſupple honoravit
ΚΥΡΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ	*Cyrum Apollonii filium*
ΑΡΧΙΑΤΡΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ	*Archiatrum optimum*
ΠΟΛΕΙΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ	*Civem illuſtrem*
ΠΡΟΣ ΠΟΛΛΟΙΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑΣΙΝ	*Ob multa beneficia*
ΕΙΣ ΑΥΤΗΝ ΑΛΕΙΨΑΝΤΑ	*In ſe collata*
ΛΑΜΠΡΩΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΔΑΠΑΝΩΣ	*Splendidè & ſumptuosè & in-*
ΚΑΙ ΑΣΥΝΚΡΙΤΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟ	*comparabiliter.*
ΧΑΡΙΣΑΜΕΝΟΝ ΧΕΙΛΙΑΣ	*Donatum mille drachmarum*
ΑΤΤΙΚΗΣ ΤΗ ΓΕΡΟΥΣΙΑ.	*Atticarum, ſenatui.*

Ille forte Cyrus eſt, ad quem pertinet hæc Inſcriptio, *in villa Strozzi Florentina.*

CYRUS
LIVIÆ DRUSI CÆS.
MEDICUS

Græci quippe, patriâ in provinciæ formam redactâ, ſæpè in Urbem properabant, plerumque medicinæ exercendæ, quam ſupra ceteros populos callebant: Ita poſt ſæculum contigit Galeno noſtro, qui Aurelii, Veri, Fauſtinæque gratiſſimus fuit Archiater. Conſtantinus Imp. illuſtribus privilegiis ſuos Archiatros honorari voluit, l. 12. cod. tit. 41. *Archiatros noſtri palatii nec non Urbis Romanæ &c.* Caſſiodorus, in epiſt. ad Valent. & *Archiatri* & *Archiatrorum comitis* mentionem facit, illius quidem ut Principum Medici, hujus ut Principis inter medicos. Annua ejus ſtipendia memorat Plinius fuiſſe CCL. H-S. quæ ad monetæ Venetæ rationem redacta, facerent Hungaricorum aureorum ſex millia. Egregia ſunt Caſſiodori verba *l. 6. epiſt. 9.* cùm Imperatorem talia dicentem narrat, *Indulge noſtro palatio, habeto fiduciam ingrediendi, fas eſt tibi nos fatigare jejuniis, fas eſt contra noſtrum ſentire deſiderium.* Nullum itaque ἐπίθετον adjungebant primis temporibus Medici officio, quod ſummum & meritò inter Philoſophos cenſebant, valetudinem tuendæ atque recuperandæ dicatum. Aliter egerunt poſteri qui titulos aliquando magnificos addiderunt, aliquando etiam deſignaverunt peculiare Medici officium: Ut etiamnum Barbari Turcæ a Græcis proculdubio edocti, binam faciant medicorum ſpeciem, cujus alii *Soſoi* & *grammatiſmenoi Jatroi*, alii ſimpliciter *Jatroi* nuncupantur. Hi levi duntaxat aut nulla medicinæ cognitione imbuti, medicamentis utuntur & abutuntur, chirurgiam,

giam, pharmaciamque exercentes, & miniſtros medicinæ ſe præbentes: *Sofoi* ſeu ſapientes & Philoſophi, artem omnium longiſſimam multo ſtudio comparatam profitentur, adhibitis convenientibus ratiocinationibus, experientias firmantibus. Vide Sponium *Tom.* 2. *p.* 82. Utinam in ſola Græcia circulatores & circumforanei, Medici titulo gauderent.

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΤΩΝ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. *Senatus Populuſque Smyrneorum.*

Solemnis erat Rerumpublicarum formula. Utrumque vocabulum Rempublicam Smyrnenſem hîc complectitur, ut ex ſexcentis inſcriptionibus patet. Interdum ſcribebatur ſolius Populi voluntas, ut in decretis, Fœdus Smyrneorum & Magnetum deſignatibus; Ἔδοξεν τῷ ΔΗΜΩ, *Placuit POPULO*: Deinde porro legitur Στρατηγῶν γνώμῃ, *Ducum conſilio*: Hoc eſt Prætorum & Polemarchi, virorum ſumma fide & prudentia pacis bellique tempore, civitatis præſidium, cuſtodiam, reſque publicas adminiſtrantium. Interdum ſolius Senatus ſeu conſilii, ut in hac inſcriptione inter marmora Oxonienſia, n. 2. Ἀγαθῇ τύχῃ ἐψηφίσατο ἡ κρατίστη Βουλὴ, κ.τ.λ. *Bonæ fortunæ: Ut decrevit præſtantiſſimum Concilium &c.* Inde Βουλαῖος dictus eſt Jupiter, in nummo, ut *Concilii dator*, & Senatores dicebantur Βουλευταί. Hic non deſcribam quæ ad hanc rem facientia in MARCELLINA noſtra declarata ſunt, *p.* 385. Præter marmora in quibus Senatus populuſque indicantur, egregium poſſideo M. Aurelii nummum æreum, in quo honoratus venit Imperator a Nicomedenſium Senatu Populoque hâc epigraphe. ΒΟΥΛΗ. ΔΗΜΟΣ, ΝΕΙΚΟΜΗΔΕΙΑΣ ΟΜΟΝΟΙΑ. *Communitas Nicomediæ Senatum*, ſcilicet & *Populum* comprehendens, egregiè deſignatur viro & fœminâ turritâ; hâc civitatem ſignificante, illo Senatum, qualis ΙΕΡΑ ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ in multis aliis repræſentatur.

Ex illis autem verbis, dubium nobis non relinquitur audito Smyrnæ M. ARTORII in patriam revertentis naufragio, Senatum Populumque Smyrnenſem hoc ejus honori decreviſſe Cenotaphium, quod fortaſſis ſtatuam pro more habuit comitem: Multas enim baſes in illis regionibus disjectas audio, interdum etiam cum nominum dignitatumque ſculptura: Faxint Superi, ut ad illuſtris illius Medici gloriam artiſque meæ dignitatem, tum Smyrnenſe decretum, tum ARTORII ſtatua, tum alia ejuſmodi monumenta nobis tandem innoteſcant. Diligentiæ non parcam, quam ſpe numquam intermoritura fovere animus eſt.

ΕΤΗΜΗΣΑΝ. Tum ob dignitatem tum ob meritum fortaſſis & acceptum beneficium, *honoravit* M. ARTORIUM S.P.Q. Smyr-

nenſis. *Τιμάω* quippe idem Græcis erat quàm latinis *habeo in pretio*, *honoro*, *magnifacio*. Illud tamen *Τιμᾷν* apud Hebraici ſermonis peritos, non tantùm honorem ſed & ſubſidium indicat: Quo ſenſu Commentatores Evangelii Mathæi *c.*. 15. *Τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα*, *Honora patrem & matrem* præceptum cenſent, parentibus liberos præter cultum ſuccurrere debere: Sic *Τιμὴ* a *Τίειν* deduci videtur, quod *perſolvere* ſignificat, alluſione facta ad parentum impenſas laboreſque. Cultum hoc monumento ARTORIUM Medicum intelligere poſſumus, *ἐκ τοῦ τιμᾷν* apud Plutarchum ſignificatione, *τὴν Ἀθηνᾶν ἄγειν ἐν τιμῇ*, quo nihil aliud quàm *Minervam coli* percipimus.

Memorat Reineſius, *p.* 508. columnam marmoream Sardibus repertam, quâ Senatus Populuſque Sardianus Ti. Claudium Quirina, treſque ejus filios honoraverat.

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ	*Concilium & Populus*
ΚΑΙ Η ΓΕΡΟΥΣΙΑ	*Et Senatus*
ΕΤΙΜΗΣΑΝ	*Honoraverunt*
ΤΙΒΕΡΙΟΝ ΚΛΑΥΔΙΟΝ	*Tiberium Claudium*
ΤΙΒΕΡΙΟΥ ΥΙΟΝ ΚΥΡΙΝΑ ἐ.τ.λ.	*Tiberii filium Quirina, &c.*

Quidni hic Quirina prænomen Tiberii acceperit a ſuo patrono, ut ſolebant Græci adulatores; ac deinde ob CIVITATES ASIÆ RESTITUTAS Imp. Tiberii nummum ornantes, Sardiani ad Tmolum montem tum Imperatori Tiberio, tum Tiberio Quirina qui ſuæ civitatis patriæ reſtitutionem fortaſſis procuraverat, grata Reſpublica hoc decretum fecerit; Rectiùs conjiciant peritiores.

Alteram ejuſdem forte Tib. Claudii Quirina inſcriptionem vulgaverat Gruterus, *p.* 581. 9 quam quòd artem medicam illuſtret, hîc referre non intermittam. Romæ in hortis S. Pauli ad viam Oſtienſem in ara marmorea elegantiſſima.

ΤΙΒΕΡΙΩΙ ΚΛΑΥΔΙΩΙ	*Tiberio Claudio*
ΚΟΥΙΡΕΙΝΑΙ	*Quirina*
ΜΕΝΕΚΡΑΤΕΙ ΙΑΤΡΩΙ	*Menecrati medico*
ΚΑΙΣΑΡΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΑΣ	*Cæſarum & propriæ*
ΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝ ΑΡΓΟΥΣ	*Logicæ & Argis*
ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΤΙΣΤΗΙ ΕΝ	*Medicinæ conditori in*
ΒΙΒΛΙΟΙΣ ΙΝΣ ΔΙΩΝ	*Libris* 156. *Dion*
ΕΤΕΙΜΗΘΗ ΥΠΟ ΤΩΝ ΕΝ	*Honoravit ob*
ΛΟΓΙΜΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΨΗΦΙΣ	*Inſignium urbium*
ΜΑΣΙΝ ΕΝ ΤΕΛΕΣΙ ΟΙ ΓΝΩΡΙΜΟΙ	*Familiares ſenatus cõſulto*
ΤΩΙ ΕΑΥΤΩΝ ΑΙΡΕΣΙΑΡΧΗΙ ΤΟ ΗΡΩΟΝ	*Suæ ſectæ autori*
	Hoc monumentũ fecerunt.

Præ-

Præclaram inſcriptionem retulit Reineſius *p.* 499. ſcilicet Pſephiſma Senatus Populique Delii, quo Clinodemo Laboti F. publico ſcilicet Deliorum hoſpiti, & de eorum templo optimè merito, honores decernebantur. ΕΔΟΞΕΝ ΤΗΙ ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ȣ τ. λ. *Placuit Concilio & Populo &c.* Et egregiam alteram in quâ ob merita, honores cum locis prærogativa in certaminibus, Mendicæo Dioclis F. Cyrenæo, & poſteris ejus tribuuntur.

Superba eſt & inſcriptioni noſtræ maximè affinis quæ Sardibus reperta a Reineſio vulgata eſt, *p.* 334. & a Sponio, noſtro obſer. *Itin. tom.* 3. *p.* 146.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑΡΑ	*Imperatorem Cæſarem*
ΘΕΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΥΙΟΝ	*Divi Hadriani filium*
ΘΕΟΥ ΤΡΑΙΑΝΟΥ ΥΙΟΝΟΝ	*Divi Trajani nepotem,*
Τ. ΑΙΛΙΟΝ ΑΔΡΙΑΝΟΝ	*T. Ælium Hadrianum*
ΑΝΤΟΝΙΝΟΝ ΕΥΣΕΒΗΝ ΣΕΒΑΣΤΟΝ	*Antoninum pium Auguſtū*
ΔΗΜΑΡΧΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ Β.	*Tribuniciæ poteſtatis II.*
ΥΠΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΠΑΤΡΙΔΟΣ	*Conſulẽ III. patrem patriæ*
Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ	*Senatus populuſque*
ΤΩΝ ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ	*Sardianorum*
ΕΤΙΜΗΣΑΝ ΗΡΩΑ	*Honoravit Heroem*
ΕΥΝΟΙΑΣ ΑΥΤΟΥ ΧΑΡΙΝ.	*Benevolentiæ ejus causâ*

Egregias ſequentes inſcriptiones ΕΤΙΜΗΣΑΝ celebrantes hoc loco tranſcribi dignas cenſuimus. Mytilenis ad marmoream baſim.

Gruter. p. 1091. 4.

ΑΓΑΘΗΙ ΤΥΧΗΙ	*Bonum factum*
Α ΒΟΛΛΑ ΚΑΙ Ο ΔΑΜΟΣ	*Concilium & Populus*
ΕΤΕΙΜΑΣΣΕΝ ΑΥΡ.	*Honoravit Aurel.*
ΑΡΤΕΜΙΔΟΡΟΝ Β. ΤΟΝ	*Artemidorum II.*
ΤΩ ΥΜΕΝΑΙΩ ΒΟΛΛΕΥΤΑΝ	*Hymenæi Senatorem*
ΑΓΩΝΟΘΕΤΗΣΑΝΤΑ	*Panegyricum ſolemnium*
ΚΑΙ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑΧΙΣΑΝΤΑ	*Principatum exercentem*
ΕΝΔΟΞΩΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΤΕΙΜΟΣ	*Glorioſè & honorificentiſſimè*

Nollem ex varia ſcribendi formula quidquam majeſtati epigrammatum detrahi, cùm aliquando quadratarii, aliquando inſcriptores peccaverint. Lectoris benignitas jis facilè occurret.

A doricè pro Η · ΒΟΛΛΑ pro ΒΟΥΛΗ · ΔΑΜΟΣ pro ΔΗΜΟΣ. ΕΤΗΜΑΣΕΝ pro ΕΤΙΜΗΣΑΝ, vel ΕΤΕΙΜΗΣΕΝ.

Gru-
ter.
p.427.

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ
ΣΕΒΑΣΤΗΝΩΝ ΤΕΚΤΟΣΑΓΩΝ
ΕΤΙΜΗΣΕΝ Μ.
ΚΟΚΚΗΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ
ΤΩΝ ΕΑΥΤΩΝ ΠΟΛΙΤΗΝ
ΑΝΔΡΑ ΣΕΜΝΟΝ ΚΑΙ
ΤΗ ΤΩΝ ΗΤΩΝ ΚΟΣΜΙΟΤΗΤΙ
ΔΟΚΙΜΩΤΑΤΩΝ .

Senatus & Populus
Sebaſtenorum Tectoſorgum
Honoravit Marcum
Cocceum Alexandrum
Suum civem
Virum pium
Et morum honeſtate
Spectatiſſimum .

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ
ΠΡΑΞΙΚΛΗΝ ΝΕΟΜΗΔΟΥΣ
ΗΤΙΜΗΣΕΝΤΟ ΕΒΔΟΜΟΝ
ΧΡΥΣΩΙ ΣΤΕΦΑΝΩΙ ΑΡΙΣΤΕΩΙ
ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΙ ΧΑΛΚΗΙ
ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΙΩ ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΓΩΣΙΝ
ΚΑΙ ΣΙΤΗΣΕΙ ΕΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΩΙ
ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΕΝ ΚΑΙ ΕΥΝΟΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ
ΠΑΤΡΙΔΑ
ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΗΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΘΕΟΥΣ ΕΥΣΕΒΙΑΙ
ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΙ ΚΑΤΑ ΠΑΝΤΑ ΤΡΟΠΟΝ
ΑΡΙΣΤΑ ΠΕΠΟΛΙΤΕΥΣΘΑΙ

Senatus & Populus
Praxiclem Neomedis filiū
Honoravit ſeptimum
Aurea corona pro præmio
Et effigie ænea
Et prima ſede in certaminibus
Et jure epulandi in Prytanæo
Ob virtutē & benevolentiā
Et beneficia in patriam
Et ob pietatem erga Deos
Et omnium per omnia
Reipublicæ adminiſtrationē

Gruter. p. 460. 1. *Venet. apud Proc. Conta.*

Marmor ex inſula Paro Venetias allatum ei non multùm eſt diſſimile:

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ
ΕΤΙΜΗΣΕΝ ΘΡΑΣΩΝΑ ΘΡΑΣΙΞΕΝΟΥ
ΧΡΥΣΩΙ ΣΤΕΦΑΝΩΙ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΙ ΜΑΡΜΑΡΙΝΗΙ
ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΙΑΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΓΩΣΙΝ
ΚΑΙ ΣΙΤΗΣΙΝ ΕΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΩΙ
ΑΡΞΑΝΤΑ ΤΗΝ ΤΟΥ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΑΡΧΗΝ
ΚΑΛΩΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΣ
ΚΑΙ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΣ ΤΗΙ ΠΑΤΡΙΔΙ
ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΕΝ ΚΑΙ ΕΥΝΟΙΑΣ
ΗΣ ΕΧΩΝ ΔΙΑΤΕΛΕΙ
ΠΡΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΝ
ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΗΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΘΕΟΥΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΙ

Senatus & Populus
Honoravit Thraſonem
Thraſixenis filium
Aurea corona
Et effigie marmorea
Et prima ſede in certaminibus
Et jure opulandi in Prytaneo
. . . .
Bellè & juſtè
Utiliter pro patria
Virtutis & benevolentiæ cauſa
Erga civitatem.
Et propter pietatē in Deos.

Gruter. p. 1159. 11.

Aram

Aram commemorat Gruterus *p.* 1095. 5. in qua videtur ſup-plenda lacuna honorifico noſtro vocabulo ΕΤΙΜΗΣΕΝ : Illius ideo inſcriptionem hic tranſcribi concedatur.

ΤΗΝ ΕΠΙ ΠΑΣΗ ΑΡΕΤΗ ΣΩΦΡΟΣΣΥΝΗΤΕ ΚΑΙ ΣΟΦΙΑ ΔΙΑΠΡΕΠΟΥΣΑΝ ΙΑΛΛΙΑΝ ΒΑΣΙΛΛΑΝ ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΑΣΙ . . . ΩΣ ΣΑΥΡΟΜΕΝΙΤΩΝ ΤΗΝ ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΗΝ	*Omni virtute* *Prudentia & ſapientia* *Edoctam Jalliam Baſillam* *Senatus & Populus* *Lampraſ. . . . Tauromeni-tarum* Honoravit *clariſſimam*.

Alteram Inſcriptionem vulgaverat amicus olim noſter Sponius, quam Smyrnæ obſervaverat. Tom. 3. p. 130.

ΝΕΩΚΟΡΟΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΔΗΜΟΣ ΕΤΕΙΜΗΣΕΝ ΜΑΡΚΟΝ ΑΤΤΙΛΙΟΝ ΒΡΑΔΟΥΑ ΤΟΝ ΑΝΘΥΠΑΤΟΝ ΕΠΙΜΕΛΗΘΕΝΤΟΣ ΜΑΡΚΟΝ ΑΥΡΗΛΙΟΥ ΠΕΡΠΕΡΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ	*Neocorus Smyrnæorum Populus* *Honoravit Marcum Attilium* *Bradua, Proconſulem* *Curante Marco* *Aurelio Perpero,* *Militum Præfecto.*

Nolim eſſe longior in tranſcibenda inſcriptione Caii Artorii Auli Julii Quadrati a Senatu Pergameno *honorati* tempore Trajani: Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ ΠΕΡΓΑΜΗ-ΝΩΝ, ΤΟΝ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛΗΘΕΝΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ Eam videre eſt in *Sponii itiner. t.* 3. *p.* 142. Sufficiant hæc monumenta varios honores hac voce ΕΤΙΜΗΣΑΝ de-ſignantia, & ſi plurima ſint ad manus: Ad cœterorum vocabulo-rum explicationem progrediamur.

ΗΡΩΑ. *Heroem*. Quid variis temporibus ſignificaverit illa vox, diximus abundè in alio Smyrnenſi monumento, cui inſcriptus eſt ΛΟ. ΜΟΥΡΔΙΟΣ ΗΡΑΚΛΑΣ ΕΤΩΝ Κ. ΗΡΟΣ : Ut olim ſolis Deorum filius tribuebatur honorificus ille titulus, ſic poſtea coquis etiam atque pincernis delatus eſt, ut videre eſt apud Homerum, *Odyſſ.* Σ. Meliori jure potuit competere Medico in ſumma artis dignita-te conſtituto, ſummâ peritiâ ampliſſimaque πολυμαθία conſpicuo. Docet divinus noſter Hippocrates *l. de inſomniis* ſect. 4. *Decernen-das eſſe Diis ſupplicationet ad res quidem proſperas, Soli, Jovi cæleſti, Jovi Cteſio, Minervæ Cteſiæ, Mercurio & Apollini. Ad adverſas ve-rò, Diis averruncatoribus* ἀ *& Terræ, & HEROIBUS*, καὶ ΗΡΩΣΙΝ *ut gravia omnia avertant, & averruncent.*

Præ-

Præter Heroici honoris amplitudinem, indicat hoc ARTORII monumentum, ipſum jam fato functum fuiſſe, juxta legem *Letho datos Divos habeto*. Vide Cicer. l. 2. de leg. *Quoniam* inquit Plutarchus, in Solone, *pium eſt defunctos exiſtimari ſacros*. ARTORIUS eodem forte modo HEROS nuncupatus eſt, quo Marathonii qui in pugna occubuiſſent, ſic enim Pauſanias *l.* 1. Σέβονται δὲ οἱ Μαραθώνιοι τούτους τε οἱ παρὰ τὴν μάχην ἀπέθανον. ARTORIUM Imperatori ſuo ſervientem miſerè naufragio periiſſe ſupra commemoravimus pag. 439.

Alterum ut HEROEM legimus honoratum fuiſſe a Lyttiorum civitate, ſcilicet etiam defunctum:

ΛΥΤΤΙΩΝ Η ΠΟΛΙΣ	*Lyttiorum civitas*
Τ. Φ· ΛΕΟΝΤΙΟΥ ΥΙΟΝ ΚΥΡΕΙΝΑ	*T. Flavium Leontii filium*
ΑΚΕΣΤΙΜΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΣΜΟΝ Β.	*E tribu Cyrena Aceſtimum*
ΑΓΟΡΑΝΟΜΟΝ Β. ΞΥΣΤΑΡΧΗΝ	*Protocoſmum iterum*
ΙΕΡΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΚΟΝ	*Sacri certaminis quinquennalis*
ΤΟΥ ΚΟΙΝ ΟΥ ΤΩΝ ΚΡΗΤΩΝ	*Communis Cretenſium*
ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ	*Virtutis ergo & perpetuæ*
ΑΔΙΑΛΕΙΠΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΨΥΧΙΑΣ	*In civitatem magnanimitatis.*
ΗΡΩΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΝ	*HEROEM & Coſmopolitam*
Τ. Φ. ΧΑΡΜΑΤΙΩΝ ΤΟΝ	*T. Flavium Charmationem*
ΕΑΥΤΟΥ ΠΑΤΡΩΝΑ.	*Suum patronum.*

Eodem animo Decretum Senatus Thyatiræ ΗΡΩΑ *HEROEM* ſuum civem honorat quod in ſuperioribus adduximus p. 435. Atque etiam Sardianorum decretum ſupra relatum p. 454. in quo tres Heroes, medici ut opinor filii, a ſua civitate honorantur.

Ad majorem hujus epitheti intelligentiam maximè faciunt Luciani verba, *in macrobiis*, Heroïcos honores ob collatum beneficium commemorantis, & eo ſpectabilioraquò ad D. Auguſti & M. ARTORII tempora referuntur: Ἀθηνόδωρος Σάνδωνος Ταρσεὺς, Στωϊκὸς κ.τ.λ. Hoc eſt, *Athenodorus Sandonis, Tarſenſis Stoicus, qui fuit Preceptor Cæſaris Auguſti Dei, cujus precibus Tarſi civitas vectigalibus levata eſt, duos & octoginta annos, agens mortuus eſt in patria: Huic Tarſenſis populus quotannis ſolemnes honores ut HEROI perſolvit*. In Smyrnenſi inſcriptione a Reineſio relata *p.* 694. legitur ΘΕΟΙΣ ΗΡΩΣΙΝ pro DEIS MANIBUS ſeu Inferis: Frequentius verò ΘΕΟΙΣ ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΟΙΣ.

ΠΟΛΥΜΑΘΙΑΣ: Hac voce utitur Plato, *l. de leg.* ad indicandam plurimarum rerum notitiam, multijugam rerum variarum eruditionem & diſciplinam: Sic hodie ſonat quæ ſummam unius

rei

rei peritiam deſignabat. Apud Iſocratem, ἐὰν ᾖ φιλομαθὴς, ἔσῃ πολυμαθής. Ut nullus in ſtudiis valde proficere videatur, niſi eorum amore & propenſione ducatur. Mirari ſatis non poſſum hominum quorumdam malitiam, πολυμαθίαν in vitium vertentium, quaſi minùs ille præcipuis ſuis ſtudiis intentus eſſet, qui eadem alienis ornaret. Miſeriam hanc in Italia ſola expertum me profiteor, antiquo Muſarum omnium receptaculo. Remittantur ad marmor noſtrum, ut olim ſceleſti ad lapides, qui πολυμαθίαν vituperio quàm laude digniorem cenſent. Conjectura eſt M. ARTORIUM non ſolùm medicæ artis, ſed & diverſarum diſciplinarum quas inter peregrinandum collexerat, peritiâ, Auguſto placuiſſe & ſuorum popularium gratiam atque honores meruiſſe.

Inſcriptionem vulgavit Th. Reineſius *p.* 458. ut cumque noſtrę convenientem.

Η ΠΟΛΙΣ Η ΤΑΙΝΑΡΙΩΝ	*Reſpublica Tanarienſium*
ΤΙΒΕΡΙΟΝ ΚΛΑΥΔΙΟΝ ΧΑΡΙΤΩΝΑ	*Tiberium Claudium Charitonem*
ΤΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ ΠΟΛΕΙΤΗΝ	*Optimum amicum*
ΣΩΦΡΟΣΥΝΗΣΤΕ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΝ	*Ob ſapientiam & incredibilem in*
ΑΓΟΡΑΝΟΜΙΑΝ ΑΝΥΠΕΡΒΛΗΤΟΥ	*geſto adilatu*
ΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣ ΕΝΕΚΕΝ	*Magnificentiam*
Ψηφίσματι Βουλῆς.	*Decreto Conſilii.*

Alteram obſervavimus apud eumdem *p.* 358. ΕΥΣΕΒΙΑΣ ΕΝΕΚΑ ΔΟΓΜΑΤΙ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ. *Pietatis causâ, decreto Senatus*: Et apud Gruter. *p.* 1126. ΦΙΛΟΚΑΓΑΤΙΑΣ ΧΑΡΙΝ *ob probitatem*: Et *p.* 1156. ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΕΥΣΕΒΙΑΣ ΧΑΡΙΝ *memoriæ & pietatis cauſa*. Alteram etiam inter marmora Oxonienſia *p.* 150. *Ob virtutem & probitatem, & erga ſuos benevolentiam*. ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΕΝ ΚΑΙ ΚΑΛΟΚΑΓΑΘΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΥΣ ΕΥΝΟΙΑΣ. *Et pag.* 270. *Ob virtutem & juſtitiam* ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΕΝ. ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ. Legitur etiam apud Sponium *t.* 3. *p.* 181. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΣ ΕΝΕΚΑ *ob gratum animi monumentum*. Et apud Meurſium ΕΥΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ ΕΝΕΚΑ, *ob benevolentiam & beneficentiam*. Et p. 291. *Placuit Populo &c. honorare Mendicæum Dioclis filium, Cyrenæum ob virtutem & pietatem erga templum, & benevolentiam erga populum Deliacum*. ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΕΝ ΚΑΙ ΕΥΣΕΒΙΑΣ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΚΑΙ ΕΥΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΤΩΝ ΔΗΛΙΩΝ. Non poſſum mihi temperare quin ex Marmoribus Oxonienſibus tranſcribam ἐπιγραφὴν ferè ſimilem, & ſuperbiſſimam, *p.* 276. hoc noſtrum marmor illuſtrantem.

Ο ΔΗ-

Greek	Latin
Ο ΔΗΜΟΣ Ο ΔΗΛΙΩΝ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΝ ΛΑΟΔΙΚΗΝ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΣΕΛΕΥΚΟΥ ΓΥΝΑΙΚΑ ΔΕ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΕΡΣΕΩΣ ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΕΝ ΚΑΙ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΚΑΙ ΕΥΝΟΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΤΩΝ ΔΗΛΙΩΝ.	*Populus Deliacus Reginæ Laodicæ Regis Seuleucifiliæ Uxori verò Regis Perſei Ob virtutem & pietatem Erga templum & benevolentiam Erga populum Deliacum.*

Alibi etiam legitur ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΑ ΚΑΙ ΣΩΦΡΟΣΥΝΗΣ *ob virtutem & prudentiam*. Philomathiæ marmorisnoſtri congruit honorata Philologia, in hac Epheſina inſcriptione a doctiſs. Sponio obſervata & vulgata, itin. *t.* 3. *p.* 132.

Greek	Latin
Η ΒΟΥΛΗ ΕΤΕΙΜΗΣΕΝ ΠΟΠΛΙΟΝ ΑΙΛΙΟΝ ΦΛΑΒΙΑΝΟΝ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΝ ΑΣΠΕΝΔΙΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΟΝ κ τ. λ.	*Senatus honoravit Publium Ælium Flavianum Appollodorum Aſpendium Philologum* hoc eſt *litterarum amatorem.*

	Greek	Latin
Gruter. 1127. 6.	ΘΕΟΜΝΗΣΤΕΑΝΟΝ ΕΥΝΟΥ ΑΝΙΤΑ ΘΕ ΟΜΝΗΣΤΟΥ ΤΟΝ ΙΔΙΟΝ ΥΙΟΝ ΦΙΛΟΤΕ ΧΝΙΑΣ ΧΑΡΙΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ ΛΙΤΤΙΩΝ ΠΟΛΕΩΣ	*Theomneſtianum* . . . . *Theomneſti proprium Filium ob amorem Artium, juxta Decretum Littiorum civitatis*

Megaræ vidit Sponius, Itiner. *t.* 3. *p.* 221.

Greek	Latin
Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΤΙΒ. ΚΛΑΥΔΙΟΝ ΑΤΤΙΚΟΝ ΥΠΑΤΟΝ ΕΠΙ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΝΟΙΑ ΤΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ	*Senatus & Populus Tib. Claudium Atticum Conſulem Ob beneficientiã & benevolentiã Erga civitatem.*

Conſul autem fuit ille Ti. Claudius Atticus anno v. c. 896. Antoninorum temporibus.

ΧΑΡΙΝ *Gratiâ*, *causâ*, frequenter legitur ἕνεκεν & ἕνεκα ut apud Platonem, *de Legibus*: Et in inſcriptione Reineſiana *p.* 756. ΜΝΗΜΟΣΥΝΗΣ ΕΝΕΚΕΝ, & in Itin. Sponii t. 3. p. 85.

ΙΟΥ-

ΙΟΥΛΙΑΝ ΘΕΟΔΩΡΑΝ ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΕΝ ΘΕΟΙΣ.	*Statua Juliæ Theodoræ* *Propter virtutes ejus* *Diis dicata eſt.*

Eadem porro ſignificatione ΧΑΡΙΝ paſſim uſurpatur, ut in hac egregia Dei Lampſaceni inſcriptione apud Gruter. *p. 95*.

ΙΘΥΦΑΛΛΩΙ ΚΟΡΥΝΗΦΟΡΩΙ ΚΗΠΟΦΥΛΑΚΙ ΚΛΕΠΤΟΜΑΣΤΙΓΙ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΔΟΚΙΑΣ ΧΑΡΙΝ ΛΑΜΨΑΚΙΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ.	*Ityphallo, clavam portanti* *Hortorum cuſtodi, occultè verberanti,* *Beneficientiæ & affectus cauſa* *Lampſacenorum communitas.*

Æliæ Victorianæ inſcriptionem refert Reineſius *p. 623.* alteramque *p.* 812. in quibus ΜΝΗΜΗΣ ΧΑΡΙΝ *memoriæ cauſâ*. Et aliam Stabiis repertam cum iiſdem vocabulis.

ΜΥΡΙΝΟΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΑ ΘΕΟΤΙΜΩΙ ΤΩΙ ΥΙΩΙ ΕΤΩΝ ΙΓ. ΜΝΗΜΗΣ ΧΑΡΙΝ.	*Myrinus & Hygiea* *Theotimo filio* *Annorum* 13. *Memoriæ cauſâ.*

Spectabilis ea eſt relata *p.* 708. quæ Romæ viſitur ΧΑΡΙΝ ΑΙΩΝΙΟΥ ΜΝΗΜΗΣ, *memoriæ æternæ cauſa*. Ita docuit Cicero, *Virorum fortium memoriam honore Deorum immortalium conſacratam*: ut in nummis Claudii Gothici; Maximiani, Conſtantii, Chlori, Romuli, Licinium filium videre eſt MEMORIÆ ÆTERNÆ. Legitur etiam altera Romæ apud eumdem p. 730. ΜΝΗΑΣ ΧΑΡΙΝ, *recordationis cauſâ*, quamvis rectius ΜΝΕΙΑΣ, ut *p. 792.* ΜΝΕΙΑΣ ΧΑΡΙΝ. Et apud Sponium *t. 3. p.* 107.

ΑΥΡΗΛΙΣ ΕΛΠΙΔΗΦΟΡΟΣ ΑΥΡΗΛΙΑ ΧΡΥΣΟΓΟΝΗ ΘΥΓΑΤΡΙ ΜΝΗΜΗΣ ΧΑΡΙΝ.	*Aurelis Elpidiphoros* *Aureliæ Chriſogones filiæ* *Memoriæ cauſâ &c.*

Apud Gruter. p. 126. 13. ΣΥΝΦΕΡΟΥΣΑ ΝΕΙΚΑΝΟΡΙ ΜΝΗΜΗΣ ΧΑΡΙΝ. Atque iterum Apud eumdem *p.* 1142. 6.

ΘΕΟΙΣ ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΟΙΣ	*Dis manibus*
ΨΥΧΗ ΑΓΑΘΗ	*Anima bona*
ΔΙΟΔΩΡΟΣ ΑΝΗΡ	*Diodorus Vir*
ΚΑΙ ΑΝΤΙΓΕΝΙΔΑΣ	*Et Antegenidas*
ΥΙΟΣ ΜΝΗΜΗΣ ΧΑΡΙΝ ΑΙΩΝΑΣ	*Filius, memoriæ æternæ cauſa*
ΙΟΥΛΙΑ ΕΚΛΕΚΤΗ	*Julia Eclecte*
ΕΠΟΙΗΣΑΝ	*Fecit*
ΕΖΗΣΕΝ ΕΤΗ ΔΓ.	*Vixit annis XLII.*

ΘΕΟΙΣ ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΟΣ	*Dis manibus*
ΙΟΥΛ. ΑΚΜΗΙ ΣΥΝΔΟΥΛΗΙ	*Jul. Acmæ Conſervæ*
ΑΚΤΙΟΣ ΤΡΟΦΙΜΟΣ	*Actius Trophimus*
ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΕΥΣΕΒΙΑΣ	*Memoriæ & pietatis*
ΧΑΡΙΝ ΑΝΕΘΗΚΕΝ.	*Cauſa Poſuit.*

At ſatis exemplorum hæc vocabula illuſtrantium & fortaſſis, quàm par erat nimis: Frequens facit ſcribentis vitium, argumentorum multitudo. Sucurrat mihi velim poſtulata benevoli Lectoris indulgentia, ſi ejuſmodi Commentariis delectetur. Illâ enim impetratâ, ſeveram ſtudiorum medicorum acerbitatem, ſuavioribus Muſis comtemperare decrevi: Exclament Zoili, menteſque male feriatæ, ut hominem inter ſtercus & urinam conceptum clamitantes, ſic Medicum de febre, putredine, cœteriſque miſeriis, aſſiduò cogitare debere Valeant iſti homunciones. Vivamus nos & vivat M. ARTORII m emoria.

F I N I S

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III
NAPOLI